

Pasūtītājs:



Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Adrese: Peldu iela 25,
Rīga, LV – 1494
www.varam.gov.lv

Izpildītājs:



SIA "Konsorts"

Reģ. Nr. 40003209785
Adrese: Olīvu iela 9,
Rīga, LV-1004
Tel.: + 371 67216793
Fakss: +371 67216771
E-pasts: office@konsorts.lv
www.konsorts.lv

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums

IEPIRKUMA LĪGUMS NR. IL/38/2022 (25.08.2022)



Valsts reģionālās
attīstības aģentūra



Izvērtējuma 1.daļa

28.12.2022.

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums

KOPSAVILKUMS

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.337 "Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem" Latvijas teritorija pašlaik ir iedalīta 10 atkritumu apsaimniekošanas reģionos. Atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānam 2021.-2028.gadam Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir izstrādājusi Ministru kabineta noteikumu projektu pārejai uz 5 atkritumu apsaimniekošanas reģioniem, kas ir saskaņošanas procesā. Atkritumu apsaimniekošanas reģionu izveides mērķis ir nodrošināt ekonomiski pamatotu atkritumu apsaimniekošanu, kas ietver samērīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras un reģionā radīto atkritumu apsaimniekošanas balansu, ekonomiski pamatotus atkritumu pārvaldījumu attālumus no atkritumu rašanās vietas līdz sadzīves atkritumu poligoniem. Šobrīd katra atkritumu apsaimniekošanas reģiona vienojošais elements ir sadzīves atkritumu apglabāšanas poligons. Šī pieeja varētu mainīties, pārejot no 10 atkritumu apsaimniekošanas reģioniem uz 5 atkritumu apsaimniekošanas reģioniem.

Latvijā šobrīd darbojas 11 atkritumu poligoni – 10 sadzīves atkritumu poligoni un viens bīstamo atkritumu poligons. Bīstamo atkritumu poligons „Zebrene” ir vienīgā bīstamo atkritumu apglabāšanas vieta Latvijā un tas apkalpo visu valsts teritoriju.

Izvērtējums ir izstrādāts, lai identificētu optimālākos attīstības scenārijus 10 sadzīves atkritumu apsaimniekošanas poligoniem un vienam bīstamo atkritumu poligonam.

Izvērtējuma galvenie uzdevumi:

- (1) analizēt poligonu apsaimniekošanas uzņēmumu dzīvotspēju;
- (2) analizēt poligonu finanšu un saimniecisko darbību, novērtēt to darbības efektivitāti;
- (3) identificēt potenciālos variantus to perspektīvai darbībai;
- (4) analizēt turpmākās attīstības scenārijus un noteikt to dzīvotspēju.

Izvērtējums ir sagatavots 2 daļās:

- 1) Izvērtējuma 1.daļa ietver šādas galvenās sadaļas:
 - (1) atkritumu poligonu apsaimniekotāju esošās saimnieciskās darbības raksturojums;
 - (2) atkritumu poligonu saimniecisko un finansiālo rādītāju izvērtējums un analīze;
 - (3) atkritumu poligonu apsaimniekotāju saimnieciskās darbības SVID analīze.
- 2) Izvērtējuma 2.daļa ietver šādas galvenās sadaļas:
 - (1) Atkritumu poligonu attīstības scenāriju identifikācijas metodoloģijas raksturojumu;
 - (2) Atkritumu poligonu attīstības iespējamo scenāriju raksturojumu;
 - (3) Atkritumu poligonu optimālākā attīstības scenārija pamatojumu.

Izvērtējuma 1.daļas ietvaros ir sagatavots vienpadsmit atkritumu poligonu apsaimniekotāju (turpmāk – APS) esošās saimnieciskās darbības raksturojums, lai novērtētu komercsabiedrības darbību kopumā, gan arī, kur attiecināms, atsevišķi arī atkritumu poligonus (turpmāk – AP). Nereti APS nodrošina arī citus atkritumu apsaimniekošanu pakalpojumu veidus vai veic citu saimniecisko darbību, kas rada papildus ieņēmumus. Tādējādi tas rada priekšnoteikumus situācijai, kurā dažādi pakalpojumi tiek sniegti ar dažādām peļņas rentabilitātes normām, un ir iespējama situācija, kurā ieņēmumi no viena pakalpojuma šķērssubsidē citu pakalpojumu sniegšanu. Šī iemesla dēļ ir būtiski novērtēt ne tikai konkrētā AP finanšu ilgtspēju, bet arī identificēt kopējo APS finansiālo situāciju.

Katra APS darbības kopējā novērtējumā ir sniegts vispārējs saimnieciskās darbības raksturojums, ieņēmumu un izmaksu dinamika, veikto investīciju apjoms un kredītsaistību izmaiņas, APS pelnītspējas un citu finanšu efektivitātes rādītāju analīze. Analīze ir veikta par laika periodu no 2017. līdz 2021. gadam.

APS vispārējais finanšu novērtējums ir veidots, balstoties uz publiski pieejamo datu avotiem. Kā galvenie datu avoti ir izmantoti APS gada pārskati un to pielikumi, kā arī Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas publiski pieejamā informācija par APS darbības raksturlielumiem. Papildu dati tika iegūti no APS, kas tika izmantoti vērtējot AP darbību. Vajadzības gadījumā Izpildītājs konsultējās ar APS vadošajiem darbiniekiem par datu interpretācijas, pieejamības un kvalitātes jautājumiem.

Izvērtējuma 1.daļa ir sagatavota, apkopojot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu un to apsaimniekoto atkritumu poligonu finanšu analīzes secinājumus.

Izvērtējumā veiktā analīze ļauj izvirzīt sekojošus secinājumus par APS finansiālo ilgtspēju:

- AP "Brakšķi", AP "Cinīši", AP "Daibe", AP "Getliņi", AP "Križevņiki", AP "Ķīvītes", AP "Pentulji" apsaimniekotāji ir finansiāli stabili un ilgtspējīgi uzņēmumi;
- AP "Janvāri" un AP "Kaudzītes" apsaimniekotāju finansiālā situācija pēdējos gados ir nedaudz uzlabojusies, tomēr kopumā to darbība neatbilst finansiālas ilgtspējīgas darbības principiem;
- AP "Dziļā vāda" apsaimniekotājam ir grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, bez būtiskas kapitāla restrukturizācijas ilgtermiņā nebūs iespējams nodrošināt uzņēmuma tehnisko, funkcionālo un finansiālo ilgtspēju;
- AP "Zebrene" apsaimniekotāja finansiālā ilgtspēja, ņemot vērā tā darbības un finansēšanas raksturu, nav viennozīmīga nosakāma.

Savukārt AP ilgtspējas novērtējums ir sagatavots kontekstā ar poligonu pakalpojumu maksu jeb sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifu (turpmāk – tarifs), jo ekonomiski pamatota tarifa piemērošana ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai:

- AP "Brakšķi" rezultāti, sākot no 2020. gada, ir apmierinoši un galvenie finanšu rādītāji atbilst tādiem, kas ir priekšnoteikums finansiālās ilgtspējas principu ievērošanai;
- APS SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija" darbību kopumā var uzskatīt par finansiālo ilgtspēju nodrošinošu. AP "Cinīši" finanšu rādītāji būtu uzlabojami, nekavējoties pārskatot atkritumu apglabāšanas tarifu;
- AP "Daibe"(APS SIA "ZAAO") galvenie finanšu rādītāji (uzņēmuma peļņa pirms nodokļiem, procentu maksājumiem un nolietojuma atskaitījumiem, uzņēmuma saistību apkalpošanas koeficients (turpmāk – DSCR), ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem, veiktās un plānotās investīcijas AP attīstībai) pārliecinoši demonstrē AP "Daibe" finansiālās ilgtspējas principu ievērošanu;
- ņemot vērā AP "Dziļā vāda" finansiālo datu pieejamību un to kvalitāti, nevar izdarīt viennozīmīgus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju. Šī iemesla dēļ par prioritāru ir uzskatāms paša APS SIA "Vidusdaugavas SPAAO" (turpmāk – VSPA AO) finansiālās ilgtspējas novērtējums;
- APS SIA "Getliņi Eko" un AP "Getliņi" darbības rezultāti (peļņa, brīvā naudas plūsma, DSCR, investīcijas) pilnībā apliecina finansiālās ilgtspējas principu ievērošanu;
- ņemot vērā AP "Janvāri" finansiālo datu pieejamību un to kvalitāti, nevar izdarīt viennozīmīgus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju. Šī iemesla dēļ par prioritāru ir uzskatāms paša APS - SIA "AAS Piejūra" - finansiālās ilgtspējas novērtējums;

- tā kā AP "Kaudzītes" (APS SIA "Kaudzītes") tarifs 2022. gadā ir palielināts par 50%, ir pamats uzskatīt, ka, neskatoties uz izmaksu kāpumu, 2022. gadā APS SIA „AP Kaudzītes” finansiālā ilgtspēja būs būtiski uzlabojusies;
- AP "Križevņiki" finansiālā ilgtspēja līdz 2021. gadam ir tikusi ievērota. APS SIA „ALAAS” 2022. finanšu gadu plāno pabeigt bez zaudējumiem, bet būtiskā izmaksu kāpuma dēļ 2022. gadā ir nepieciešama tarifu pārskatīšana;
- kopumā AP "Ķīvītes" darbība nodrošina tā finansiālo ilgtspēju. Pēdējos gados APS SIA „LIEPĀJAS RAS” panāktie būtiskie uzlabojumi (DSCR, brīvā pamatdarbības naudas plūsma, likviditāte) rada priekšnoteikumus AP attīstībai nākotnē;
- AP "Pentuļi" (APS PSIA „Ventpils labiekārtošanas kombināts”) tiek nodrošināta darbības finansiālā ilgtspēja;
- ienākumi no AP "Zebrene" pakalpojuma maksas nosedz tikai nelielu daļu no izmaksām. Poligona saimnieciskā darbība rada būtiskus zaudējumus, kas tiek dotēti no VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (turpmāk – LVĢMC) citiem pakalpojumiem. AP "Zebrene" darbība neatbilst ilgtspējas kritērijiem.

Izvērtējuma 2.daļā sadzīves atkritumu poligonu attīstības scenāriju identifikācija balstās uz paredzamo investīciju apjomu, lai sasniegtu izvirzītos vides mērķus, kā arī restrukturizējot (t.i. pilnveidojot, optimizējot, pārprofilējot, specializējot, slēdzot vai kombinējot jebkuras no minētajām aktivitātēm) AP saimniecisko darbību, ja AP līdzšinējā finanšu saimnieciskā darbība neliecina par spēju ierastā veidā turpināt darbību līdz 2035. gadam un, ja tas nenodrošina nozares attīstību kopumā.

Izvērtējumā tiek izvirzīti sekojoši attīstības scenāriju veidi:

- Minimālais scenārijs jeb minimālo investīciju scenārijs paredz investīcijas, lai nodrošinātu poligona darbību atbilstoši vides aizsardzības minimālajām prasībām.
 - Maksimālais scenārijs paredz minimālā scenārija investīcijas un papildus nozīmīgas investīcijas atkritumu apsaimniekošanas sektorā atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas valsts plāna 2021.-2028.gadam definētajiem plāna virsmērķiem un kvalitatīviem un kvantitatīviem mērķiem, kā arī atbilstoši Rīcības plānā pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027.gadam definētajiem aprites ekonomikas galvenie virzieniem un jomām.
 - Optimālais scenārijs paredz minimālā scenārija investīcijas atbilstoši vides aizsardzības minimālajām prasībām un optimālas investīcijas (t.i. daļējas investīcijas no maksimālā scenārija) atkritumu apsaimniekošanas sektorā aprites ekonomikas mērķu iedzīvināšanai tādā apjomā, lai tiktu sasniegta optimāla šo investīciju efektivitāte un netiek radīta pārmērīgi negatīva ietekme atkritumu apsaimniekošanas izmaksām māsaimniecībām.
- Šajā scenārijā atšķirībā no maksimālā scenārija, balstoties uz finanšu analīzi, investīciju apjoms tiek samazināts, lai ietekme uz pakalpojuma maksu būtu līdzvērtīga visos poligonos.

Izvērtējuma analīzes rezultātā ir izvirzīti sekojoši secinājumi par AP iespējamies attīstības scenārijiem:

(1) SIA "ZAAO", SIA "Getliņi EKO" un SIA "ALAAS" spētu finansēt minimālā scenārija projektus, nepalielinot tarifus. Savukārt, pārējie APS nespētu nofinansēt minimālā scenārija investīcijas, nepalielinot atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifus tieši investīciju finansēšanas vajadzībām. Palielinot tarifus saskaņā ar sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodiku, visi APS spēš finansēt nepieciešamās minimālā scenārija investīcijas. Zināmi riski pastāv tikai VSPAAS, kurai pie esošās kapitāla struktūras varētu būt ierobežojumi piesaistīt aizņēmumus

nepieciešamajā apmērā. Šādā scenārijā var būt nepieciešama kapitāla daļu turētāju iesaistīšanās, palielinot VSPAPO pamatkapitālu vai vismaz izsniedzot atbilstošu galvojumu;

(2) Ja tiek veidota ekonomiski pamatotu tarifu politika un tarifi tiek savlaicīgi pārskatīti, tad optimālo scenāriju ietvaros visiem APS būtu jābūt spējīgiem nodrošināt AP finanšu ilgtspēju;

(3) VSPAPO gadījumā esošās kapitāla struktūras dēļ un, iespējams, nepietiekami labās brīvās naudas plūsmas dēļ optimālā scenārija realizācija var būt apgrūtināta, kas saistīta ar grūtībām piesaistīt līdzfinansējumu no kredītiestādēm;

(4) visiem APS kapitāla struktūras (finanšu atkarības koeficients), veicot investīcijas jebkurā no scenārijiem, kļūst riskantākas, nekā tās ir esošajā situācijā. Šo risku ir iespējams mazināt, samazinot veicamās investīcijas (izvērtējot, kā tas ietekmē vides politikas mērķu sasniegšanu) vai arī palielinot pieejamo ES finansējumu un/vai pašvaldībām veicot ieguldījumus APS pamatkapitālā;

(5) maksimālo scenāriju realizācija nebūtu optimāla AP "Dziļā vāda", AP "Kaudzītes", AP "Križevņiki" un AP "Pentuli". Tas radītu nesamērīgu tarifa pieaugumu, kā arī nesabalansētas un riskantas uzņēmumu kapitāla struktūras;

(6) arī pārējiem AP būtu rūpīgi jāizvērtē nepieciešamība veikt investīcijas maksimālā scenārijā paredzētajā apjomā. Šāds pašvērtējums ir jābalsta uz APS tā brīža finansiālo situāciju, ES finansējuma pieejamību un citiem ietekmējošajiem apstākļiem.

Bīstamo atkritumu poligona "Zebrene" gadījumā var konstatēt vairākas darbības jeb scenārijus, kas ļaus virzīties uz mērķi, t.i. samazināt finanšu slogu uz LVĢMC budžetu.

Šie scenāriji ietver:

- 1) AP uzturēšanas izmaksu samazināšanu;
- 2) AP darbības restrukturizāciju;
- 3) ienākumu palielināšanu no poligona saimnieciskās darbības, kas potenciāli ietver:
 - a. AP saimnieciskās darbības diversifikāciju;
 - b. apglabājamo bīstamo atkritumu plūsmas palielināšanu.

Ne izmaksu optimizācija, ne papildus ienākumi no brīvo teritoriju iznomāšanas nevar nodrošināt poligona finansiālo ilgtspēju. Tikai atkritumu plūsmas nozīmīgs pieaugums var veicināt AP "Zebrene" virzību uz patstāvīgu finansiālo ilgtspēju. To pamato apsvērumi, ka papildus piesaistītās atkritumu plūsmas provizoriski vērtētajā apjomā varētu nodrošināt poligona darbību ar 85% no sākotnēji tehniski ekonomiskajā pamatojumā aprēķinātās gada jaudas, t.i. ~8 tūkst. tonnas. Pie šādu atkritumu pieņemšanas un apglabāšanas apjoma tiktu nodrošināta iespēja poligonam sasniegt finansiālo ilgtspēju, kas tika atspoguļota un pamatota tehniski ekonomiskajā pamatojumā pirms poligona izveidošanas.

Pie mazākā piesaistīto atkritumu apjoma būs nepieciešams sabalansēt poligona ekspluatācijas izdevumus ar atkritumu plūsmas dinamiku un iespējamām tehnoloģijām tā darbības attīstībai.

Šajā sējumā ir Izvērtējuma 1.daļa.

Eiropas Savienības Vides un klimata pasākumu programmas LIFE 2018. – 2020. gada integrētais projekts „Atkritumi kā resursi Latvijā – Reģionālās ilgtspējas un aprites veicināšana, ieviešot atkritumu kā resursu izmantošanas koncepciju” (LIFE20 IPE/LV/000014, LIFE Waste To Resources IP) tiek īstenots ar Eiropas Savienības LIFE programmas un Valsts reģionālās attīstības aģentūras finansiālu atbalstu.

Projekts atspoguļo tikai autoru nostāju un viedokli, un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūras nostāju un viedokli. Ne Eiropas Savienība, ne finansējuma piešķirējs nav atbildīgi par pausto saturu.

Financial sustainability assessment of eleven landfills

SUMMARY

In accordance with the Cabinet of Ministers' regulations of June 25, 2013 No. 337 Regulations on Waste Management Regions, the area of Latvia is currently divided into 10 waste management regions. In accordance with the National Waste Management Plan 2021-2028, the Ministry of Environmental Protection and Regional Development has developed a draft of the Cabinet of Ministers regulation for the transition from 10 to 5 waste management regions, which is in the process of harmonization. The purpose of creating waste management regions is to ensure economically justified waste management, which includes a proportionate balance of waste management infrastructure and waste generated in the region, economically justified waste transportation distances from the place of waste generation to municipal waste landfills. Currently, the unifying element of all waste management regions is the municipal waste landfill. This approach could be changed by transition from 10 waste management regions to 5 waste management regions.

Currently, 11 waste landfills are operating in Latvia - ten municipal waste landfills and one hazardous waste landfill. Hazardous waste landfill Zebrene is the only hazardous waste disposal site in Latvia and it serves the entire territory of the country.

The assessment is elaborated to identify the most optimal development scenarios for ten municipal waste management landfills and one hazardous waste landfill.

The main tasks of the evaluation:

- (1) analyse the viability of landfill operating companies;
- (2) analyse the financial and economic activity of landfills, evaluate their operational efficiency;
- (3) identify potential options for their prospective operation;
- (4) analyse future development scenarios and determine their viability.

The evaluation is prepared in 2 parts:

- 1) Part 1 of the evaluation includes the following main sections:
 - (1) characteristics of the existing economic activity of waste landfill operators;
 - (2) evaluation and analysis of economic and financial indicators of waste landfills;
 - (3) SWOT analysis of the economic activity of landfill operators.
- 2) Part 2 of the evaluation includes the following main sections:
 - (1) Description of the methodology for the identification of landfill development scenarios;
 - (2) Characterization of the possible scenarios for the development of waste landfills;
 - (3) Justification of the most optimal development scenario of landfills.

Within the framework of the 1st part of the evaluation, a characteristic of the current economic activity of eleven waste landfill operators (hereinafter - WLO) has been prepared, in order to evaluate the entire operation of the commercial company, and also, where relevant, separately also the waste landfills (hereinafter - WL). Often WLO also provides other types of waste management services or performs other economic activities that generate additional revenues. Thus, it creates the preconditions for a situation where different services are provided with different profitability rates, and a situation is possible where revenues from one service cross-subsidize the provision of other services. For this reason, it is essential

to assess not only the financial sustainability of the specific WL, but also to identify the overall financial situation of the WLO.

The overall assessment of the activity of each WLO provides a general characteristic of the economic activity, the dynamics of revenues and costs, the amount of investments made and changes in loan obligations, an analysis of the WLO's profitability and other financial efficiency indicators. The analysis has been carried out for the period from 2017 to 2021.

The general financial assessment of WLO is made based on publicly available data sources. The main sources of data are the WLOs annual reports and their appendices, as well as the publicly available information of the Public Service Regulatory Commission on the performance characteristics of WLOs. Additional data were obtained from the WLO, which has been used to evaluate the performance of the WL. If necessary, the Contractor consulted with WLOs leading employees on data interpretation, availability and quality issues.

The 1st part of the evaluation is prepared by summarizing the conclusions of the financial analysis of the waste management companies and the waste landfills operated by them.

The analysis carried out in the evaluation allows to draw following conclusions regarding the financial sustainability of WLOs:

- The WLOs of WLs Brakšķi, Ciniši, Daibe, Getliņi, Križevniki, Ķīvītes, Pentuļi are financially stable and sustainable companies;
- The financial situation of WLOs of WLs Janvāri and Kaudzītes has slightly improved in recent years, however, in general, their operation does not comply with the principles of financial sustainable operation;
- The WLO of WL Dziļā vāda has signs of a company in difficulties, without significant capital restructuring, it will not be possible to ensure the technical, functional and financial sustainability of the company in the long term;
- The financial sustainability of the WLO of WL Zebrene, considering the nature of its operation and financing, cannot be unambiguously determined.

On the other hand, the WLs sustainability assessment has been prepared in the context of the landfill service fee or municipal waste disposal service tariff (hereinafter - the tariff), because the application of an economically justified tariff is one of the main prerequisites for ensuring financial sustainability:

- WL Brakšķi (WLO Jelgavas Komunālie Pakalpojumi, Ltd.) results, starting from 2020, are satisfactory and the main financial indicators correspond to those that are a prerequisite for observing the principles of financial sustainability;
- The activity of WLO Atkritumu Apsaimniekošanas Dienvidlatgales Starppašvaldību Organizācija, Ltd. can generally be considered as ensuring financial sustainability. WL Ciniši financial indicators should be improved by immediately revision of waste disposal tariff;
- The main financial indicators (the company's profit before taxes, interest payments and depreciation deductions, the company's liability service ratio (hereinafter - DSCR), excess of revenues over expenses, made and planned investments for the development of WL) of the WLO ZAAO, Ltd. (operating WL Daibe) convincingly demonstrate compliance with the principles of financial sustainability of WL Daibe;

- Considering the availability and quality of the financial data of WL Dziļā vāda, no clear conclusions can be drawn about the financial sustainability of WL. For this reason, the assessment of the financial sustainability of WLO Vidusdaugavas SPAAO, Ltd. (hereinafter - VSPA AO) itself is considered a priority;
- The operating results of WLO Getliņi Eko, Ltd. and WL Getliņi (profit, free cash flow, DSCR, investments) fully confirm compliance with the principles of financial sustainability;
- Considering the availability and quality of the financial data of WL Janvāri, no clear conclusions can be drawn about the financial sustainability of WL. For this reason, the assessment of the financial sustainability of WLO AAS Piejūra, Ltd. itself is considered a priority;
- Since the tariff of WL Kaudzītes (WLO AP Kaudzītes, Ltd.) has been increased by 50% in 2022, there is reason to consider that, despite the increase in costs, in 2022 the financial sustainability of WLO AP Kaudzītes, Ltd. will be significantly improved;
- The financial sustainability of WL Križevniki until 2021 has been respected. WLO ALAAS, Ltd. plans to complete the 2022 financial year without losses, but due to the significant increase in costs in 2022, a revision of tariffs is necessary;
- In general, the operation of WL Ķīvītes ensures its financial sustainability. The significant improvements (DSCR, free operating cash flow, liquidity) achieved by WLO Liepājas RAS, Ltd. in recent years create prerequisites for WL Ķīvītes development in the future;
- WL Pentuļi (WLO Ventspils Labiekārtošanas kombināts, Ltd.) ensures operational financial sustainability;
- Income from WL Zebrene service fee covers only a small part of the costs. The economic activity of the landfill causes significant losses, which are subsidized by Latvijas Vides, Ģeoloģijas un Meteoroloģijas Centrs, Ltd. (hereinafter - LVĢMC) for other services. The operation of WL Zebrene does not meet the criteria of sustainability.

In the 2nd part of the evaluation, the identification of scenarios for the development of municipal waste landfills is based on the expected amount of investment in order to achieve the set environmental goals, as well as by restructuring (i.e. improving, optimizing, re-profiling, specializing, closing or combining any of the mentioned activities) the WL's economic activity, if the WL's previous financial economic activity does not indicate the ability to continue operating in the usual way until 2035 and if this does not ensure the development of the entire branch.

The following types of development scenarios are put forward in the evaluation:

- The minimum scenario or the minimum investment scenario foresees investments to ensure the operation of the landfill in accordance with the minimum requirements of environmental protection.
- The maximum scenario envisages minimum scenario investments and additional significant investments in the waste management sector in accordance with the overarching goals and qualitative and quantitative goals defined in the National Waste Management Plan 2021-2028, as well as in accordance with the main directions and areas of the circular economy defined in the Action Plan for the Transition to a Circular Economy 2020-2027.
- The optimal scenario envisages investments of the minimum scenario in accordance with the minimum requirements of environmental protection and optimal investments (i.e. partial investments from the maximum scenario) in the waste management sector for the implementation of the goals of the circular economy in such an amount that the optimal efficiency

of these investments is achieved and there is no excessively negative impact on the costs of waste management for households.

- In this scenario, unlike the maximum scenario, based on the financial analysis, the amount of investment is reduced so that the impact on the service fee is equal in all landfills.

As a result of the evaluation analysis, the following conclusions have been put forward about the possible development scenarios of WLs:

(1) ZAAO, Ltd., Getliņi EKO, Ltd. and ALAAS, Ltd. would be able to finance minimum scenario projects without increasing tariffs. On the other hand, the other WLOs would not be able to finance the minimum scenario investments without increasing the waste disposal service tariffs directly for the investment financing needs. By increasing tariffs in accordance with the methodology for calculating the tariff for municipal waste disposal service, all WLOs will be able to finance the necessary minimum scenario investments. There are certain risks only for VSPA AO, which could have limitations to attract loans in the necessary amount due to its existing capital structure. In such a scenario, it may be necessary to involve the holders of capital shares by increasing the share capital of VSPA AO or at least by issuing an appropriate guarantee;

(2) If an economically justified tariff policy is created and the tariffs are reviewed in time, then within the optimal scenarios, all WLOs should be able to ensure the financial sustainability of the WLs;

(3) in the case of VSPA AO, due to the existing capital structure and possibly insufficient free cash flow, the realization of the optimal scenario may be difficult, which is related to difficulties in attracting co-financing from credit institutions;

(4) for all WLOs capital structures (financial dependency ratio), making investments in any of the scenarios become riskier than they are in the current situation. It is possible to reduce this risk by reducing the investments to be made (by evaluating how it affects the achievement of environmental policy goals) or by increasing the available EU funding and/or by local governments making investments in the capital of WLOs;

(5) the realization of the maximum scenarios would not be optimal for WLs Dzijā vāda, Kaudzītes, Križevniki and Pentuļi. This would lead to disproportionate tariff increases, as well as to unbalanced and risky corporate capital structures;

(6) the other WLs should also carefully evaluate the need to provide investments in the maximum amount given in the scenario. Such self-assessment must be based on the current financial situation of WLO, the availability of EU funding and other influencing circumstances.

In the case of the Zebrene hazardous waste landfill, several actions or scenarios can be identified, which will allow moving towards the goal, i.e. reduce the financial burden on the LVGMC budget.

These scenarios include:

- 1) reduction of WL's operational costs;
- 2) the restructuring of WL's operations;
- 3) increasing income from the economic activity of the landfill, which potentially includes:
 - a. diversification of WL's economic activity;
 - b. increasing the flow of hazardous waste to be landfilled.

Neither cost optimization nor additional income from renting out vacant areas can ensure the financial sustainability of the landfill. Only a significant increase in waste flow can contribute to the progress of WL Zebrene towards independent financial sustainability. This is justified by the consideration that the additional collected waste flow in the provisionally evaluated volume could ensure the operation of the landfill with 85% of the annual capacity calculated in the initial Feasibility Study, i.e. ~8 thousand tons. Accepting and disposing this waste volume will allow the landfill to achieve financial sustainability, which was reflected and justified in the Feasibility Study before the landfill was established.

With the smaller amount of collected waste it will be necessary to balance the operational expenses of the landfill with the dynamics of the waste flow and possible technologies for the development of its operation.

This volume contains Part 1 of the evaluation.

The Project "Waste To Resources Latvia - boosting regional sustainability and circularity" (LIFE Waste To Resources IP, LIFE20 IPE/LV/000014) is implemented with the financial support of the LIFE Programme of the European Union and Latvian State Regional Development Agency.

The information reflects only the LIFE Waste To Resources IP beneficiaries' view and the European Climate, Infrastructure and Environment Executive Agency is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.

Satura rādītājs

| | | |
|----------|--|-----------|
| 1 | IEVADS | 7 |
| 2 | ATKRITUMU POLIGONU APSAIMNIEKOTĀJU ESOŠĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS | 8 |
| 2.1. | METODOLOĢIJA..... | 8 |
| 2.2. | SIA "JELGAVAS KOMUNĀLIE PAKALPOJUMI" | 10 |
| 2.2.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 10 |
| 2.2.2. | Atkritumu poligona "Brakšķi" saimnieciskās darbības raksturojums..... | 12 |
| 2.3. | SIA "ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS DIENVIDLATGALES STARPPAŠVALDĪBU ORGANIZĀCIJA" | 16 |
| 2.3.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 16 |
| 2.3.2. | Atkritumu poligona "Cinīši" saimnieciskās darbības raksturojums | 18 |
| 2.4. | SIA "ZAAO" | 22 |
| 2.4.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 22 |
| 2.4.2. | Atkritumu poligona "Daibe" saimnieciskās darbības raksturojums | 25 |
| 2.5. | SIA "VIDUSDAUGAVAS SPAAO" | 30 |
| 2.5.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 30 |
| 2.5.2. | Atkritumu poligona "Dzijā vāda" saimnieciskās darbības raksturojums..... | 32 |
| 2.6. | SIA "GETLIŅI EKO" | 36 |
| 2.6.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 36 |
| 2.6.2. | Atkritumu poligona "Getliņi" saimnieciskās darbības raksturojums | 39 |
| 2.7. | SIA "ATKRITUMU APSAIMNIEKOŠANAS SABIEDRĪBA "PIEJŪRA" | 44 |
| 2.7.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 44 |
| 2.7.2. | Atkritumu poligona "Janvāri" saimnieciskās darbības raksturojums | 47 |
| 2.8. | SIA "AP KAUDZĪTES"..... | 51 |
| 2.8.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 51 |
| 2.8.2. | Atkritumu poligona "Kaudzītes" saimnieciskās darbības raksturojums | 53 |
| 2.9. | SIA "ALAAS" | 56 |
| 2.9.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 56 |
| 2.9.2. | Atkritumu poligona "Križevņiki" saimnieciskās darbības raksturojums | 59 |
| 2.10. | SIA "LIEPĀJAS RAS" | 63 |
| 2.10.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 63 |
| 2.10.2. | Atkritumu poligona "Ķīvītes" saimnieciskās darbības raksturojums | 65 |
| 2.11. | SIA "VENTSPILS LABIEKĀRTOŠANAS KOMBINĀTS" | 69 |
| 2.11.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 69 |
| 2.11.2. | Atkritumu poligona "Pentuļi" saimnieciskās darbības raksturojums | 71 |
| 2.12. | VSIA "LATVIJAS VIDES, ĢEOLOĢIJAS UN METEOROLOĢIJAS CENTRS" | 75 |
| 2.12.1. | Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums | 75 |
| 2.12.2. | Atkritumu poligona "Zebrene" saimnieciskās darbības raksturojums | 76 |
| 3 | ANALĪZES KOPSAVILKUMS..... | 79 |

Tabulu rādītājs

| | | |
|------------|---|----|
| Tabula 2-1 | APS finansiālās situācijas analīzes vajadzībām izmantotie finanšu rādītāji | 8 |
| Tabula 2-2 | SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 12 |
| Tabula 2-3 | AP "Brakšķi" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 13 |

| | |
|---|----|
| Tabula 2-4 AP "Brakšķi" galvenie finanšu rādītāji..... | 15 |
| Tabula 2-5 AP "Brakšķi" darbības SVID analīze..... | 15 |
| Tabula 2-6 AADSO darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 17 |
| Tabula 2-7 AP "Ciniši" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 19 |
| Tabula 2-8 AP "Ciniši" galvenie finanšu rādītāji..... | 21 |
| Tabula 2-9 AP "Ciniši" darbības SVID analīze..... | 21 |
| Tabula 2-10 SIA "ZAAO" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 24 |
| Tabula 2-11 AP "Daibe" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 26 |
| Tabula 2-12 AP "Daibe" galvenie finanšu rādītāji..... | 27 |
| Tabula 2-13 AP "Daibe" veiktās investīcijas, EUR | 28 |
| Tabula 2-14 AP "Daibe" plānotās investīcijas, milj. EUR..... | 28 |
| Tabula 2-15 AP "Daibe" darbības SVID analīze | 29 |
| Tabula 2-16 VSPAAO darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 32 |
| Tabula 2-17 AP "Dzilā vāda" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam..... | 33 |
| Tabula 2-18 AP "Dzilā vāda" galvenie finanšu rādītāji | 35 |
| Tabula 2-19 AP "Dzilā vāda" darbības SVID analīze | 35 |
| Tabula 2-20 SIA "Getliņi EKO" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 38 |
| Tabula 2-21 AP "Getliņi" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 40 |
| Tabula 2-22 AP "Getliņi" veiktās investīcijas, milj. EUR* | 41 |
| Tabula 2-23 Poligonā "Getliņi" plānotās investīcijas, milj. EUR..... | 42 |
| Tabula 2-24 AP "Getliņi" darbības SVID analīze..... | 43 |
| Tabula 2-25 AAS Piejūra darbību raksturojošie finanšu analīzes koeficienti | 46 |
| Tabula 2-26 AP "Janvāri" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 48 |
| Tabula 2-27 AP "Janvāri" galvenie finanšu rādītāji | 49 |
| Tabula 2-28 AP "Janvāri" plānotās investīcijas, milj. EUR..... | 50 |
| Tabula 2-29 AP "Janvāri" SVID analīze | 50 |
| Tabula 2-30 SIA "AP Kaudzītes" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji..... | 53 |
| Tabula 2-31 AP "Kaudzītes" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam..... | 54 |
| Tabula 2-32 AP "Kaudzītes" plānotās investīcijas, tūkst. EUR | 55 |
| Tabula 2-33 AP "Kaudzītes" SVID analīze..... | 55 |
| Tabula 2-34 SIA "ALAAS" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji | 58 |
| Tabula 2-35 AP "Križevņiki" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam..... | 60 |
| Tabula 2-36 AP "Križevņiki" galvenie finanšu rādītāji..... | 61 |
| Tabula 2-37 AP "Križevņiki" SVID analīze..... | 62 |
| Tabula 2-38 LRAS darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji | 64 |
| Tabula 2-39 AP "Ķīvītes" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 66 |

| | |
|---|----|
| Tabula 2-40 Poligonā “Ķīvītes” plānotās nozīmīgās investīcijas, milj. EUR..... | 67 |
| Tabula 2-41 LRAS AP “Ķīvītes” finanšu analīzes rādītāji..... | 68 |
| Tabula 2-42 AP “Ķīvītes” SVID analīze..... | 68 |
| Tabula 2-43 VLK darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji | 71 |
| Tabula 2-44 AP “Pentuļi” pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 72 |
| Tabula 2-45 AP “Pentuļi” plānotās nozīmīgās investīcijas, tūkst. EUR | 73 |
| Tabula 2-46 AP “Pentuļi” darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji | 74 |
| Tabula 2-47 AP “Pentuļi” SVID analīze..... | 74 |
| Tabula 2-48 LVĢMC darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji | 76 |
| Tabula 2-47 AP “Zebrene” SVID analīze..... | 78 |
| Tabula 3-1 Atkritumu poligonu piemērotie tarifi un to sagaidāmās izmaiņas kontekstā ar AP finansiālo ilgtspēju..... | 80 |

Ilustrāciju rādītājs

| | |
|--|----|
| Ilustrācija 2-1 SIA JKP poligona “Brakšķi” darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%).... | 10 |
| Ilustrācija 2-2 SIA “Jelgavas komunālie pakalpojumi” ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 11 |
| Ilustrācija 2-3 SIA “Jelgavas komunālie pakalpojumi” veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)..... | 11 |
| Ilustrācija 2-4 AP “Brakšķi” pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 13 |
| Ilustrācija 2-5 AP “Brakšķi” apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 14 |
| Ilustrācija 2-6 AP “Brakšķi” ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 14 |
| Ilustrācija 2-7 AADSO AP “Ciniši” darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 16 |
| Ilustrācija 2-8 AADSO ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 17 |
| Ilustrācija 2-9 AADSO veiktās investīcijas periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)..... | 17 |
| Ilustrācija 2-10 AP “Ciniši” pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 19 |
| Ilustrācija 2-11 AP “Ciniši” apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 20 |
| Ilustrācija 2-12 AP “Ciniši” ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 20 |
| Ilustrācija 2-13 SIA “ZAAO” poligona “Daibe” darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 23 |
| Ilustrācija 2-14 SIA “ZAAO” ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)..... | 23 |
| Ilustrācija 2-15 SIA “ZAAO” veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 24 |

| | |
|---|----|
| Ilustrācija 2-16 AP "Daibe" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 25 |
| Ilustrācija 2-17 AP "Daibe" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 26 |
| Ilustrācija 2-18 AP "Daibe" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 27 |
| Ilustrācija 2-19 VSPA AO poligona "Dziļā vāda" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 30 |
| Ilustrācija 2-20 VSPA AO ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)..... | 31 |
| Ilustrācija 2-21 VSPA AO veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 31 |
| Ilustrācija 2-22 AP "Dziļā vāda" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 33 |
| Ilustrācija 2-23 AP "Dziļā vāda" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 34 |
| Ilustrācija 2-24 AP "Dziļā vāda" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 35 |
| Ilustrācija 2-25 SIA "Getliņi EKO" poligona "Getliņi" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 37 |
| Ilustrācija 2-26 SIA "Getliņi EKO" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (milj. EUR) | 37 |
| Ilustrācija 2-27 SIA "Getliņi EKO" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 38 |
| Ilustrācija 2-28 AP "Getliņi" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 39 |
| Ilustrācija 2-29 AP "Getliņi" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 41 |
| Ilustrācija 2-30 AAS Piejūra poligona "Janvāri" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 45 |
| Ilustrācija 2-31 AAS Piejūra ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (milj. EUR)..... | 45 |
| Ilustrācija 2-32 AAS Piejūra veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 46 |
| Ilustrācija 2-33 AP "Janvāri" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) periodā no 2017. līdz 2021. gadam | 47 |
| Ilustrācija 2-34 AP "Janvāri" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 48 |
| Ilustrācija 2-35 AP "Janvāri" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 49 |
| Ilustrācija 2-36 SIA "AP Kaudzītes" poligona "Kaudzītes" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 51 |
| Ilustrācija 2-37 SIA "AP Kaudzītes" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 52 |

| | |
|--|----|
| Ilustrācija 2-38 SIA "AP Kaudzītes" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 52 |
| Ilustrācija 2-39 AP "Kaudzītes" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 54 |
| Ilustrācija 2-40 SIA "ALAAS" poligona "Križevņiki" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%) | 57 |
| Ilustrācija 2-41 SIA "ALAAS" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 57 |
| Ilustrācija 2-42 SIA "ALAAS" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 58 |
| Ilustrācija 2-43 AP "Križevņiki" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 59 |
| Ilustrācija 2-44 AP "Križevņiki" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 60 |
| Ilustrācija 2-45 AP "Križevņiki" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam | 61 |
| Ilustrācija 2-46 LRAS poligona "Ķīvītes" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)* | 63 |
| Ilustrācija 2-47 LRAS ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 64 |
| Ilustrācija 2-48 LRAS veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 64 |
| Ilustrācija 2-49 AP "Ķīvītes" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam | 66 |
| Ilustrācija 2-50 AP "Ķīvītes" apglabāto atkritumu apjoms (t) un struktūra (%) | 67 |
| Ilustrācija 2-51 AP "Ķīvītes" ieņēmumi un izmaksas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam | 68 |
| Ilustrācija 2-52 VLK poligona "Pentuļi" darbības teritorija | 69 |
| Ilustrācija 2-53 VLK ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR) | 70 |
| Ilustrācija 2-54 VLK veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)..... | 71 |
| Ilustrācija 2-55 AP "Pentuļi" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam | 72 |
| Ilustrācija 2-56 AP "Pentuļi" apglabāto atkritumu apjoms (t) un struktūra (%) | 73 |
| Ilustrācija 2-57 AP "Pentuļi" ieņēmumi un izmaksas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam | 74 |
| Ilustrācija 2-58 Poligona "Zebrene" atrašanās vieta un vizuāli konstatējamais aizpildījums | 77 |
| Ilustrācija 2-59 Poligonā "Zebrene" apglabāto bīstamo atkritumu apjoms laika periodā no 2017 līdz 2022.gadam (9.mēn.) | 77 |
| Ilustrācija 2-60 AP "Zebrene" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR) | 78 |
| Ilustrācija 3-1 Atkritumu poligonu piemērotie tarifi (EUR/t) bez PVN un bez DRN | 79 |

Izmantotie saīsinājumi un terminoloģija

| | |
|----------------------|--|
| 2022P | prognoze par 2022. gada darbības rezultātiem |
| AADSO | SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija" |
| AAS Piejūra | SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" |
| AAR | atkritumu apsaimniekošanas reģions |
| AP | atkritumu poligons |
| APS | kapitālsabiedrība - atkritumu poligona apsaimniekotājs |
| BNA | bioloģiski noārdāmie atkritumi |
| CSP | Centrālā statistikas pārvalde |
| DSCR | uzņēmuma saistību apkalpošanas koeficients |
| EBITDA | uzņēmuma peļņa pirms nodokļiem, procentu maksājumiem un nolietojuma atskaitījumiem. Gadījumos, kur tas ir attiecināms, papildus no EBITDA tiek atskaitīti nākamo periodu ieņēmumi (NPI), kuri veidojas ,amortizējot saņemto Kohēzijas fonda vai Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējumu |
| Finansiālā ilgtspēja | uzņēmuma darbības finansiālie rezultāti ilgtermiņā, kas ļauj nodrošināt uzņēmuma pastāvēšanu un ilgtspējīgu (no ekonomiskā, tehniskā, vides un institucionālā aspektiem) attīstību bez granta veida kapitāla ieguldījumiem |
| Izpildītājs | SIA "Konsorts" |
| Izvērtējums | šis izvērtējums "Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums" |
| JKP | SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" |
| LRAS | SIA "Liepājas RAS" |
| LVĢMC | VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" |
| LZP | AS "Latvijas zaļais punkts" |
| NAIK | no atkritumiem iegūtais kurināmais |
| n/d | nav datu |
| NPI | nākamo periodu ieņēmumi, kuri veidojas APS ik gadu amortizējot saņemto Kohēzijas fonda vai Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējumu, kurš ir atspoguļots uzņēmuma bilances pasīvā |
| NP | novada pašvaldība |
| NSA | nešķīrotie sadzīves atkritumi |
| PL | pamatlīdzekļi |
| SPRK | Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija |
| VLK | SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" |
| VSPA AO | SIA "Vidusdaugavas SPA AO |
| VP | valstspilsētas pašvaldība |

1 Ievads

Izvērtējums ir sagatavots Līguma Nr. IL/38/2022, "Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējuma izstrāde", kas noslēgts starp Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (Pasūtītājs) un SIA "Konsorts" (Izpildītājs) izpildes ietvaros.

Līguma izpildes mērķis ir veikt izvērtējumu, lai identificētu optimālākos attīstības scenārijus atkritumu apsaimniekošanas poligoniem.

Izvērtējuma galvenie uzdevumi:

- (1) analizēt poligonu apsaimniekošanas uzņēmumu dzīvotspēju;
- (2) analizēt poligonu finanšu un saimniecisko darbību, novērtēt to darbības efektivitāti;
- (3) identificēt potenciālos variantus to perspektīvai darbībai;
- (4) analizēt turpmākās attīstības scenārijus un noteikt to dzīvotspēju.

Izvērtējums tiks izmantots par pamatu pašreizējo 11 atkritumu poligonu darbības pārprofilēšanai pārejā uz aprites ekonomikas modeļa ieviešanu, lai sasniegtu Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028. gadam¹ (turpmāk – Plāns) noteiktos mērķus par dalītu atkritumu savākšanu, pārstrādi un atkritumu apglabāšanas samazināšanu.

Šis dokuments ietver sekojošas galvenās sadaļas:

- (4) atkritumu poligonu apsaimniekotāju esošās saimnieciskās darbības raksturojums;
- (5) atkritumu poligonu saimniecisko un finansiālo rādītāju izvērtējums un analīze;
- (6) atkritumu poligonu apsaimniekotāju saimnieciskās darbības SVID analīze.

Galvenais šī Izvērtējuma sagatavošanas ierobežojums ir datu pieejamība un kvalitāte. Atkritumu poligonu apsaimniekotāju (APS) novērtēšanai ir izmantoti publiski pieejamie dati no uzņēmumu gada pārskatiem un to pielikumiem. Izpildītājs uzskata, ka šī informācija ir uzskatāma par patiesu un izmantojamu secinājumu veikšanai par uzņēmumu finansiālo ilgtspēju kopumā. Jāuzsver, ka dažu APS gadu pārskati ir sagatavoti, nesniedzot pilnvērtīgu un plašu informāciju par uzņēmuma darbību. Šādā scenārijā Izpildītājs ir izmantojis netiešo datu iegūšanas metodi, kas balstās uz aprēķiniem, ekstrapolējot un analizējot pieejamos datus. Attiecībā uz atkritumu poligonu darbības finansiālās ilgtspējas analīzi Izpildītājs iespēju robežās ir izmantojis publiski pieejamo informāciju no Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK), taču būtiska daļa no informācijas ir saņemta no APS. Izpildītājs nevar pārlicināties par šo datu pilnīgu patiesumu. Atsevišķos gadījumos APS sniegtajos datos ir bijušas vērojamas nesakritības ar publiski pieejamiem datiem, tomēr to mērogs nav bijis tāds, lai nevarētu izdarīt secinājumus. Vienlaikus tas nozīmē, ka aprēķinātās vērtības, kas ir norādītas šajā Izvērtējumā, var saturēt zināmu neprecizitātes pakāpi.

¹ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2021.gada 21.janvāra rīkojumu Nr.45 "Par Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2021.-2028.gadam". Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/320476-par-atkritumu-apsaimniekosanas-valsts-planu-20212028-gadam>

2 Atkritumu poligonu apsaimniekotāju esošās saimnieciskās darbības raksturojums

2.1. Metodoloģija

Vienpadsmit APS esošās saimnieciskās darbības raksturojums ir sagatavots ar mērķi raksturot gan komercsabiedrības darbību kopumā, gan arī, kur attiecināms, atsevišķi arī AP. Nereti APS nodrošina arī citus atkritumu apsaimniekošanu pakalpojumu veidus, kas rada papildus ieņēmumus. Tādējādi tas rada priekšnoteikumus situācijai, kurā dažādi pakalpojumi tiek sniegti ar dažādām peļņas rentabilitātes normām, un ir iespējama situācija, kurā ieņēmumi no viena pakalpojuma šķērssubsidē citu pakalpojumu sniegšanu. Minētā iemesla dēļ ir būtiski novērtēt ne tikai konkrētā AP finanšu ilgtspēju, bet arī identificēt kopējo APS finansiālo situāciju.

Katra APS darbības kopējā novērtējumā ir sniegts vispārējs saimnieciskās darbības raksturojums, ieņēmumu un izmaksu dinamika, veikto investīciju apjoms un kredītsaistību izmaiņas, APS pelnītspējas un citu finanšu efektivitātes rādītāju analīze. Analīze ir veikta par laika periodu no 2017. līdz 2021. gadam.

APS vispārējais finanšu novērtējums ir sniegts koncentrētā veidā, balstoties uz publiski pieejamo datu avotiem. Kā galvenie datu avoti ir izmantoti APS gada pārskati un to pielikumi, kā arī SPRK publiski pieejamā informācija par APS darbības raksturlielumiem. Vērtējot AP darbību, tika ņemti vērā papildus dati, kas tika saņemti no APS. Vajadzības gadījumā Izpildītājs konsultējās ar APS vadošajiem darbiniekiem par datu interpretācijas, pieejamības un kvalitātes jautājumiem.

Tabula 2-1 atspoguļo APS finansiālās situācijas analīzes vajadzībām izmantotos finanšu rādītājus, to vēlamās vērtības (kur attiecināms), kā arī skaidrojumu par katra konkrētā finanšu rādītāja nozīmi un interpretāciju. Turpmākajās šīs sadaļas apakšsadaļās Izvērtējuma lasītāja ērtībām APS finanšu rādītāji, kuri neatbilst izvirzītajiem kritērijiem, ir norādīti ar sarkanu teksta krāsu.

Finansiālās ilgtspējas rādītāju un to vēlamās vērtības ir identificētas balstoties uz Līguma darba uzdevumu, kā arī uz Izpildītāja ekspertu pieredzi attiecībā uz to, kādas prasības Latvijas apstākļos izvirza vietējās un starptautiskās kredītiestādes, kā arī grantu finansējuma administrējošās iestādes pirms lēmuma pieņemšanas par finansējuma piešķiršanu.

Tabula 2-1 APS finansiālās situācijas analīzes vajadzībām izmantotie finanšu rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | Rādītāja vēlamā vērtība | Rādītāja raksturojums un nozīme |
|-----|--|-------------------------|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | >1 | DSCR ir rādītājs, kas sniedz informāciju par APS spēju segt saistību maksājumus konkrētajā periodā. DSCR koeficients, kas raksturo to, vai APS spēj nopelnīt pietiekami daudz naudas, lai spētu segt savas tekošās saistības. DSCR aprēķina sekojoši: EBITDA / saistību maksājumi pārskata periodā (procenti + aizņēmuma pamatsummas). |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) (%) | ≥ 0,2 | Izpildītājs Izvērtējuma ietvaros ir uzskatījis par lietderīgu saņemto Kohēzijas vai Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējumu uzskatīt par APS pašu kapitālu, tā kā to iespējamā atmaksa ir ar zemu varbūtības pakāpi. |

| Nr. | Rādītāja nosaukums | Rādītāja vēlamā vērtība | Rādītāja raksturojums un nozīme |
|-----|---|----------------------------|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | <7 | Lielums virs 7 norāda, ka APS ir izsmēlis savas iespējas aizņemties un turpmāka aizņēmumu portfeļa palielināšana saistās ar paaugstinātu finanšu (maksātspējas) risku. |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | ≥ 10% | Aprēķina, dalot EBITDA ar APS apgrozījumu pārskata periodā. Jo augstāks šis lielums, jo labāka ir sagaidāmā brīvā APS pamatdarbības naudas plūsma. |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | >1 | Tiek aprēķināta, dalot bilances posteni "apgrozāmie līdzekļi" ar bilances posteni "īstermiņa kreditori". Ja koeficienta vērtība ir virs 1, tad tiek uzskatīts, ka uzņēmums ir spējīgs segt savas īstermiņa tekošās saistības. No īstermiņa kreditoriem ir saprātīgi izslēgt tekošā gada NPI. NPI ir izslēdzami no aprēķina, jo tie nav uzskatāmi par reālām uzņēmuma saistībām (izņemot gadījumu, ja ir jāveic saņemtā ES finansējuma pilna atmaksa) |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (EUR/gadā) | >50 000 (2021. gada cenās) | Lielums netiešā veidā raksturo APS efektivitāti. Šāds lielums ļauj nodrošināt pietiekami konkurētspējīgu atalgojumu personālam, kas ir viens no priekšnoteikumiem kvalitatīvas funkcionālās ilgtspējas nodrošināšanai. |
| 7 | Pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | Minimums > 0 | Pieejamie naudas līdzekļi atspoguļo APS banku kontos pieejamos brīvos finanšu līdzekļus, kas izmantojami gan tekošo izmaksu, gan investīciju finansēšanas potenciālu. |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | Minimums > 0 | Raksturo APS ienākošās un izejošās naudas aprites rezultātu dotajā periodā. |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | Minimums > 0 | Atspoguļo APS ienākumu pārsniegumu pār ražošanas, administrācijas un kredītprocentu izmaksām. Norāda uz to, vai piemērotā pakalpojumu cenu un tarifu politika ir ekonomiski pamatota un atbilst finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai. |

Svarīgi uzsvērt, ka Izvērtējuma 2. sadaļā tiek vērtēta tikai poligonu un poligonu apsaimniekotāju finansiālā ilgtspēja. Finansiālās ilgtspējas nodrošināšana nozīmē to, ka APS darbība esošajā situācijā ir ekonomiski pamatota un APS spēs vismaz vidējā termiņā (5 līdz 7 gadu perspektīvā) nodrošināt stabilu AP darbību. Vienlaikus tas nenozīmē, ka APS spēs nodrošināt investīcijas AP nepieciešamās attīstības nodrošināšanai ar mērķi līdz 2035. gadam samazināt apglabājamo atkritumu apjomu līdz 10% no saņemtajiem atkritumiem. Iespējamā APS spēja līdzfinansēt nākotnes projektus un nodrošināt to darbības ilgtspēju tiks analizēta pēc sagaidāmo attīstības scenāriju definēšanas.

AP veido nozīmīgu daļu APS saimnieciskajā darbībā. Tādēļ AP darbība un ilgtspēja Izvērtējumā arī ir apskatīta pēc līdzīgiem principiem kā APS darbība, t.sk. novērtējot līdz šim veiktās un optimāli nepieciešamās investīcijas nākotnē.

2.2. SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi"

2.1.1 Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA „Jelgavas komunālie pakalpojumi” (turpmāk – JKP, reģistrācijas Nr. 43603022128) ir Jelgavas pilsētas domes un SIA „KULK” (reģ. Nr. 41703007150) kopīgi dibināta kapitālsabiedrība, kas atbilstoši ar Jelgavas domi noslēgtajam līgumam „Par atkritumu apsaimniekošanu Jelgavas pilsētā” kopš 2004. gada 1. novembra sniedz atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. JKP darbības virziens ir atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana, apstrāde, pārkraušana, pārvadāšana un apglabāšana.

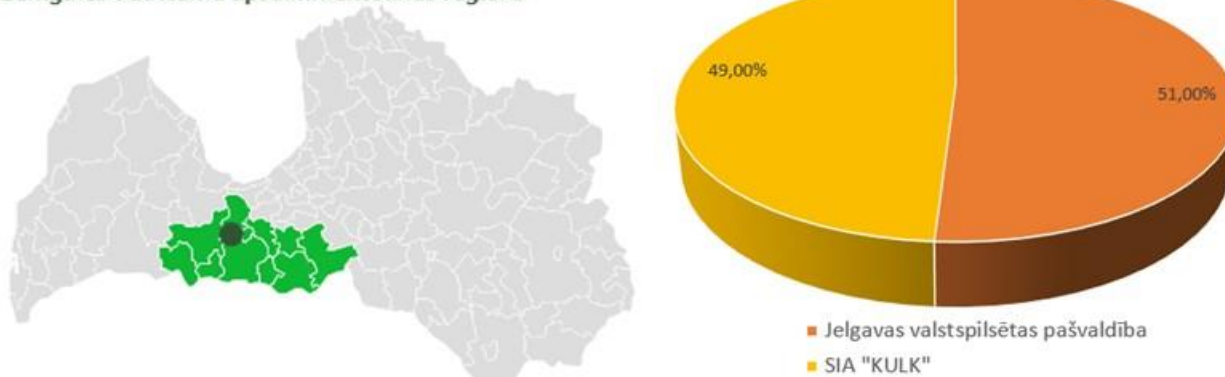
Saskaņā ar Zemgales reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu 2014. – 2020. gadam², Zemgales reģionā ietilpst Jelgavas pilsēta un Bauskas, Dobeles un Jelgavas novadi. Reģionā savāktie sadzīves atkritumi tiek nogādāti sadzīves AP „Brakšķi” (izņemot bijušā Bauskas novada teritoriju, no kuras atkritumi tiek nogādāti uz SIA “Getliņi EKO” poligonu Ropažu novadā). Kopējā platība, no kuras atkritumi nonāk “Brakšķos”, ir aptuveni 5,47 tūkst. km² (7,2% no Latvijas kopējās teritorijas) un tajā dzīvojošo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada 1. janvāri saskaņā ar CSP datiem sasniedza 134,0 tūkst jeb 7,1% no visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri JKP apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 23 714 EUR.

Ilustrācija 2-1 SIA JKP poligona “Brakšķi” darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Brakšķi"

Zemgales atkritumu apsaimniekošanas reģions



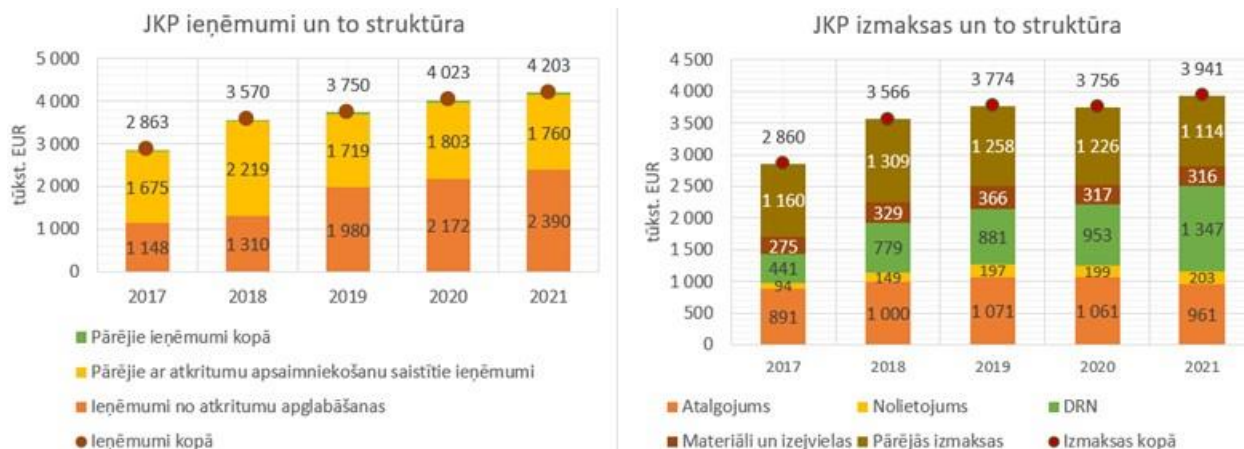
Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

JKP neto apgrozījums laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir strauji pieaudzis, kas ir saistīts ar operacionālo izmaksu pieauguma (degviela, DRN, personāls) iekļaušanu tarifiņos un maksās. Kopumā savākto nešķirotu sadzīves atkritumu (NSA) apjoms šajā laika periodā ir bijis salīdzinoši stabils – 37 līdz 43 tūkst. tonnas gadā (skat. ilustrāciju 2-4).

² Zemgales reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns 2014.-2020. gadam. Pieejams:

<http://www.zemgaleseko.lv/normativie-akti/zemgales-reģionalais-atkritumu-apsaimniekosanas-plans-2014-2020g/>

Ilustrācija 2-2 SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" gada pārskati

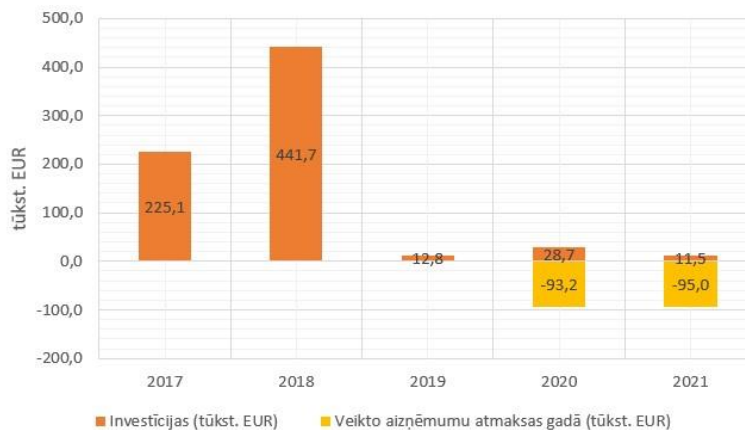
Vienlaikus, pieaugot izmaksām, tās pārnestas uz atkritumu apsaimniekošanas tarifiem, tos pārskatot. JKP pēdējos gados ir strādājusi ar peļņu (izņēmums ir 2019. gads) un kumulatīvās peļņas apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis 513,8 tūkst. EUR. Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju ir iespējams pieļaut, ka uzņēmums, sākot ar 2020. gadu, ir veicis izmaksu samazināšana programmu.

JKP pamatdarbības naudas plūsma laika periodā no 2017. gada līdz 2021. gadam ir bijusi kopumā pozitīva. Līdz ar izmaksu samazināšanu 2020. un 2021. gadā brīvā kumulatīvā naudas plūsma ir bijusi 372,0 tūkst. EUR.

Tas ir ļāvis JKP gan turpināt nodrošināt investīcijas uzņēmuma attīstībai, gan arī veikt aizņēmumu apkalpošanu. Ilustrācija 2-3 atspoguļo JKP veikto investīciju apmēru un dzēsto aizņēmumu apmēru sadalījumā pa gadiem.

Laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam uzņēmuma veiktās investīcijas var tikt uzskatītas par samērīgām turpmākās darbības nodrošināšanai (ņemot vērā pamatlīdzekļu dzīves ciklus), tā kā to kopsumma šajā periodā sastādīja 32,7% jeb 719,7 tūkst EUR no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā.

Ilustrācija 2-3 SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" gada pārskati

Nemot vērā to, ka uzņēmuma naudas plūsmas pārskats ir pieejams tikai par 2020. un 2021. finanšu pārskata gadiem, ilustrācijā 2-3 nav norādīti dati par veiktajām aizņēmuma apkalpošanas izmaksām periodā no 2017. līdz 2019. gadam. Šī iemesla dēļ arī uzņēmuma DSCR ir aprēķināts 2020. un 2021. gadam, un tas būtiski pārsniedz minimālo nepieciešamo robežu. Izmaksu samazināšana 2020. un 2021. gadā uzņēmumam ir jābūtiski uzlabot arī citus finanšu un darbības efektivitātes rādītājus, kuri ir norādīti tabulā 2-2.

Tabula 2-2 SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | n/d | n/d | n/d | 4,34 | 4,26 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,64 | 0,55 | 0,57 | 0,67 | 0,84 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 4,1 | 4,0 | 2,2 | 0,5 | 0,3 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 2,2% | 3,5% | 3,7% | 10,8% | 10,1% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 0,72 | 0,63 | 0,66 | 1,05 | 2,20 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 29,4 | 35,6 | 37,0 | 41,4 | 44,6 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 208,0 | 175,5 | 237,5 | 383,4 | 381,3 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | n/d | n/d | n/d | 267,7 | 104,3 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 2,9 | 4,4 | -22,7 | 267,4 | 261,8 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi" atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

Kopumā JKP finanšu stāvoklis ir raksturojams kā ilgtspējīgs. Uzņēmuma saistību apkalpošanas rādītājs, kā arī citi aizņemšanās spēju raksturojošie rādītāji liecina, ka esošajā situācijā uzņēmumam ir būtiska aizņemšanās kapacitāte (līdz pat vienam miljonam EUR) dažādu projektu realizācijai. Pirms aizņēmuma piesaistes ir būtiski izvērtēt aizņēmuma atmaksas riskus, kā arī pieaugošo energoresursu, personāla izmaksu un procentu likmju ietekmi uz uzņēmuma darbību. Būtiskāku investīciju gadījumā uzņēmuma spēja realizēt un finansēt projektus no pašu resursiem vai aizņemtiem resursiem var būt ierobežota. Uzņēmumam ir potenciāls grantu finansējuma piesaistei.

2.2.2. Atkritumu poligona "Brakšķi" saimnieciskās darbības raksturojums

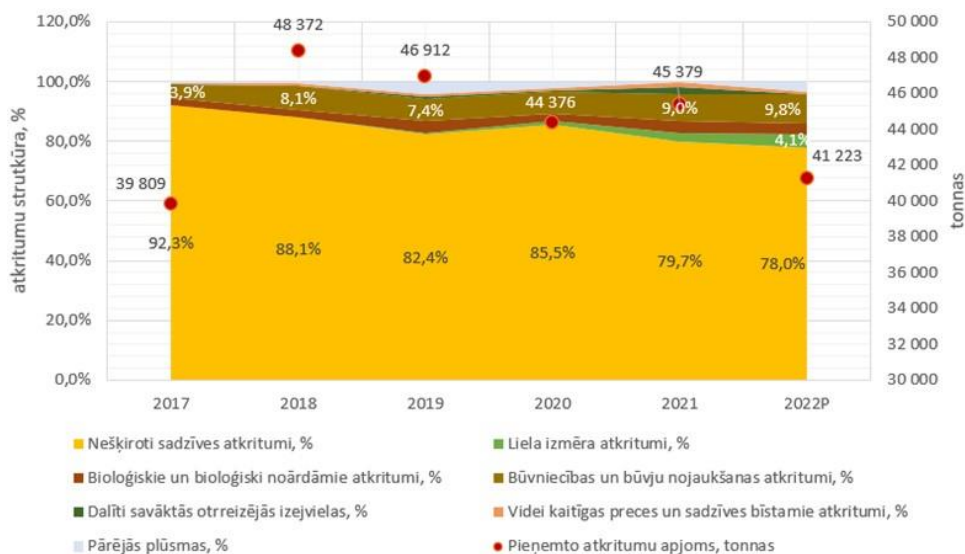
AP "Brakšķi" ir reģionālais Zemgales AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Zemgales AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi. Poligons "Brakšķi" kopš 2020. gada, kad tika slēgts otrs reģiona poligons "Grantiņi", ir vienīgā atkritumu apglabāšanas vieta reģiona teritorijā.

Vispārēja AP "Brakšķi" raksturojoša informācija:

- (1) adrese: "Brakšķi", Līvberzes pagasts, Jelgavas novads, LV-3014;
- (2) zemes platība: 12,076 ha;
- (3) zemes īpašnieki:
 - a. nekustamais īpašums „Brakšķi”, 10,799 ha, SIA „KULK”;
 - b. nekustamais īpašums „Brakšķu mājas”, 0,617 ha, Jelgavas pilsētas pašvaldība;
 - c. nekustamais īpašums „Brakšķu ceļš”, 0,66 ha, Jelgavas pilsētas pašvaldība
- (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: 2016. gads (II kārtā);
- (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: JE15IA0002; JE13IA0003; JE13IB0005.

AP "Brakšķi" kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir nenozīmīgi svārstīgs bez izteiktām tendencēm. Saskaņā ar JKP prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo AP pieņemto atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 41,2 tūkst. tonnas, kas ir par aptuveni 8,3% mazāk nekā vidēji gadā laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam. Analizētajā periodā ietekmi uz pieņemto atkritumu apjomu atstāja Bauskas pilsētas radītais atkritumu apjoms, kas vairs netiek vests uz AP "Brakšķi", bet uz AP "Getliņi".

Ilustrācija 2-4 AP "Brakšķi" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi"

Saskaņā ar ilustrācijā 2-4 norādīto ir secināms, ka kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir mēreni stabils, kas, raugoties no AP ilgtspējas viedokļa, ir būtisks priekšnoteikums turpmākajām investīcijām. Kā jau minēts iepriekš, novērotās svārstības ir saistāmas galvenokārt ar Bauskas pilsētas atkritumu plūsmu novirzīšanu uz AP "Getliņi". Tāpat ilustrācija 2-4 norāda, ka NSA īpatsvars, lai arī lēni, tomēr pastāvīgi samazinās un citu atkritumu veidu īpatsvaram kopējām plūsmās ir tendence pieaugt. Tas apliecina atkritumu šķirošanas ārpus AP nozīmes pakāpenisku pieaugumu.

Tabula 2-3 AP "Brakšķi" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

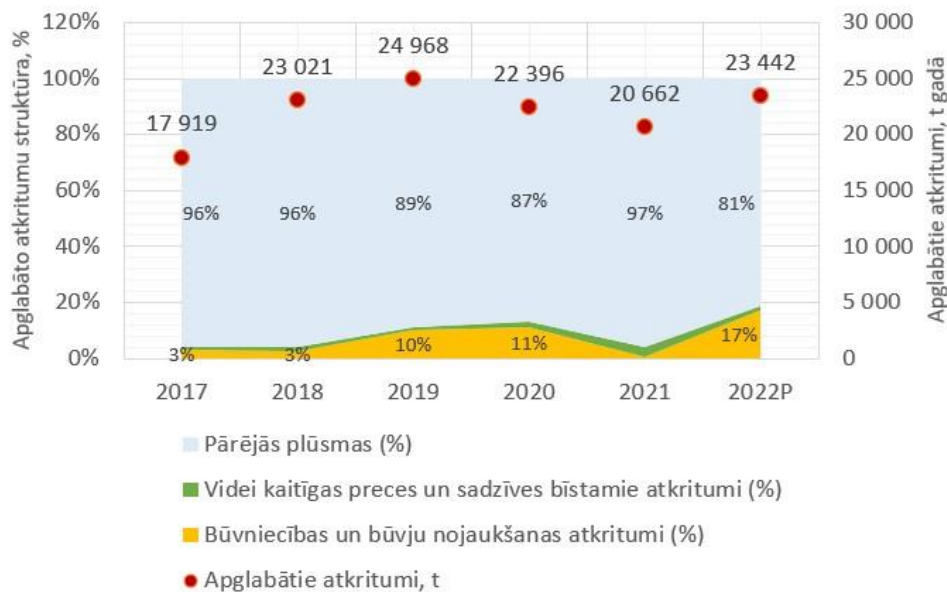
| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Biogāzes ieguve (izņemot biogāzi no atkritumu apglabāšanas), tonnas | 0 | 0 | 14 600 | 14 573 | 16 426 | 14 814 |
| 2 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, tonnas | 17 191 | 20 613 | 5 644 | 6 839 | 4 164 | 2 867 |
| 3 | Apglabāto atkritumu apjoms, tonnas | 17 919 | 23 021 | 24 968 | 22 396 | 20 662 | 23 442 |
| 4 | Apglabāto atkritumu īpatsvars (%) | 45% | 48% | 53% | 50% | 46% | 57% |

Datu avots: SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi"

Poligonā iegūtā biogāze tiek nodota SIA "Brakšķu enerģija". Izmaiņas otrreizējo izejvielu tirgos ietekmē pārstrādei nodoto atkritumu. Līdz ar to pēdējos gados nav vērojams progress apglabāto atkritumu

Īpatsvara kritumam. Pastāvīgi tiek apglabāti aptuveni 50% vai pat vairāk procenti no kopējām saņemtajām atkritumu plūsmām.

Ilustrācija 2-5 AP "Brakšķi" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

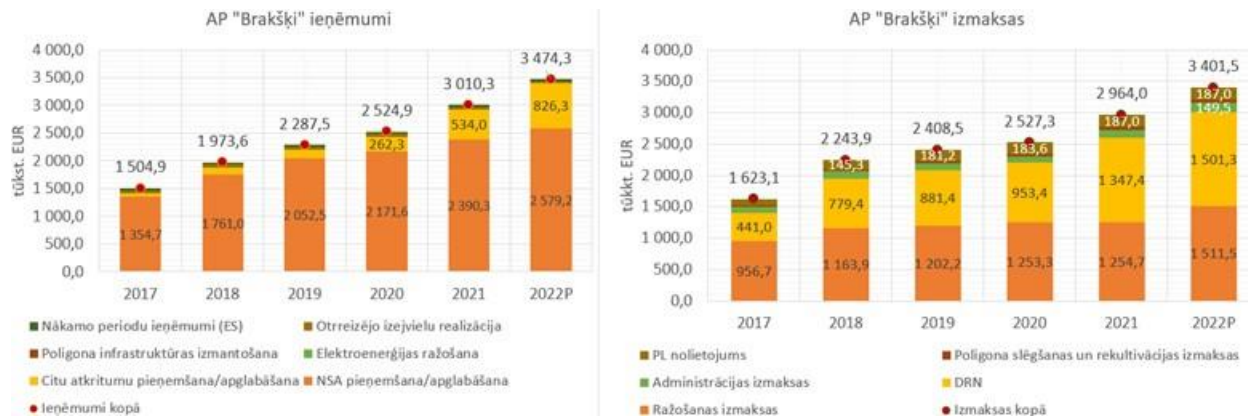


Datu avots: SIA "Jelgavas komunālie pakalpojumi"

"Pārējās plūsmas", kuru īpatsvars pārsniedz 80%, ietver ražošanas atkritumus un sadzīves atkritumus jeb NSA, kam izejot sagatavošanas procesu apglabāšanai, tiek mainīts atkritumu kods (t.i., no 200301 pārtop par 191212 kodu), kā rezultātā šie atkritumu tiek iekļauti "pārējās apglabājamās plūsmās".

Laika periodā no 2017. līdz 2019. gadam AP "Brakšķi" kopējās izmaksas ir būtiski pārsniegušas radītos ieņēmumus. JKP kā galvenos iemeslus tam min tarifa garo izskatīšanas procedūru, kā rezultātā apstiprinot tarifu, tas jau vairs var nebūt ekonomiski pamatots. Papildus jānorāda, ka tarifos reizēm netiek iekļautas izmaksas, kas rodas tikai pēc tarifa apstiprināšanas (piemēram, SIA "Schwenk Latvia" maina sadedzināmo atkritumu pieņemšanas cenas).

Ilustrācija 2-6 AP "Brakšķi" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam



2021. gadā AP "Brakšķi" darbojās ar ieņēmumu pārsniegumu pār izdevumiem, un ir sagaidāms, ka arī 2022. gadu AP "Brakšķi" kopumā noslēgs ar nelielu peļņu.

AP "Brakšķi" spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 43,34 EUR par 1 tonnu bez DRN un PVN. Spēkā esošais tarifs ir apstiprināts ar SPRK lēmumu 2021. gada 21. oktobrī. Ņemot vērā energoresursu un citu izmaksu pieaugumu, JKP plāno gatavot un līdz 2023. gada 1. ceturksnim iesniegt SPRK jaunu tarifu.

Tabula 2-4 AP "Brakšķi" galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Finanšu rādītājs | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | -118,2 | -270,3 | -121,0 | -2,4 | 46,4 | 72,8 |
| 2 | AP "Brakšķi" EBITDA (tūkst. EUR) | -63,1 | -163,1 | 22,1 | 143,1 | 195,3 | 221,7 |
| 3 | AP "Brakšķi" EBITDA (%) | -4,3% | -8,4% | 1,0% | 5,8% | 6,6% | 6,5% |
| 4 | AP "Brakšķi" DSCR | neg. | neg. | 0,25 | 1,66 | 2,26 | 3,01 |

Saskaņā ar tabulā 2-4 norādītajiem datiem ir secināms, ka tikai no 2020. gada AP "Brakšķi" darbība atbilst tādai, kas ir uzskatāma par finansiāli ilgtspējīgu. Iepriekšējo gadu rezultāti ir bijuši negatīvi un tie, visdrīzāk, ir tikuši finansēti no uzņēmuma ieņēmumiem citos pakalpojumos.

Kopš 2017. gada AP "Brakšķi" attīstībā nozīmīgas investīcijas nav veiktas. Saskaņā ar JKP sniegto informāciju 2023. gadā ir plānota projekta "BNA pārstrādes rūpnīca un šķirošanas stacijas attīstība" īstenošana. Iepirkuma rezultātā paredzams, ka kopējās investīcijas sasniegs 13,66 milj. EUR³. Citas nozīmīgas investīcijas JKP šobrīd nav identificējis.

SVID analīze par AP "Brakšķi" ir sagatavota, balstoties gan uz JKP sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-5 AP "Brakšķi" darbības SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-------------|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 3) | Ienākošā atkritumu plūsma 40-45 tūkst. t gadā rada priekšnosacījumus finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai, t.sk. investīcijām pamatlīdzekļu atjaunošanā |
| 4) | No apglabāšanas šūnas tiek iegūta biogāze un tā tiek izmantota koģenerācijā |
| 5) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ir pietiekoša līdz 2035.gadam |
| 6) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| Vājās puses | |
| 1) | Ierobežota teritorija esošajā poligonā |
| 2) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozīta sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |

³ Atbilstoši CFLA datu bāzei BNA pārstrādes iekārtu projekta Nr. 5.2.1.2/21/I/001 "Tādu bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā "Brakšķi", kas izmanto anaerobo pārstrādes metodi" kopējās izmaksas sākotnēji tika paredzētas 8 328 000,00 EUR apjomā.

| | |
|-----------------|---|
| 3) | Nav uzstādītas infiltrāta attīrīšanas iekārtas |
| 4) | AP "Brakšķi" atbilstoši Lielupes baseina apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānam 2022.-2027. gadam Brakšķi ir applūstoša teritorija, līdz ar to ģeogrāfiski tā ir neizdevusies vieta |
| Iespējas | |
| 1) | Iespēja izveidot 10 ha krātuvi vai citu infrastruktūru atkritumu apsaimniekošanai |
| 2) | Stratēģiski poligonu attīstīt kā rezerves krātuvi Viduslatvijas reģionam |
| 3) | BNA pārstrādes projekta realizācija nodrošinās efektīvu BNA apsaimniekošanu |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Politisko lēmumu ietekme |
| 2) | ES vai valsts atbalsta finansējuma saņemšanas kārtība – "tas jāpiešķir savlaicīgi, lai nepieciešamo pasākumu ieviešana notiktu plānveidīgi, nesasteigti un ar mazāku birokrātisku slogu no valsts pārvaldes puses". |

2.3. SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija"

2.3.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas Dienvidlatgales starppašvaldību organizācija" (turpmāk – AADSO, reģ. Nr. 41503029988) sadzīves AP "Ciniši" apsaimnieko poligonā pieņemtos atkritumus, pārstrādā materiālus (t.i. kompostē mehāniski atšķirotus bioloģiski noārdāmos atkritumus), šķiro, apstrādā atkritumus, izvietojot tos sadzīves atkritumu poligonā. AADSO nodrošina arī atkritumu savākšanas pakalpojumus Daugavpils valstspilsētā un Augšdaugavas novadā.

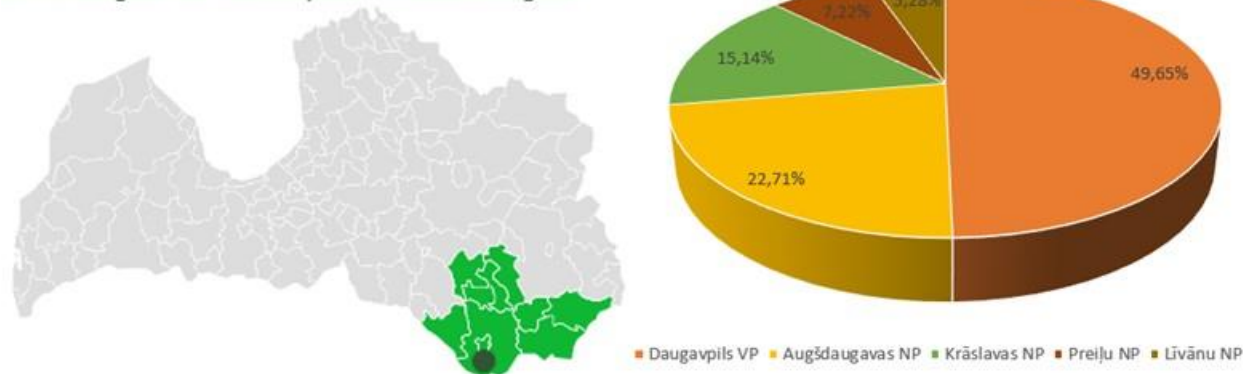
AADSO pieņem atkritumus no Daugavpils valstspilsētas, Augšdaugavas, Krāslavas, Līvānu un Preiļu novadiem. AADSO apkalpojamā platība ir aptuveni 6,9 tūkst. km² jeb 10,7% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem ir ticis novērtēts 152,1 tūkst. apmērā jeb 8,1% no Latvijas iedzīvotāju kopējā skaita.

Uz 2022. gada 1. septembri AADSO apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 488 480 EUR. AADSO kapitāldaļas pieder piecām pašvaldībām, no kurām lielākais kapitāla daļu īpatsvars ir Daugavpils valstspilsētas pašvaldībai (skat. 2-7 attēlu).

Ilustrācija 2-7 AADSO AP "Ciniši" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Ciniši"

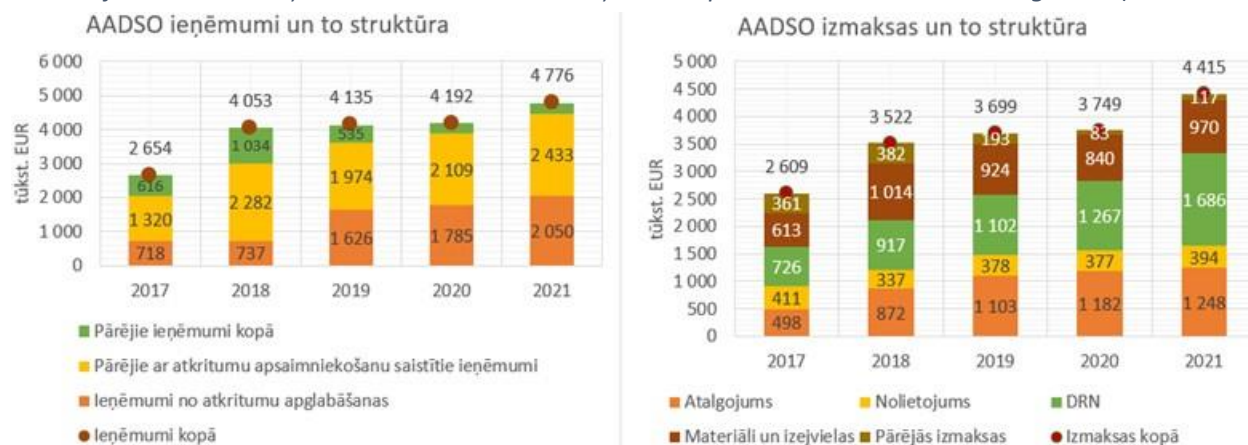
Dienvidlatgales atkritumu apsaimniekošanas reģions



Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

AADSO neto apgrozījums laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir vairāk nekā dubultojies, kas ir saistīts ar operacionālo izmaksu pieauguma (degviela, DRN, personāls) iekļaušanu pakalpojumu tarifos.

Ilustrācija 2-8 AADSO ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)

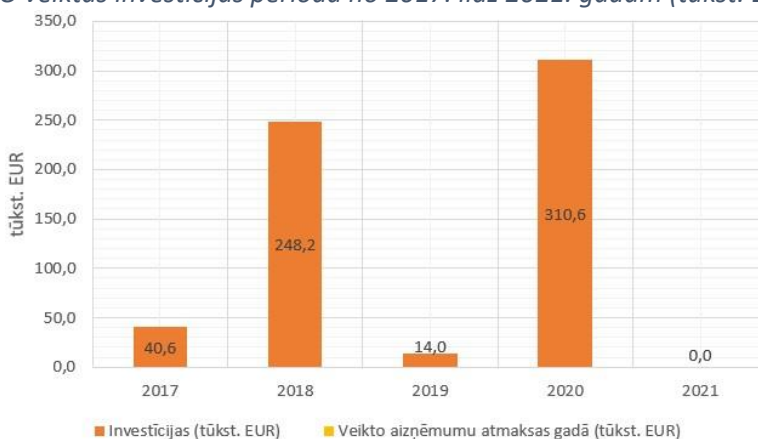


Datu avots: AADSO gada pārskati

AADSO pēdējos 5 gadus ir strādājusi ar peļņu un kumulatīvās peļņas apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis 1,82 milj. EUR. Uzņēmumam nav saistību pret bankām vai citiem kreditoriem. Brīvā naudas plūsma no pamatdarbības pēdējos gados ir uzlabojusies un 2021. gadā ir pārsniegusi 350 tūkst. EUR gadā.

Visas investīcijas, kuras ir veiktas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (kopumā 0,61 milj. EUR), ir finansētas no pašu budžeta līdzekļiem. Ņemot vērā pamatlīdzekļu dzīves ciklus, tās var vērtēt kā nepietiekamas, lai nodrošinātu pilnvērtīgu uzņēmuma darbības ilgtspēju, jo to kopsumma pārskata periodā sastādīja tikai 10,2% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā.

Ilustrācija 2-9 AADSO veiktās investīcijas periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: AADSO gada pārskati

Uzņēmuma finanšu rādītāji pēdējos gados ir uzlabojusies. To kopsavilkums ir atspoguļots tabulā 2-6.

Tabula 2-6 AADSO darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR)* | n/a | n/a | n/a | n/a | n/a |

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,97 | 0,92 | 0,93 | 0,94 | 0,94 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | -7,4% | -4,2% | 9,0% | 14,6% | 11,3% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 8,81 | 3,96 | 5,17 | 6,44 | 7,61 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 52,3 | 40,3 | 45,0 | 47,5 | 54,0 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 1 428,6 | 1 391,2 | 1 287,3 | 1 581,0 | 1 630,3 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 60,9 | 221,8 | 175,1 | 511,6 | 359,9 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 45,3 | 531,0 | 435,7 | 442,9 | 361,5 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz AADSO atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

*- DSCR nav iespējams aprēķināt, jo uzņēmumam nav saistību pret kredītiestādēm

AADSO esošā finanšu situācija liecina par ievērojamu kapacitāti uzņēmuma attīstības projektu finansēšanai no pašu resursiem vai kredītresursiem. Uzņēmumam brīvā aizņemšanās kapacitāte ir vismaz 3 līdz 4 milj. EUR apmērā, pieņemot, ka arī turpmāk visas izmaksas tiek iekļautas ekonomiski pamatotos pakalpojumu tarīfos. AADSO darbība laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir vērtējama kā finansiāli ilgtspējīga. Lielāku projektu finansēšanai būs nepieciešama ārējā finansējuma piesaiste ar tam sekojošo tarīfu un pakalpojumu maksu pārskatīšanu. Uzņēmumam ir potenciāls grantu finansējuma piesaistei.

2.3.2. Atkritumu poligona "Cinīši" saimnieciskās darbības raksturojums

AP "Cinīši" ir reģionālais Dienvidlatgales AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Dienvidlatgales AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

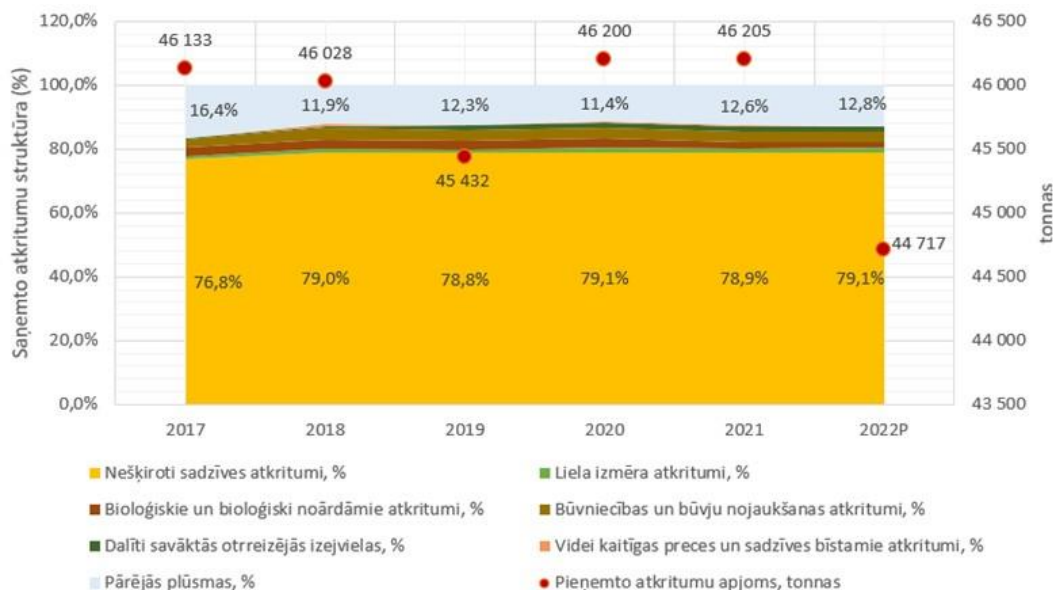
Vispārēja AP "Cinīši" raksturojoša informācija:

- | | |
|---|---|
| (1) adrese: | „Cinīši”, Demenes pagasts, Daugavpils novads; |
| (2) zemes platība: | 18,6 ha; |
| (3) zemes īpašnieks: | SIA "Bīstamo atkritumu serviss"; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 2008. gads; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | DA13IA0001. |

AP "Cinīši" kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir svārstīgs bez izteiktām tendencēm. Saskaņā ar AADSO prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 44,7 tūkst. tonnas, kas ir par aptuveni 2,8% mazāk nekā vidēji gadā laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam.

Kopumā savāktā NSA apjoms šajā laika periodā ir bijis salīdzinoši stabils – 35 līdz 37 tūkst. tonnas gadā (jeb 77-79% no pieņemtajiem atkritumiem), bet noglabāto atkritumu apjoms ir bijis aptuveni 25 tūkst. tonnas gadā (skat. 2-7 tabulu).

Ilustrācija 2-10 AP "Ciniši" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: AADSO

Saskaņā ar ilustrācijā 2-10 norādīto ir secināms, ka kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir stabils, un raugoties no AP ilgtspējas viedokļa, tas ir būtisks priekšnoteikums turpmākajām investīcijām. Negatīvās demogrāfiskās tendences Latgales reģionā pagaidām nav atstājušas būtisku ietekmi uz atkritumu plūsmām. Ilustrācija 2-10 norāda, ka NSA īpatsvars saņemtajos atkritumos Dienvidlatgales AAR teritorijā nesamazinās. Arī pārējo saņemto atkritumu veidu īpatsvars ir gandrīz nemainīgs kopš 2017. gada.

Tabula 2-7 AP "Ciniši" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, tonnas | 15 030 | 17 680 | 17 646 | 17 920 | 18 210 | 17 149 |
| 2 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, tonnas | 1 291 | 1 452 | 1 824 | 1 943 | 1 912 | 1 815 |
| 3 | Apglabāto atkritumu apjoms, tonnas | 28 570 | 25 216 | 25 311 | 24 934 | 25 278 | 25 308 |
| 4 | Apglabāto atkritumu īpatsvars, % | 61,9% | 54,8% | 55,7% | 54,0% | 54,7% | 56,6% |

Datu avots: AADSO

Pēdējos gados nav vērojams progress attiecībā uz apglabāto atkritumu īpatsvara samazināšanu. Pastāvīgi tiek apglabāti vairāk kā 50% no kopējām saņemtajām dažādu atkritumu plūsmām. Tas liecina, ja savlaicīgi netiek veiktas investīcijas apglabājamo atkritumu īpatsvara samazināšanai (šķīrošana, pārstrāde u.tml.), tad ir risks nesasniegt mērķi par apglabājamo atkritumu īpatsvara samazināšanu. Ilustrācija 2-11 norāda AP "Ciniši" apglabāto atkritumu struktūru par laika periodu no 2017. līdz 2022. gadam. Līdzīgi kā saņemtie atkritumu apjomi, arī apglabāto atkritumu apjoms un tā struktūra pēdējos gados ir mainījusies nebūtiski.

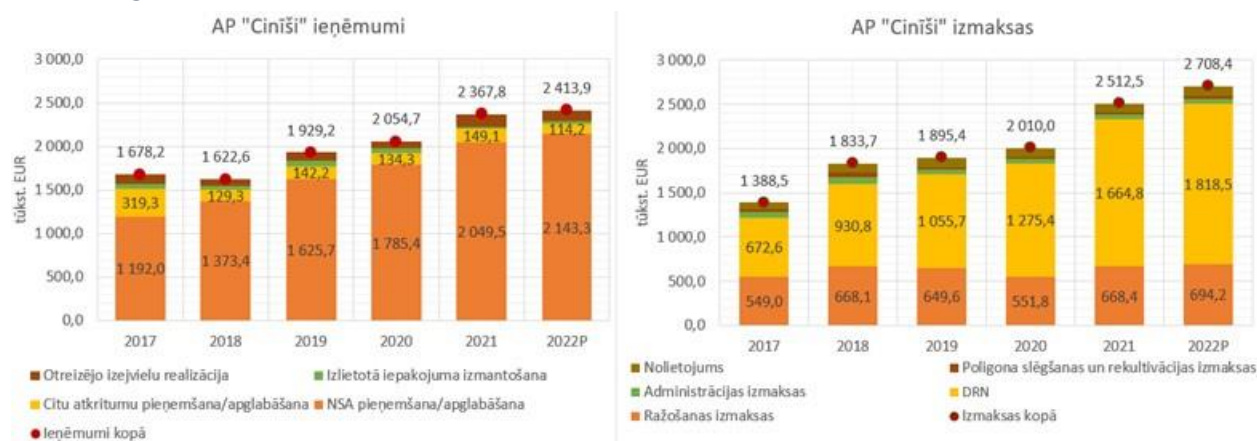
Ilustrācija 2-11 AP "Ciniši" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: AADSO

Ilustrācija 2-12 norāda AP "Ciniši" ieņēmumus un izmaksas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam.

Ilustrācija 2-12 AP "Ciniši" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: AADSO, * - nolietojums izmaksās ir norādīts tā neto vērtībā, t.i. no pilnā nolietojuma ir atskaitīti nākamā perioda ieņēmumi, kurus rada saņemtā KF finansējuma amortizācija

Ilustrācija 2-12 norāda, ka AP "Ciniši" darbības rezultāti ir dažādi. Ir gadi, kuros ieņēmumi pārsniedz izmaksas, bet ir gadi, kuros AP "Ciniši" darbība ir radījusi zaudējumus AADSO. Nozīmīgākie zaudējumi vairāk kā 290 tūkst. EUR apmērā tiek prognozēti 2022. gadā. Spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs (bez DRN izmaksām) AP "Ciniši" ir spēkā kopā 2021. gada 1. janvāra un sastāda 24,39 EUR par 1 tonnu bez PVN. Tarifs 2022. gadā neatspoguļo straujo dažādu izmaksu kāpumu 2021. un 2022. gada laikā. AADSO 2022. gadā ir uzsākusi darbu pie tarifa pārskatīšanas.

Tabula 2-8 satur AP "Ciniši" nodalītos galvenos finanšu rādītājus. DSCR koeficients nav ticis aprēķināts, jo AP "Ciniši" izveide un attīstība nav tikusi finansēta ar aizņemto kapitālu.

Tabula 2-8 AP "Ciniši" galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Finanšu rādītājs | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|--------|-------|-------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Ieņēmumu vai izmaksu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | 289,8 | -211,1 | 33,8 | 44,7 | -144,7 |
| 2 | AP "Ciniši" EBITDA (tūkst. EUR) | 364,8 | -113,2 | 140,5 | 146,6 | -42,6 |
| 3 | AP "Ciniši" EBITDA (%) | 21,7% | -7,0% | 7,3% | 7,1% | -1,8% |

AP "Ciniši" darbības rezultāti nav vērtējami pozitīvi. Laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam tie AADSO ir radījuši tikai 12,4 tūkst. EUR peļņu, kamēr AADSO kopējā kumulatīvā peļņa ir sasniegusi 1,82 milj. EUR. Atsevišķos gados AP "Ciniši" darbība varētu būt tikusi šķērssubsidēta no citu ar atkritumu nozari saistīto pakalpojumu sniegšanas. Vienlaikus Izpildītājs vēlas norādīt, ka AADSO uzskaitē nav veidota pietiekami precīzi, lai uzņēmuma izmaksas varētu viegli un nepārprotami tikt sadalītas starp dažādiem pakalpojumu sektoriem. Uz to netieši norāda arī fakts, ka AADSO sniegtie dati ne vienmēr sakrīt ar tiem, kuri ir norādīti SPRK publisko pieejamo datu sadaļā. Tādējādi nav iespējams izslēgt iespēju, ka faktiskie AP "Ciniši" finanšu rādītāji atšķiras (t.sk. var būt labāki) no tiem, kuri ir norādīti tabulā 2-8.

2017. līdz 2021. gada periodā AADSO nav veikusi būtiskas investīcijas AP "Ciniši" attīstībā. 2023. gadā AADSO plāno realizēt projektu "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā "Ciniši" ar kopējām investīcijām 8,72 milj. EUR apmērā⁴.

SVID analīze par AP "Ciniši" ir sagatavota, balstoties gan uz AADSO sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-9 AP "Ciniši" darbības SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-------------|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglābšanai |
| 3) | Ienākoša atkritumu plūsma 40-45 tūkst. t gadā rada priekšnosacījumus finansiālai ilgtspējas nodrošināšanai, t.sk. investīcijām pamatlīdzekļu atjaunošanā |
| 4) | Stabili un regulāri finanšu ieņēmumi, ņemot vērā darbības specifiku reglamentētā pakalpojumu sniegšanas nozarē |
| 5) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ir pietiekoša līdz 2035.gadam |
| 6) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglābšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| Vājās puses | |
| 1) | Ir izveidota biogāzes savākšanas sistēma, bet iegūtā gāze netiek izmantota koģenerācijā |
| 2) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 3) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| Iespējas | |

⁴ Atbilstoši CFLA datu bāzei projekta Nr. 5.2.1.2/20/A/003 "Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā "Ciniši"" kopējās izmaksas ir 8 719 222.00 EUR

| | |
|---------------|--|
| 1) | BNA pārstrādes projekta realizācija nodrošinās efektīvu BNA apsaimniekošanu |
| 2) | Kā reģiona vadošajam sadzīves atkritumu poligonam pastāv iespēja ieviest reģionālā un valsts līmenī modernākās ievesto atkritumu pirmsapstrādes tehnoloģijas |
| 3) | Ir iespēja realizēt liela mēroga projektus, izmantojot publiskās privātās partnerības principus pēc kapitāldaļu turētāju atļaujas saņemšanas |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Uzņēmuma attīstību var ierobežot poligona fiziogēogrāfiskais izvietojums, ņemot vērā AP apkārt esošo un pieejamo teritoriju daudzums un to piemērotība apbūvei |
| 2) | Uzņēmuma attīstības dinamiku stipri ietekmē pakalpojumu sniegšanai apstiprinātais tarifs un valstī noteiktā nodokļu politika |
| 3) | Uzņēmuma attīstības iespējas var ietekmēt kapitāldaļu turētāju pieņemtie lēmumi par peļņas izmantošanu dividenžu izmaksās, tādējādi, samazinot iespēju uzņēmumam rīkoties ar pieejamajiem finanšu līdzekļiem uzņēmuma attīstībai |

Lai arī kopējā AADSO darbība ir uzskatāma par finansiāli ilgtspējīgu, AP "Ciniši" darbība rada slogu uzņēmuma darbībai kopumā. Esošais tarifs nodrošina AP "Ciniši" spēju segt tekošās izmaksas, taču tā radītā brīvā pamatdarbības naudas plūsma visdrīzāk ir nepietiekama jaunu nozīmīgu investīciju finansēšanai tikai ar AP "Ciniši" resursiem. Atbilstoši Izvērtējuma sadaļā Nr. 3 sniegtajai informācijai, AP "Ciniši" atkritumu apglabāšanas tarifs uz 2022. gada 1. oktobri ir par 45% zemāks nekā tarifs vidēji nozarē un par 32% zemāks nekā nākamais zemākais spēkā esošais AP tarifs (AP "Ķīvītes").

Projektu realizācijai būtu nepieciešama paša AADSO finansējuma pieejamība no saistītajām aktivitātēm, aizņemtā vai grantu kapitāla piesaistes, vienlaikus pārskatot arī AP "Ciniši" piemērojamo atkritumu apglabāšanas tarifu.

2.4. SIA "ZAAO"

2.4.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "ZAAO" (reģistrācijas Nr. 44103015509) piedāvā atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus visās Ziemeļvidzemes reģiona pašvaldībās, kā arī atsevišķos Malienas (atkritumu savākšana daļā Balvu novada) un Pierīgas (atkritumu savākšana Saulkrastu novadā) AAR novados. SIA "ZAAO" darbības virziens ir atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana, apstrāde, pārkraušana, pārvadāšana, apglabāšana.

SIA "ZAAO" poligona apkalpojamā platība ir aptuveni 10,5 tūkst. km² jeb 16,3% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu ir novērtēts 177,8 tūkst. apmērā.

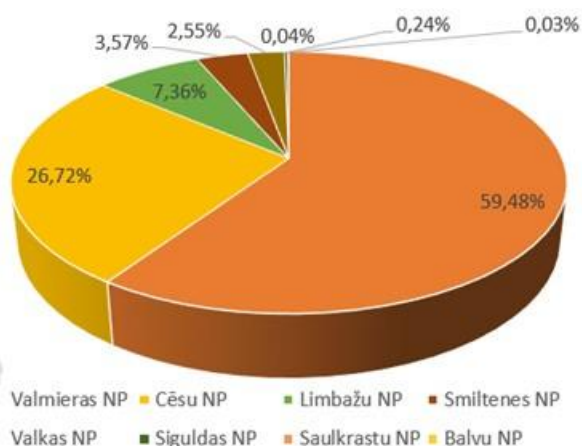
Uz 2022. gada 1. septembri SIA "ZAAO" apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 3 252 078 EUR. SIA "ZAAO" pieder astoņām pašvaldībām, no kurām lielākais kapitāla daļu īpatsvars ir Valmieras, Cēsu un Limbažu novada pašvaldībām.

Atkritumu noglabāšana tiek veikta AP "Daibe" Cēsu novada Stalbes pagastā. SIA "ZAAO" sniedz arī atkritumu savākšanas pakalpojumus ārpus Ziemeļvidzemes AAR, t.i. Balvu (Malienas AAR) un Saulkrastu (Pierīgas AAR) novada pašvaldībām. Atkritumi no Malienas AAR tiek nogādāti AP "Kaudzītes", bet atkritumi no Pierīgas AAR pašvaldībām – AP "Getliņi".

Ilustrācija 2-13 SIA "ZAAO" poligona "Daibe" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Daibe"

Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas reģions



Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

SIA "ZAAO" nodrošina pilnu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas ciklu (savākšana, šķirošana, apglabāšana), kā arī laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir guvusi ieņēmumus no elektroenerģijas ražošanas un siltumenerģijas pārdošanas.

SIA "ZAAO" neto apgrozījums laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir strauji pieaudzis, kas ir saistīts ar operacionālo izmaksu pieauguma (degviela, DRN, personāls) iekļaušanu. Kopumā savākto NSA apjoms šajā laika periodā ir bijis salīdzinoši stabils – no 28 līdz 30 tūkst. tonnas gadā.

Ilustrācija 2-14 SIA "ZAAO" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



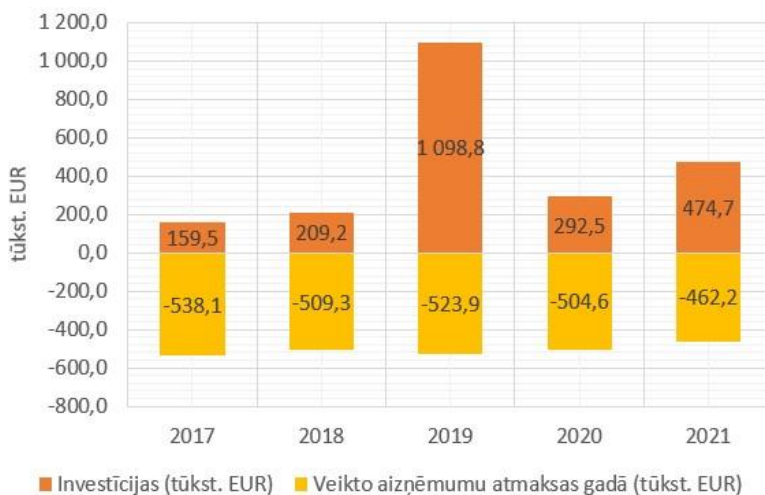
Datu avots: SIA "ZAAO" gada pārskati

Vienlaikus, pieaugot izmaksām, tās ir tikušas pārnestas uz atkritumu apsaimniekošanas tarifiem, tos savlaicīgi pārskatot. Tādējādi, SIA "ZAAO" pēdējos gados ir strādājusi ar peļņu un kumulatīvās peļņas apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis 235,6 tūkst. EUR.

SIA "ZAAO" pamatdarbības naudas plūsma laika periodā no 2017. gada līdz 2021. gadam ir bijusi pastāvīgi pozitīva un svārstījusies no 0,63 līdz 1,15 milj. EUR gadā. Tas ir jāvērtē SIA "ZAAO" veikto nozīmīgas investīcijas uzņēmuma attīstībā, vienlaikus arī samazinot uzņēmuma kredītsaistību apmēru. Ilustrācija 2-15 norāda SIA "ZAAO" veikto investīciju apmēru un dzēsto aizņēmumu apmēru sadalījumā pa gadiem.

Periodā no 2017. līdz 2021. gadam kopējais veikto investīciju apmērs ir sasniedzis 2,23 miljonus EUR jeb 27,2% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Ņemot vērā pamatlīdzekļu dzīves ciklu, šis lielums ir vērtējams kā pietiekams uzņēmuma funkcionālās un finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai.

Ilustrācija 2-15 SIA "ZAAO" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "ZAAO" gada pārskati

Ņemot vērā SIA "ZAAO" pamatdarbības pozitīvo naudas plūsmu un kapitāla struktūras izmaiņas, pēdējos gados uzņēmumam ir izdevies uzlabot virkni no rādītājiem, kuri raksturo uzņēmuma darbības efektivitāti. Šo rādītāju kopsavilkums ir norādīts tabulā 2-10.

Tabula 2-10 SIA "ZAAO" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|---------|-------|---------|---------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 0,87 | 1,33 | 1,08 | 1,54 | 1,53 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,58 | 0,64 | 0,60 | 0,62 | 0,66 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 4,1 | 2,3 | 3,1 | 1,6 | 1,5 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 8,1% | 10,4% | 7,8% | 9,2% | 7,4% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 0,40 | 1,11 | 0,76 | 0,86 | 0,99 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 41,6 | 45,2 | 48,6 | 54,0 | 59,6 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 145,4 | 1 187,8 | 336,9 | 693,9 | 767,1 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 630,1 | 791,7 | 701,4 | 1 154,1 | 1 010,2 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | -93,8 | 103,6 | 88,7 | 42,4 | 94,6 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz SIA "ZAAO" atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

Kopumā SIA "ZAAO" finanšu stāvoklis ir vērtējams kā ilgtspējīgs. Lai arī uzņēmumam būtu jāpievērš papildus uzmanība likviditātes un rentabilitātes rādītāju uzlabošanai, ir jāņem vērā uzņēmuma darbības specifika. Iespējamus uzlabojumus ierobežo pakalpojumu tarifu aprēķina metodika.

Uzņēmuma saistību apkalpošanas koeficients, kā arī citi aizņemšanās spēju raksturojošie rādītāji liecina, ka esošajā situācijā uzņēmumam ir būtiska aizņemšanās kapacitāte (līdz pat vairākiem miljoniem EUR) dažādu projektu realizācijai. Pirms aizņēmumu piesaistes ir būtiski izvērtēt aizņēmuma atmaksas riskus,

kā arī pieaugošo procentu likmju ietekmi uz uzņēmuma darbību. Uzņēmumam ir potenciāls grantu finansējuma piesaistei.

2.4.2. Atkritumu poligona "Daibe" saimnieciskās darbības raksturojums

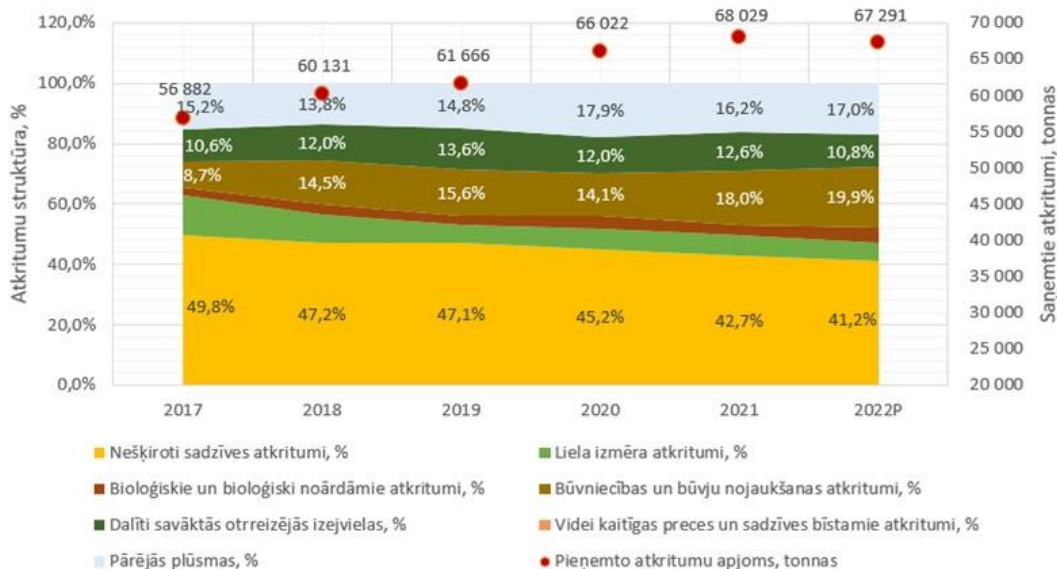
AP "Daibe" ir reģionālais Ziemeļvidzemes AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Ziemeļvidzemes AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

Vispārēja AP "Daibe" raksturojoša informācija:

- (1) adrese: CSA poligons „Daibe”, Stalbes pagasts, Pārgaujas novads, LV-4151;
- (2) zemes platība: 115 ha;
- (3) zemes īpašnieks: SIA „ZAAO”;
- (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: 2004. gads;
- (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: VA15IA0001.

AP "Daibe" kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir svārstīgs bez izteiktām tendencēm. Saskaņā ar SIA "ZAAO" prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 44,7 tūkst. tonnas, kas ir par aptuveni 2,8% mazāk nekā vidēji laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam.

Ilustrācija 2-16 AP "Daibe" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA "ZAAO"

Saskaņā ar ilustrācijā 2-16 norādīto ir secināms, ka kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir pakāpeniski augošs, kas, raugoties no AP ilgtspējas viedokļa, ir būtisks priekšnoteikums turpmākajām investīcijām ar mērķi samazināt apglabājamo atkritumu apjomu. Saņemto NSA īpatsvaram ir pakāpeniska tendence samazināties, kas apliecina pozitīvos centienus veikt šķirošanu gan AP "Daibe", gan veicot dalīto atkritumu vākšanu visā Ziemeļvidzemes AAR teritorijā.

Tabula 2-11 norāda AP "Daibe" veiktos atkritumu pārstrādes apjomus, kā arī to struktūru laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam.

Tabula 2-11 AP "Daibe" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, tonnas | 1 481 | 114 | - | 13 216 | - | 3 578 |
| 2 | Citu neorganisko materiālu pārstrāde vai attīrīšana, tonnas | - | - | - | - | - | 9 000 |
| 3 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpņu aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā, tonnas | 18 395 | 22 667 | 33 710 | 9 605 | 7 152 | - |
| 4 | Cita pārstrāde (R12B, R12, R12A, R3 darbības), tonnas | 37 563 | 43 197 | 48 886 | 54 092 | 78 101 | 52 241 |
| 5 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, tonnas | 13 846 | 14 339 | 8 876 | 13 682 | 12 093 | 11 500 |
| 6 | Apglabāto atkritumu apjoms, tonnas | 25 774 | 24 129 | 27 612 | 30 712 | 28 768 | 28 869 |
| 7 | Apglabāto atkritumu īpatsvars pret saņemtajiem atkritumiem (%) | 45,3% | 40,1% | 44,8% | 46,5% | 42,3% | 42,9% |

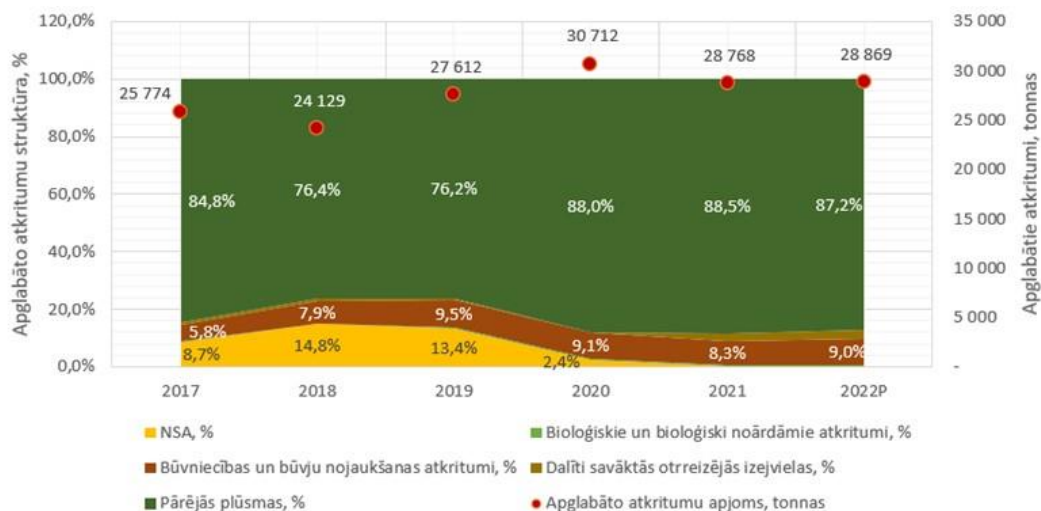
Datu avots: SIA "ZAAO"

Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšanas apjomā būtiskā svārstības ir sastatītas ar uzskaites sistēmas izmaiņām attiecībā uz šo atkritumu kategoriju.

Pēdējos gados nav vērojams būtisks progress apglabāto atkritumu īpatsvara kritumam. Pastāvīgi tiek apglabāti nedaudz vairāk kā 40% no kopējām saņemtajām dažādu atkritumu plūsmām.

Ilustrācija 2-17 atspoguļo AP "Daibe" apglabāto atkritumu struktūru par laika periodu no 2017. līdz 2022. gadam. Līdzīgi kā saņemto atkritumu apjomi, tā arī apglabāto atkritumu struktūra pēdējos gados nav būtiski mainījusies. Jānorāda, ka kopš 2021. gada AP "Daibe" nenotiek NSA apglabāšana, jo, veicot NSA sagatavošanu apglabāšanai, tiek mainīts atkritumu kods (t.i., no 200301 pārtop par 19 1212 kodu), kā rezultātā šie atkritumu tiek iekļauti "pārējās apglabājamās plūsmās".

Ilustrācija 2-17 AP "Daibe" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

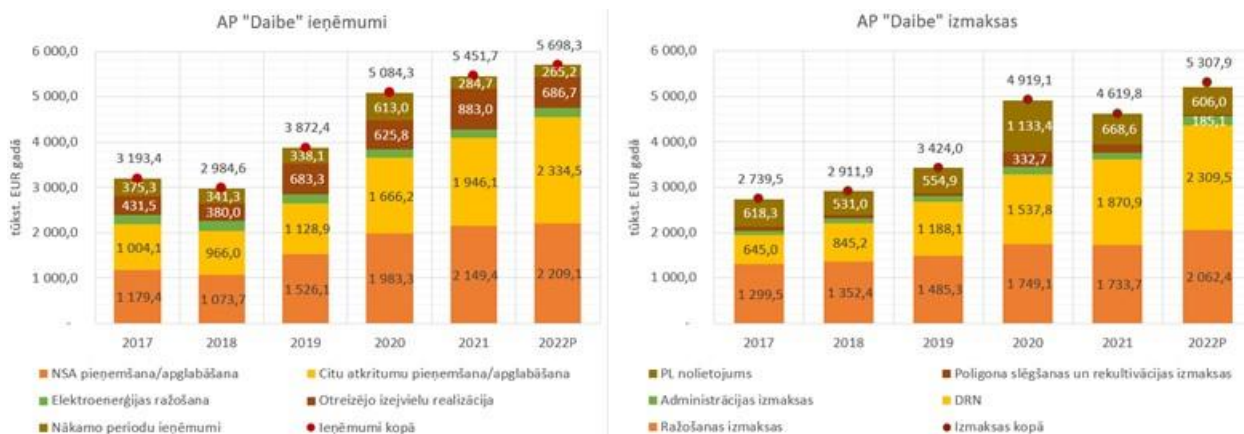


Datu avots: SIA "ZAAO"

“Pārējās plūsmas” ietver arī ražošanas atkritumus (piemēram, ražošanas atkritumu no AS “Valmieras stikla šķiedra”).

AP “Daibe” spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 42,01 EUR par 1 tonnu bez DRN un PVN. Tas ir stājies spēkā ar SPRK lēmumu 2020. gada 17. decembrī.

Ilustrācija 2-18 AP “Daibe” ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA "ZAAO"

AP “Daibe” pastāvīgi ir bijuši pozitīvi finanšu rezultāti - ieņēmumi no AP darbības ir pārsnieguši tā uzturēšanas un funkcionēšanas izmaksas. AP “Daibe” uzkrātais tiešo ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis 1,97 milj. EUR.

Tabula 2-12 norāda uz AP “Daibe” darbības galvenajiem finanšu rādītājiem. Tie pārliecinoši demonstrē AP “Daibe” finansiālās ilgtspējas principu ievērošanu.

Tabula 2-12 AP “Daibe” galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Finanšu rādītājs | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|-------|--------|--------|---------|--------|
| | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | 453,9 | 72,7 | 448,4 | 165,2 | 831,8 | 390,4 |
| 2 | AP “Daibe” EBITDA (tūkst. EUR) | 696,9 | 262,4 | 665,2 | 685,7 | 1 215,7 | 731,2 |
| 3 | AP “Daibe” EBITDA (%) | 24,73% | 9,93% | 18,82% | 15,33% | 23,53% | 13,46% |
| 4 | AP “Daibe” DSCR | 2,42 | 0,98 | 2,52 | 2,10 | 4,24 | 2,64 |

SIA “ZAAO” veic regulāras un mērķtiecīgas investīcijas poligona tehniskās infrastruktūras izveidē un atjaunošanā. Kopējās investīcijas AP “Daibe” attīstībā laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniegušas 1,603 milj. EUR jeb 72% no kopējām SIA “ZAAO” investīcijām šajā laika periodā. 2022. gadā plānotās investīcijas AP “Daibe” ir novērtētas 214,1 tūkst. EUR apmērā.

Tabula 2-13 AP "Daibe" veiktās investīcijas, EUR

| Nr. | Investīciju apraksts | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|---|--------|--------|---------|---------|---------|---------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Zeme - Stalbē "Ceipoli" 25,8 ha - Kad. Nr. 4280-004-0042 | 29 000 | - | - | - | - | - |
| 2 | Dakšveida iekrāvējs | - | 33 900 | - | - | - | - |
| 3 | Zeme - Stalbē "Daibes skola" 1.0 ha - kad.4280 005 0081 | - | 4 000 | - | - | - | - |
| 4 | Atkritumu sablietētājs - kompaktors | - | - | 281 000 | - | - | - |
| 5 | Kravas automašīna | - | - | 61 850 | - | - | - |
| 6 | Atkritumu apglabāšanas šūna III | - | - | - | 904 410 | - | - |
| 7 | Saules paneļu parks 52,8 kW | - | - | - | 54 881 | - | - |
| 8 | Teleskopiskais iekrāvējs | - | - | - | - | 66 000 | - |
| 9 | Laukums materiālu un tehnikas uzglabāšanai RAAC DAIBE | - | - | - | - | 140 913 | - |
| 10 | Universālā pašgājējmašīna | - | - | - | - | 27 730 | - |
| 11 | Reversās osmozes attīrīšanas iekārtu pārbūve | - | - | - | - | - | 134 591 |
| 12 | Ražošanas ēkas pievadceļa projekta izstrāde | - | - | - | - | - | 8 464 |
| 13 | Viegla konstrukcijas angārs | - | - | - | - | - | 70 700 |
| | Kopā | 29 000 | 37 900 | 342 850 | 959 291 | 234 643 | 213 755 |

Avots: SIA "ZAAO"

AP "Daibe" attīstībai SIA "ZAAO" laika periodā no 2023. līdz 2028. gadam plāno nozīmīgas investīcijas 25,5 milj. EUR apjomā. Plānotās investīcijas sniegs būtisku ieguldījumu AP "Daibe" tehniskās un funkcionālās ilgtspējas nodrošināšanā. Veikto ieguldījumu nolietojuma un operacionālo izmaksu pārceļšana uz pakalpojumu tarifiem ir svarīgs priekšnoteikums arī finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai.

Tabula 2-14 AP "Daibe" plānotās investīcijas, milj. EUR

| Nr. | Investīciju apraksts | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|-----|--|------|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | BNA pārstrādes rūpnīca | 9,6 | - | - | - | - | - |
| 2 | IV. atkritumu apglabāšanas krātuves būvniecība | 2,6 | - | - | - | - | - |
| 3 | Jauna ražošanas ēka RAAC Daibe (5.6.2.) | 0,55 | - | - | - | - | - |
| 4 | Pievedceļš ražošanas ēkai | - | 0,5 | - | - | - | - |
| 5 | Dalīti vākto atkritumu pāršķirošanas līnijas rekonstrukcija (t.sk. mobilā stikla šķirošanas līnija) | 0,15 | - | 2,0 | - | - | - |
| 6 | II. Atkritumu krātuves rekultivācija | - | 0,7 | - | - | - | - |
| 7 | Biometāna attīrīšanas/bagātināšanas iekārtās un konteinertipa uzpildes stacija | - | 1,5 | - | - | - | - |
| 8 | Saules paneļu elektrostacijas II kārtā (50kW) | - | - | 0,08 | - | - | - |
| 9 | Elektroauto uzlādes stacija (2 gab. auto uzlādei) | - | - | 0,01 | - | - | - |
| 10 | RAAC Daibe ritošās tehnikas pārbūve uz biometāna izmantošanu (kompaktors, frontālais iekrāvējs, traktors) | - | - | - | 0,09 | - | - |

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

| Nr. | Investīciju apraksts | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|-----|--|------|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 11 | Jauna biogāzes koģenerācijas stacija (250kW, BNA rūpnīcas biogāzei) | - | - | - | 0,35 | - | - |
| 12 | Ražošanas notekūdeņu bioloģiskās priekšattīrīšanas iekārtas | - | - | - | - | 1,5 | - |
| 13 | Būvniecības atkritumu mobilās pārstrādes iekārtas (smalcinātājs, sijātājs) | - | - | - | 0,75 | - | - |
| 14 | NAIK (RDF) kurināmā sagatavošanas līnija (NIR atdalītājs, sekundārais smalcinātājs, APC angārā pagarinājums 12m) | - | - | 1,5 | - | - | - |
| 15 | Vidzemes reģiona centralizēta NAI dūņu pārstrādes iekārta (dūņu anaerobā fermentēšana, žāvēšana, mobilā dūņu prese dūņu savākšanai no mazajām NAI) | - | - | - | - | - | 3,2 |
| 16 | Reversās osmozes attīrīšanas iekārtas (atlikusi vērtība pēc nomas līguma) | - | - | - | 0,39 | - | - |
| | Kopā | 12,9 | 2,7 | 3,59 | 1,58 | 1,5 | 3,2 |

Avots: SIA "ZAAO"

SVID analīze par AP "Daibe" ir sagatavota, balstoties gan uz SIA "ZAAO" sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-15 AP "Daibe" darbības SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|---|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram (līdzīgs attālums no Valmieras, Cēsu, Limbažu novadu centriem) |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 3) | Ienākoša atkritumu plūsma 40-45 tūkst. t gadā rada priekšnosacījumus finansiālai ilgtspējas nodrošināšanai, t.sk. investīcijām pamatlīdzekļu atjaunošanā |
| 4) | AP "Daibe" tiek veikta mērķtiecīga investīciju projektu attīstības plānošana un praktiska realizācija ar mērķi nodrošināt vides politikai un normatīviem aktiem atbilstošas atkritumu reģenerācijas un pārstrādes mērķu realizāciju |
| 5) | Augtā līmenī attīstīta vides izglītības joma - poligona teritorija un infrastruktūra tiek aktīvi izmantota praktisku vides izglītības aktivitāšu īstenošanai |
| 6) | Pietiekami plaša teritorija attīstības projektu realizācijai, jo RAAC Daibe ir 115 ha |
| 7) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| 8) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ar šobrīd realizēto jaunas šūnas izveides projektu ir pietiekoša līdz 2035.gadam |
| 9) | No apglabāšanas šūnas tiek iegūta biogāze un tā tiek izmantota koģenerācijā |
| | Vājās puses |
| 1) | Darba spēka (ne)pieejamība poligona tuvākajā apkārtnē |
| 2) | Poligona apkārtnē pašreiz nav lielu ražojošu uzņēmumu, kam būtu nepieciešama izejvielas vai enerģija, ko būtu iespējams nodrošināt no atkritumu reģenerācijas |
| 3) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 4) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| | Iespējas |

| | |
|---------------|---|
| 1) | Kļūt par vadošo institūciju Vidzemes reģiona aprites ekonomikas mērķu īstenošanā |
| 2) | Nodrošināt Vidzemes reģiona iedzīvotājiem un uzņēmumiem pilna aprites cikla risinājumus resursu ilgtspējas un atkritumu apsaimniekošanas jomā |
| 3) | BNA pārstrādes projekta realizācija nodrošinās efektīvu BNA apsaimniekošanu |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Reģiona sociālekonomiskā stagnācija, salīdzinot ar Pierīgas reģionu un Dienvidigaunijas pierobežu |
| 2) | Reģiona pašvaldību nekoncekvence vides politikas īstenošanā |

2.5. SIA "Vidusdaugavas SPAAO"

2.5.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "Vidusdaugavas SPAAO" (turpmāk – VSPAAO, reģistrācijas Nr. 55403015551) saimniecisko darbību veido sadzīves AP "Dziļā vāda" darbības nodrošināšana, šķirošanas un šķirošanas pārkraušanas staciju darbības nodrošināšana, kā arī atkritumu apsaimniekošana (savākšana) daļā Vidusdaugavas AAR.

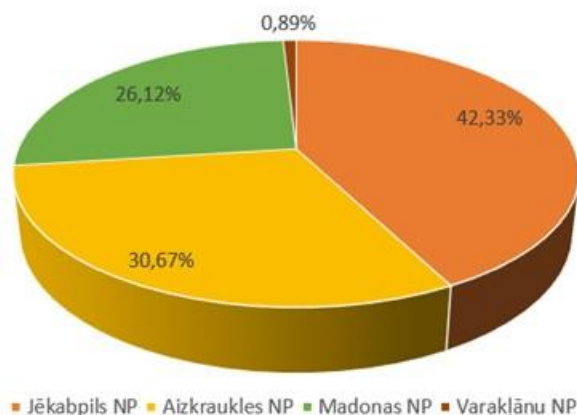
VSPAAO apkalpojamā platība ir aptuveni 8,1 tūkst. km² jeb 12,5% no Latvijas teritorijas. Tajā ietilpst Aizkraukles, Jēkabpils, daļa Madonas novada (izņemot Cesvaines pilsētu ar pagastu un Lubānas pilsētu ar Indrānu pagastu), kā arī Varakļānu novads. Apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem sasniedza 95,7 tūkst. jeb 5,1% no Latvijas iedzīvotāju skaita.

Uz 2022. gada 1. septembri VSPAAO apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 41 910 EUR. VSPAAO pieder četrām pašvaldībām, no kurām lielākais kapitāla daļu īpatsvars ir Jēkabpils novada pašvaldībai.

Ilustrācija 2-19 VSPAAO poligona "Dziļā vāda" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Dziļā vāda"

Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģions

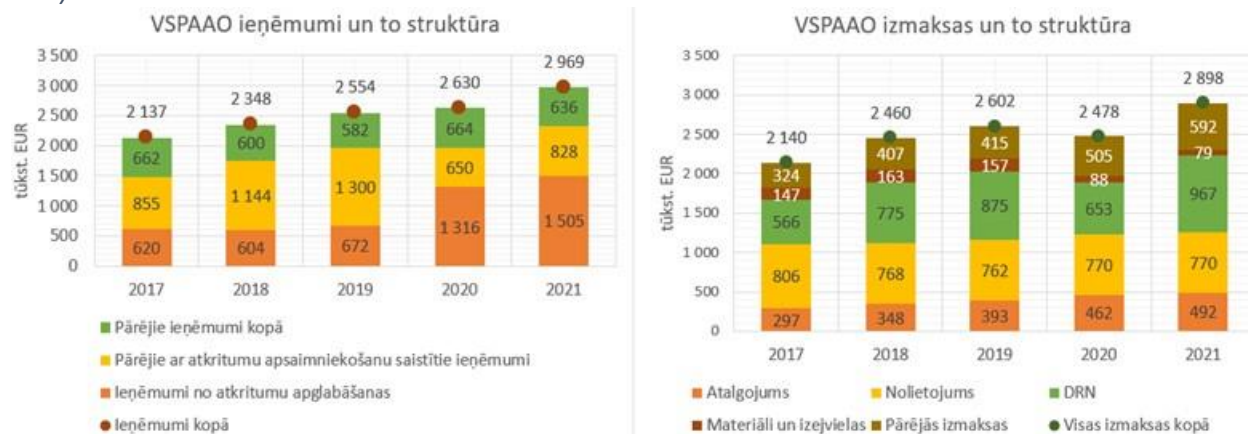


Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

Līdzīgi kā citiem APS, arī VSPAAO neto apgrozījumu raksturo pieauguma dinamika, jo pēdējos gados atkritumu savākšana ir sāka jaunās teritorijās (ar 2018.gada jūniju Jēkabpils novada teritorijā, ar 2019.gada janvāri bijušajā Neretas novada teritorijā, ar 2021.gada decembri bijušajā Aknīstes novada teritorijā, ar 2022.gada jūniju bijušajā Viesītes novada teritorijā). Tā rezultātā neto apgrozījums laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir pieaudzis gandrīz par 60%. Paralēli darbības apjomam svārstās arī izdevumu dinamika.

VSPA AO pieņemto nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils – no 18 līdz 19 tūkst. tonnas gadā. Atkritumu šķirošana uzsākta tikai 2019. gadā un 2021. gadā poligonā tika apglabāti 54% no saņemtajiem atkritumiem (līdz 2019. gadam tika apglabāti 100% poligonā pieņemto atkritumu).

Ilustrācija 2-20 VSPA AO ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)

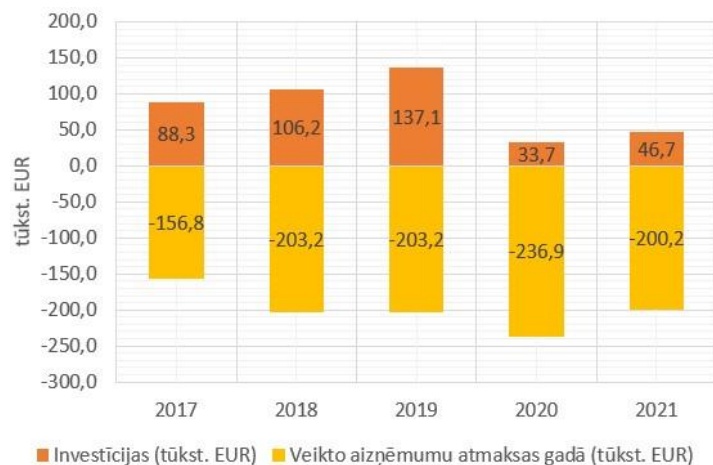


Datu avots: VSPA AO gada pārskati

VSPA AO ir ievērojamas kredītsaistības (uz 31.12.2021. 2,6 milj. EUR, t.sk. 1,47 milj. EUR ar atmaksas termiņu līdz 31.12.2031. un 1,13 milj. EUR ar atmaksas termiņu līdz 20.12.2041.), kuru apkalpošanai tiek tērēta lielākā daļa uzņēmuma brīvās pamatdarbības naudas plūsmas. Tā rezultātā relatīvi maz ir ticis investēts no pašu budžeta līdzekļiem. Laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam kopējais finansējums, kas ir izlietots aizdevumu apkalpošanai, ir sasniedzis 1,324 milj. EUR (t.sk. 1 milj. EUR pamatsumma un 0,324 milj. EUR procentu maksājumi), un veiktie ieguldījumi ir sasnieguši 411,9 tūkst. EUR.

Veikto ieguldījumu apmērs sastāda tikai 3,6% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Ņemot vērā pamatlīdzekļu dzīves ciklus, šis lielums varētu būt nepietiekams uzņēmuma funkcionālās un finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai un pamatlīdzekļu atjaunošanai (var secināt, ka nepieciešamie finanšu līdzekļi visdrīzāk nebūs uzņēmuma rīcībā).

Ilustrācija 2-21 VSPA AO veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: VSPA AO gada pārskati

Uzņēmuma pašu kapitāls ir negatīvs. Tas ir veidojies, pastāvīgi uzkrājot zaudējumus laika periodā no 2009. līdz pat 2019. gadam un liecina, ka uzņēmumam ir grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes. Šis apgalvojums balstās uz pieņēmumu, ka pašu kapitālā netiek iekļauts saņemtais Kohēzijas fonda finansējums, kas nosacīti arī ir uzskatāms par pašu kapitālu. Ir iespējams runāt par nepietiekami sabalansētu kapitāla struktūru, kas līdz ar augstajām ārējā kapitāla izmaksām neļauj uzņēmumam nodrošināt labu likviditāti un pietiekami daudz pašu finansējumu reinvestīciju nodrošināšanai.

Tabula 2-16 VSPA AO darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|--------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 1,16 | 0,56 | 0,77 | 1,27 | 1,28 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,67 | 0,65 | 0,63 | 0,68 | 0,58 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 13,2 | 21,2 | 14,1 | 7,3 | 8,3 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 17,7% | 8,8% | 11,0% | 19,5% | 13,4% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 0,76 | 0,57 | 0,42 | 0,47 | 0,56 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 59,0 | 58,3 | 54,8 | 50,4 | 56,9 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 156,9 | 111,3 | 85,0 | 63,6 | 152,5 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | n/d | n/d | n/d | n/d | n/d |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | -2,5 | -111,9 | -48,8 | 152,4 | 70,1 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz VSPA AO atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

Balstoties uz iepriekšminētajiem apsvērumiem, kā arī tabulas 2-16 rindās Nr. 3 un Nr. 5 norādītajiem datiem, ir secināms, ka uzņēmuma darbības uzlabošanai būtu nepieciešama finansēšanas avotu restrukturizācija. DSCR par 2018. un 2019. gadiem norāda uz potenciāliem riskiem, ar kuriem VSPA AO var sastapties aizņēmuma saistību apkalpošanas kontekstā. Jāņem vērā, ka 2022. gada otrajā pusē Eiropas Centrālā banka ir sākusi kāpināt aizdevumu procentu bāzes likmi, kas palielinās arī procentu likmes jau esošajiem aizņēmējiem.

Pie esošās kapitāla struktūras VSPA AO, visticamāk, nav iespēju aizņemties papildus līdzekļus uz tirgus nosacījumiem citu būtisku investīciju projektu realizācijai. Lai arī situācija uzņēmumā 2020. un 2021. gadā ir uzlabojusies un uzņēmums ir sācis strādāt ar peļņu un izmaksas ir augušas lēnāk nekā ieņēmumi, un DSCR koeficients ir kļuvis atbilstošs, bez būtiskas kapitāla restrukturizācijas ilgtermiņā nebūs iespējams nodrošināt uzņēmuma tehnisko, funkcionālo un finansiālo ilgtspēju. Jebkāda ārējā grantu finansējuma piesaiste jauniem projektiem pie esošajiem finanšu efektivitātes rādītājiem ir neiespējama.

Izņēmums būtu gadījumā, ja būtiski tiek celtas pakalpojumu cenas un gūta peļņa no SPRK puses neregulēto pakalpojumu tirgū. Tomēr šajā gadījumā aktuāla ir pakalpojumu dzīvotspēja no konkurences viedokļa. Jāņem vērā, ka uzņēmuma veikto investīciju apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam nav bijis pietiekams, lai ilgtermiņā radītu priekšnoteikumus finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai.

2.5.2. Atkritumu poligona "Dzilā vāda" saimnieciskās darbības raksturojums

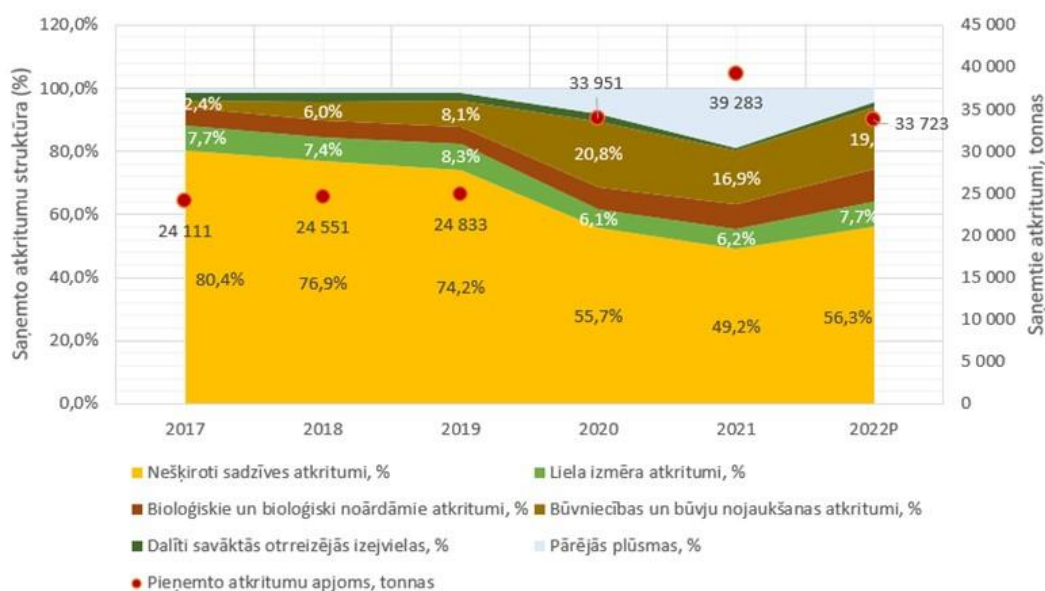
Poligons "Dzilā vāda" ir Vidusdaugavas AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Vidusdaugavas AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

Vispārēja poligonu “Dziļā vāda” raksturojoša informācija:

- | | |
|---|--|
| (1) adrese: | “Dziļā vāda”, Mežāres pagasts, Krustpils novads; |
| (2) zemes platība: | 20,39 ha; |
| (3) zemes īpašnieks: | SIA “Vidusdaugavas SPAAO”; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 2011. gads; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | DA 11 IA 0005. |

AP “Dziļā vāda” kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir pieaugošs. Saskaņā ar VSPAAO prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 33,7 tūkst. tonnas, kas ir par aptuveni 14% mazāk nekā 2021. gadā, taču ievērojami vairāk nekā laika periodā no 2017. līdz 2019. gadam.

Ilustrācija 2-22 AP “Dziļā vāda” pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: VSPAAO

Kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir pakāpeniski augošs. Raugoties no AP ilgtspējas viedokļa, tas ir būtisks priekšnoteikums turpmākajām investīcijām ar mērķi samazināt apglabājamo atkritumu apjomu. Lai arī saņemto NSA īpatsvaram ir tendence pakāpeniski samazināties, kopējais apglabāto NSA apjoms tonnās ir mainījies nebūtiski. Iespējams, ka strukturālais samazinājums ir bijis tāpēc, ka citu kategoriju atkritumu apjomi ir palielinājušies.

Tabula 2-17 norāda AP “Dziļā vāda” veiktos atkritumu pārstrādes apjomus, kā arī to struktūru laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam.

Tabula 2-17 AP “Dziļā vāda” pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|------|------|------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, tonnas | 602 | 867 | 882 | 5 402 | 8 308 | 7 000 |

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

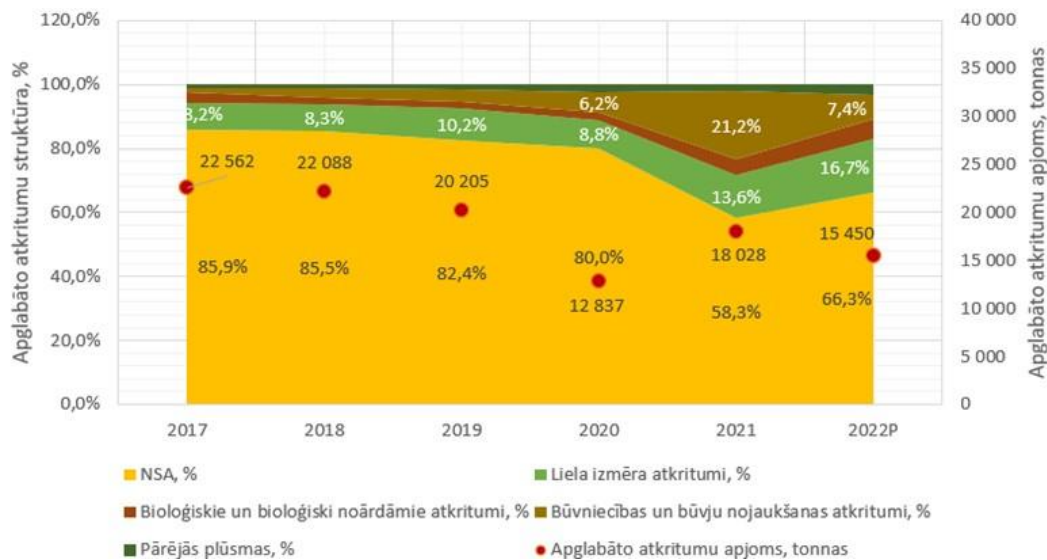
| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 2 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpņu aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā, tonnas | 400 | 861 | 553 | 6 277 | 3 740 | 6 430 |
| 3 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, tonnas | 1 358 | 2 605 | 2 789 | 3 036 | 2 158 | 2 500 |
| 4 | Apglabāto atkritumu apjoms, tonnas | 22 562 | 22 088 | 20 205 | 12 837 | 18 028 | 15 450 |
| 5 | Apglabāto atkritumu apjoms, īpatsvars (%) | 93,6% | 90,0% | 81,4% | 37,8% | 45,9% | 45,8% |

Datu avots: VSPA AO

Pēdējos gados ir vērojams būtisks progress apglabāto atkritumu īpatsvara kritumam. No vairāk nekā 90% 2017. gadā (NSA apglabāšana līdz 2019. gadam bija 100% apmērā) apglabājamo atkritumu īpatsvars ir samazinājies līdz 46%, kas joprojām ir vērtējams kā pārlieku augsts rādītājs.

Ilustrācija 2-23 norāda AP "Dziļā vāda" apglabāto atkritumu struktūru par laika periodu no 2017. gada līdz 2022.gadam.

Ilustrācija 2-23 AP "Dziļā vāda" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



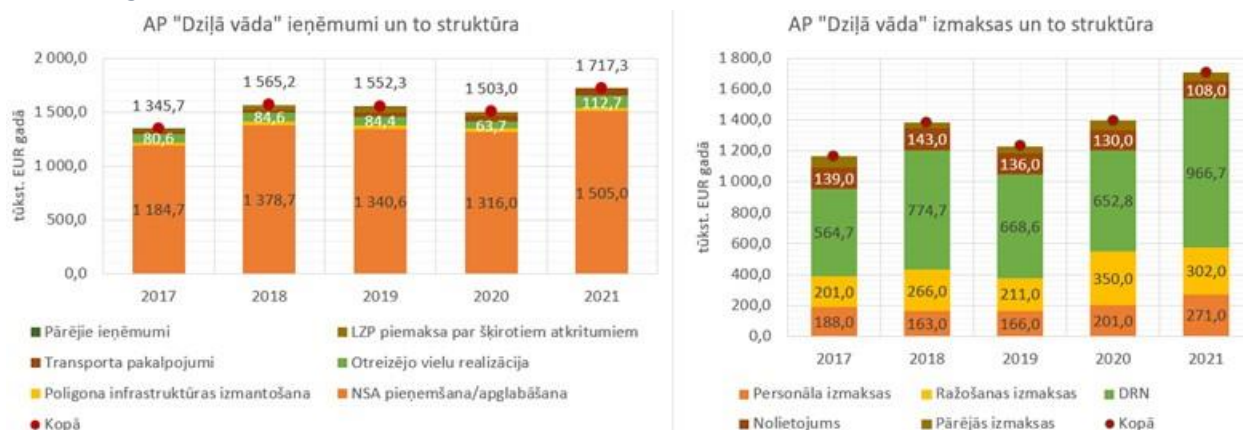
Datu avots: VSPA AO

AP "Dziļā vāda" spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 42,12 EUR bez DRN un PVN. Tas ir stājies spēkā 2020. gada 17. decembrī. VSPA AO vadība lēmumu par tarifu pārskatīšanas nepieciešamību un/vai pamatotību plāno pieņemt 2022. gada beigās vai 2023. gada sākumā, balstoties uz AP "Dziļā vāda" darbības rezultātiem 2022. gadā.

Ilustrācija 2-24 atspoguļo AP "Dziļā vāda" ieņēmumus un izmaksas. Jāuzsver, ka APS Izpildītājam vairākkārt sniedza pretrunīgus datus par AP "Dziļā vāda" darbības finanšu rezultātiem, kas bija savstarpēji konfliktējoši un tie nebija izsekojami ne attiecībā pret APS gada pārskatu, ne arī pret atskaitēm SPRK. Šāda situācija parasti rodas apstākļos, kad izmaksas sadalījumā pa dažādiem pakalpojumu veidiem netiek nodalītas pastāvīgi automatizētā veidā un to sagatavošanai ir nepieciešams liels manuāls ieguldījums.

Neesot viennozīmīgai metodikai un izmaksu sadalei, iespējamās izmaksas un ieņēmumi par AP darbību visdrīzāk ir neprecīzi. Ilustrācijā 2-24 norādītās vērtības ir pamatā balstītas uz SPRK datiem, kur nepieciešams, korigējot vai papildinot tās ar uzņēmuma sniegto informāciju.

Ilustrācija 2-24 AP "Dziļā vāda" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Tabula 2-18 atspoguļo AP "Dziļā vāda" darbības galvenos finanšu rādītājus.

Tabula 2-18 AP "Dziļā vāda" galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | 182,0 | 184,6 | 322,7 | 110,3 | 12,6 |
| 2 | AP "Dziļā vāda" EBITDA (tūkst. EUR) | 321,0 | 327,6 | 458,7 | 240,3 | 120,6 |
| 3 | AP "Dziļā vāda" EBITDA (%) | 23,9% | 20,9% | 29,5% | 16,0% | 7,0% |
| 4 | AP "Dziļā vāda" DSCR | 1,45 | 1,22 | 1,73 | 0,84 | 0,50 |

Norādītie dati demonstrē, ka AP "Dziļā vāda" darbība laika posmā no 2017. līdz 2019. gadam varētu būt bijusi apmierinoša, taču aprēķini liecina, ka situācija 2021. gada laikā ir pasliktinājusies. Tomēr plašākus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju datu pieejamības ierobežotības dēļ Izpildītājs nevar izdarīt. Turpmāko rīcību kontekstā būtu jābalstās galvenokārt uz secinājumiem par uzņēmuma, t.i. VSPA AO kopējo finansiālo ilgtspēju.

Kopš 2017.gada poligonā "Dziļā vāda" investīcijas, kas būtiski uzlabotu AP "Dziļā vāda" darbību, nav veiktas. Nākotnes investīciju potenciāls no uzņēmuma puses nav ticis vērtēts, jo uzņēmuma ražošanas izmaksas vēsturiski ir pārsniegušas ienākumus, un tikai pēdējos divos gados ir vērojama situācijas uzlabošanās. Investēšanas iespējas ir zemas, ja netiek būtiski mainīta VSPA AO kapitāla struktūra.

SVID analīze par AP "Dziļā vāda" ir sagatavota, balstoties gan uz VSPA AO sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām..

Tabula 2-19 AP "Dziļā vāda" darbības SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |

| | |
|--------------------|--|
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 3) | Plaša teritorija (20 ha) un izdevīga ģeogrāfiska atrašanās vieta |
| 4) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ir pietiekoša līdz 2035.gadam |
| 5) | Poligona apsaimniekotājs veic arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| Vājās puses | |
| 1) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 2) | Nav izveidota biogāzes savākšanas infrastruktūra |
| 3) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| 4) | Nav iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Iespējas | |
| 1) | Ienākošās atkritumu plūsmas 30 līdz 35 tūkst. gadā, kas pie labas pārvaldības un atbilstošas kapitāla struktūras var nodrošināt tehniski – funkcionālo un finansiālo ilgtspēju |
| 2) | Pietiekama teritorija, lai attīstītu dažādas atkritumu apsaimniekošanas iespējas |
| Draudi | |
| 1) | Apsaimniekoto atkritumu samazināšanās iespējamība Vidusdaugavas atkritumu apsaimniekošanas reģiona reorganizācijas gadījumā |

2.6. SIA “Getliņi EKO”

2.6.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA “Getliņi EKO” (reģistrācijas Nr. 40003367816) ir kapitālsabiedrība, kurā Rīgas valstspilsētas pašvaldībai pieder 97,7% kapitāldaļas, savukārt Ropažu novada pašvaldībai pieder 2,3% kapitāldaļas. SIA “Getliņi EKO” apsaimnieko lielāko cieto sadzīves atkritumu poligonu Baltijas valstīs – “Getliņi”. Tas atrodas Ropažu novada, Stopiņu pagasta Rumbulas ciemā.

SIA “Getliņi EKO” uzņēmuma definētais pamatmērķis ir nodrošināt mūsdienīgu, drošu un efektīvu cieto sadzīves atkritumu apsaimniekošanu un apglabāšanu, kā arī elektroenerģijas ražošanu. Poligons ir viens no modernākajiem Eiropā. Tas tiek veidots un attīstīts kā mūsdienīgs un drošs atkritumu pārstrādes centrs, paredzot arī atbilstošu investīciju veikšanu.

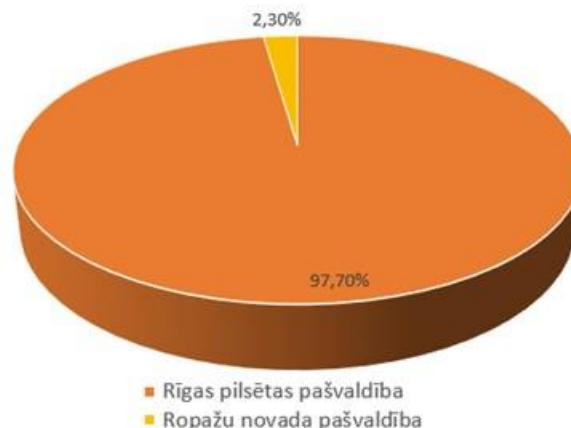
SIA “Getliņi EKO” apsaimniekojamie un apglabājamie atkritumi tiek nogādāti no Rīgas valstspilsētas, Ādažu, daļas Bauskas, Ķekavas, Mārupes, Ogres, Olaines, Ropažu, Salaspils, Saulkrastu un daļas Siguldas novadiem. Kopējā apkalpojamā platība ir aptuveni 5,1 tūkst. km² jeb 7,9% no Latvijas teritorijas. Apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem sasniedza 883,9 tūkst. jeb 47,1% no Latvijas iedzīvotāju skaita.

Uz 2022. gada 1. septembri SIA “Getliņi EKO” apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 6 008 569 EUR.

Ilustrācija 2-25 SIA "Getliņi EKO" poligona "Getliņi" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Getliņi"

Rīgas un Pierīgas atkritumu apsaimniekošanas reģions



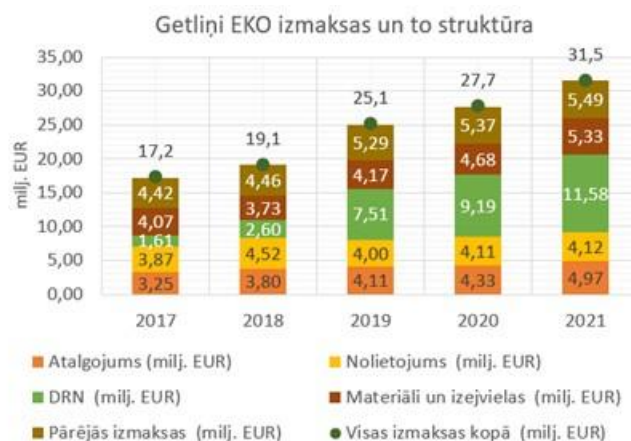
Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

Papildus atkritumu apsaimniekošanai SIA "Getliņi EKO" ražo arī elektroenerģiju, sadedzinot no poligona iegūto gāzi. Tā rezultātā radītais blakusprodukts – siltumenerģija, tiek izmantota siltumnīcu apkurei, kurās tiek audzēti tomāti un gurķi. Siltumnīcu kopējā platība ir 14,4 tūkst. m². Tādējādi SIA "Getliņi EKO" papildus poligona apsaimniekošanai gūst būtiskus ieņēmumus no citiem pakalpojumu veidiem un produktiem.

Līdzīgi kā citām kapitālsabiedrībām, arī SIA "Getliņi EKO" apgrozījums ir būtiski audzis, pieaugumam 5 gadu laikā sasniedzot 74% (2021. gads pret 2017. gadu). Uzņēmums pastāvīgi strādā ar peļņu, kuras akumulētā vērtība 5 gadu laikā ir sasniegusi 3,05 milj. EUR.

SIA "Getliņi EKO" pieņemto nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils - aptuveni 290 tūkst. tonnas gadā. No tām vidēji 15% līdz 20% ir tikuši apglabāti poligonā.

Ilustrācija 2-26 SIA "Getliņi EKO" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (milj. EUR)



Datu avots: SIA "Getliņi EKO" gada pārskati

SIA "Getliņi EKO" ir pozitīva naudas plūsma no pamatdarbības. Tās apmērs pēdējo 5 gadu laikā ir bijis no 4,6 līdz 8,6 milj. EUR gadā. Kopā ar piesaistīto ES finansējumu un aizņēmumiem no kredītiestādēm, tas ļauj veikt nozīmīgas investīcijas uzņēmuma attīstībā daudzu miljonu EUR apmērā.

AP "Getliņi" spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 65,11 EUR bez DRN un PVN par 1 tonnu atkritumiem. Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 2021. gada 9. decembrī. AP "Getliņi" tarifs ir augstākais no visiem AP atkritumu apglabāšanas tarifiem.

Kopējais veikto investīciju apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam sasniedz 61,1 milj. EUR, kas vairāk nekā 2 reizes pārsniedz uzņēmuma aktīvus 2017. gadā.

Ilustrācija 2-27 SIA "Getliņi EKO" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "Getliņi EKO" gada pārskati

Uzņēmuma darbību raksturojošie rādītāji atspoguļo efektīvu uzņēmuma darbību, īpaši ņemot vērā to, ka būtisku daļu no tā uzņēmējdarbības regulē SPRK. Lai arī atsevišķos finanšu rādītājos ir vērojamas arī negatīvas tendences (piemēram, EBITDA rentabilitātes samazināšanās un peļņas nepieaugšana, pieaugot apgrozījumam), uzņēmuma finansiālais stāvoklis ir vērtējams kā ilgtspējīgs.

Uzņēmuma ieņēmumi uz 1 strādājošo vairākkārt pārsniedz to apmēru, kas ir sastopams citos APS. Tas ir viens no faktoriem, kas ir priekšnoteikums atbilstošas kvalifikācijas darbaspēka piesaistei un ļauj nodrošināt funkcionālās ilgtspējas pilnvērtīgu saglabāšanu.

Tabula 2-20 SIA "Getliņi EKO" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāji nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|---------|---------|---------|---------|---------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 4,05 | 3,00 | 3,13 | 3,20 | 2,49 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,84 | 0,68 | 0,64 | 0,68 | 0,66 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 0,6 | 0,3 | 1,8 | 2,5 | 2,3 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 25,6% | 22,8% | 16,9% | 15,8% | 13,0% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 1,32 | 0,30 | 0,97 | 2,25 | 1,27 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 164,2 | 168,1 | 220,5 | 239,0 | 260,7 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 1 681,5 | 1 056,9 | 4 297,5 | 8 897,5 | 7 945,0 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 4 628,0 | 5 291,3 | 7 523,7 | 8 554,5 | 7 006,3 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 1 028,4 | 379,4 | 757,5 | 592,8 | 298,0 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz SIA "Getliņi EKO" atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

Neskatoties uz to, ka uzņēmums savu aizņēmumu portfeli ir palielinājis no 1,2 milj. EUR 2018. gadā līdz 9,3 milj. EUR 2021. gadā, uzņēmuma esošā naudas plūsma, kā arī kapitāla struktūra ļauj brīvi piesaistīt papildus aizņēmumus līdz pat 10 milj. EUR. Uzņēmumam ir potenciāls grantu finansējuma piesaistei. Kopējie rādītāji liecina par uzņēmuma finansiālo ilgtspēju.

2.6.2. Atkritumu poligona "Getliņi" saimnieciskās darbības raksturojums

Poligons "Getliņi" ir reģionālais Pierīgas AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Pierīgas AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi. Poligons "Getliņi" ir vienīgā atkritumu apglabāšanas vieta reģiona teritorijā.

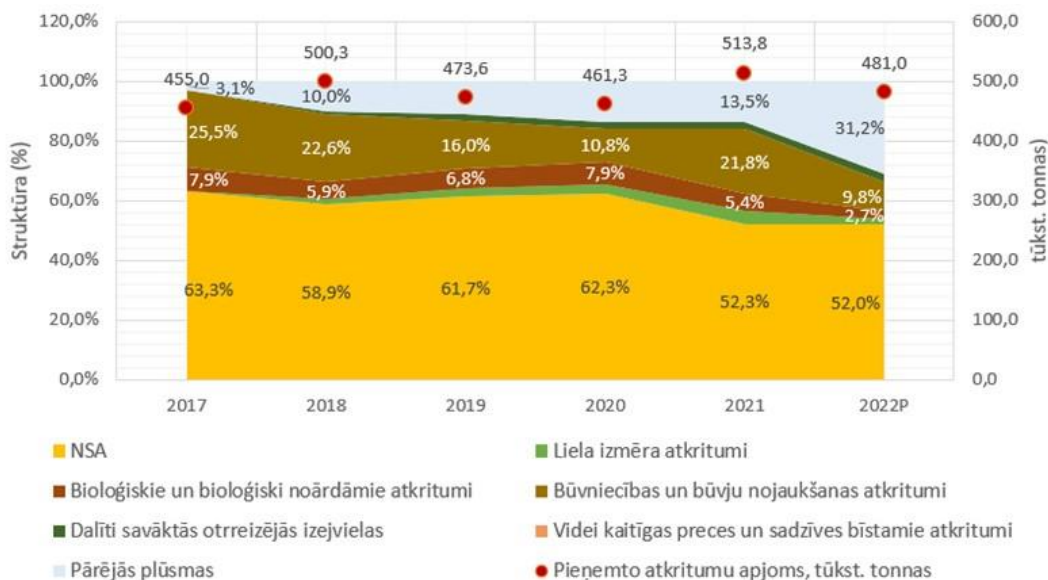
Vispārēja poligona Getliņi raksturojoša informācija:

- | | |
|---|--|
| (1) adrese: | Kaudziņu 57, Rumbula, Stopiņu nov., LV-2121; |
| (2) zemes platība: | 86,1ha; |
| (3) zemes īpašnieks: | SIA „Getliņi EKO”; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 1973. gads; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | RI 10 IA 0002. |

AP "Getliņi" apsaimniekošana ir primārais SIA "Getliņi EKO" darbības veids un ienākumi/izmaksas no AP "Getliņi" veido 100% no SIA "Getliņi EKO" ieņēmumiem un izmaksām. Šī iemesla dēļ šajā Izvērtējuma sadaļā lielāks uzsvars ir uz atkritumu plūsmām AP un to novērtējums attiecībā uz ilgtspēju. Kopējie secinājumi par finanšu ilgtspēju nemainās un tie ir norādīti Izvērtējuma 2.6.1. sadaļā par SIA "Getliņi EKO".

Atkritumu poligonā "Getliņi" kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir mēreni augošs un laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir pieaudzis no 455 tūkst. tonnām līdz 513,8 tūkst. tonnām gadā. Saskaņā ar SIA "Getliņi EKO" prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 481 tūkst. tonnas, kas būtu aptuveni 6,4% samazinājums pret 2021. gada rezultātiem.

Ilustrācija 2-28 AP "Getliņi" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA "Getliņi EKO"

Atbilstoši ilustrācijā 2-28 norādītajiem datiem ir iespējams secināt, ka, neskatoties uz atkritumu apjoma pieaugumu, saņemto NSA īpatsvars samērā strauji samazinās, bet pieaug t.s. "Pārējās plūsmas", kas ir citu komersantu mehāniski apstrādāti un sašķiroti atkritumi.

Tabula 2-21 AP "Getliņi" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, tūkst. t. | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 0,0 | 44,7 | 82,0 |
| 2 | Biogāzes ieguve (izņemot biogāzi no atkritumu apglabāšanas) | 276,8 | 268,7 | 75,9 | 242,5 | 28,1 | 0,6 |
| 3 | Cita apstrāde, tūkst. t. | 86,0 | 94,2 | 75,9 | 49,7 | 90,0 | 24,0 |
| 4 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu daudzums, tūkst. t. | 260,0 | 266,3 | 262,5 | 269,3 | 265,6 | 250,0 |
| 5 | Apglabāto atkritumu apjoms, tūkst. t. | 67,3 | 73,8 | 85,1 | 103,6 | 148,9 | 222,4 |
| 6 | Apglabāto atkritumu īpatsvars (%) | 14,8% | 14,8% | 18,0% | 22,5% | 29,0% | 46,2% |

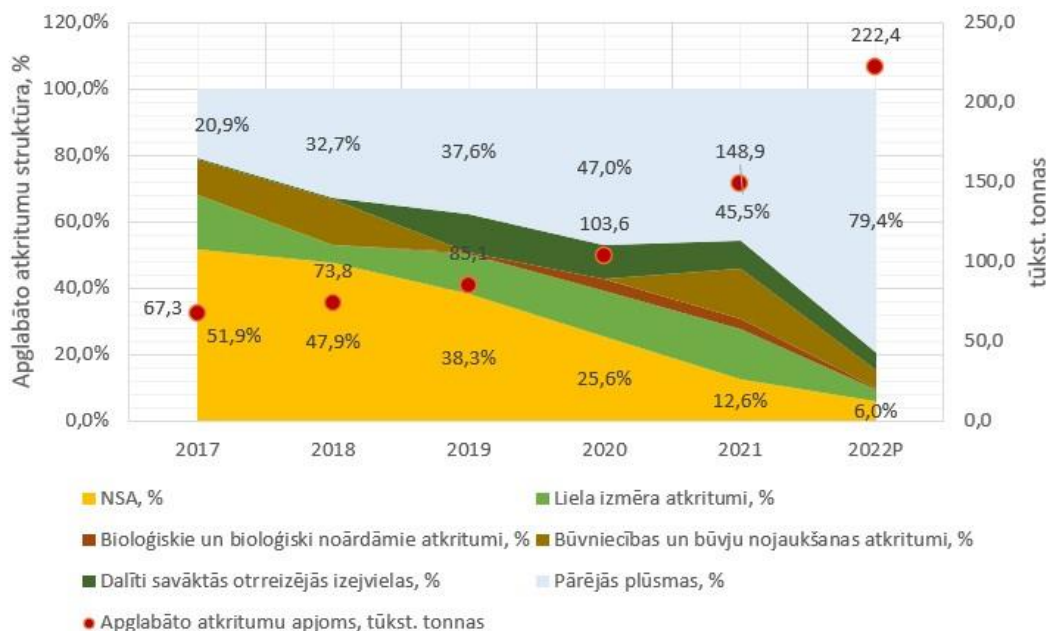
Datu avots: SIA "Getliņi EKO"

Analizētajā periodā ir būtiski izlabojusies datu uzskaitē un palikuši stingrāki A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas nosacījumi, kas ierobežo to atkritumu daļu, kuru var izmantot kā izejvielas.

AP "Getliņi" 2021.gadā tika uzsākta pakāpeniska bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes kompleksa darbība, kurā nonāk bioloģiskos atkritumus saturošā nešķirotu sadzīves atkritumu daļa (biomikss). Laika posmā no 2016.gada līdz 2022.gada maijam poligonā darbojas bioreaktors, kurā kopā ir novietotas 1 525 184,72 tonnas atkritumu, tai skaitā viss šķirošanas rūpnīcas biomikss.

Bioreaktora novietotais atkritumu apjoms 2-21 tabulā redzams kā poligonā pārstrādātais apjoms (biogāzes ieguve). BNA kompleksam nav tādas jaudas kā bioreaktoram un šobrīd daļa no rūpnīcā atšķirotā biomiksa tiek noglabāta – tas izskaidro apglabāto atkritumu apjoma dinamiku.

Ilustrācija 2-29 AP "Getliņi" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA "Getliņi EKO"

Saskaņā ar ilustrācijā 2-29 norādītajiem datiem AP "Getliņi" apglabājamo NSA īpatsvars ir strauji samazinājies no 51,9% 2017. gadā līdz prognozētajiem 6,0% 2022. gadā. Vienlaikus strauji ir augušas "Citas plūsmas", kas ietver BNA anaerobai pārstrādes rūpnīcai nederīgos atkritumus.

Laika periodā no 2017. līdz 2022.gadam poligonā "Getliņi" ir veiktas nozīmīgas investīcijas – vairāk nekā 58,3 milj. EUR apmērā, kurā lielākā ir 2022. gadā realizētais BNA pārstrādes komplekss.

Tabula 2-22 AP "Getliņi" veiktās investīcijas, milj. EUR*

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|-------|-------|------|-------|-------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Siltumnīca III dārzenū audzēšanai (gurķi) | 3,908 | - | - | - | - | - |
| 2 | Kompaktēšanas tehnoloģiskā iekārta | 0,534 | - | - | - | - | - |
| 3 | Jaunu gāzes regulēšanas staciju (GRS) iegāde un esošo GRS rekonstrukcija | 0,502 | - | - | - | - | - |
| 4 | Pamatne tuneļiem II | - | 0,525 | - | - | - | - |
| 5 | Gāzes ieguves, elektroenerģijas un siltumenerģijas automātikas vadības sistēma | - | 0,412 | - | - | - | - |
| 6 | Biodegradācijas šūna VIIIA | - | - | - | 6,622 | - | - |
| 7 | Infiltrāta sagatavošanas komplekss | - | - | - | 0,834 | - | - |
| 8 | Kontūrceļa ar apgriešanās laukumiem pārbūve | - | - | - | - | 0,415 | - |
| 9 | Specializētā tehnika BNA pārstrādes kompleksam | - | - | - | - | 1,783 | 0,367 |
| 10 | BNA pārstrādes komplekss ⁵ | - | - | - | - | - | 38,066 |

⁵ Atbilstoši CFLA datiem projekta Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtas izveide poligonā "Getliņi" Nr, 5.2.1.2/18/A/008 kopējās izmaksas ir 47 489 429,92 EUR

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|---|-------|-------|------|-------|-------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 11 | Biroju ēkas piebūve un esošās biroja ēkas pārbūve | - | - | - | - | - | 2,29 |
| 12 | Bioreaktora iekārtas komplekss | - | - | - | - | - | 2,093 |
| | Kopā | 4,944 | 0,937 | 0 | 7,456 | 2,198 | 42,816 |

Datu avots: SIA "Getliņi EKO", * - Tabula 2-22 norāda investīcijas tajā gadā, kad ir veikta to nodošana ekspluatācijā; šī iemesla dēļ dati pilnībā nesakrīt ar ilustrācijā Nr. 2-27 norādītajiem lielumiem, kas ir veidoti atbilstoši uzņēmuma naudas plūsmai.

Kopējais AP "Getliņi" nākotnes investīciju apmērs tiek lēsts vairāk kā 416 milj. EUR apmērā. Tomēr šo projektu realizācija lielā mērā ir atkarīga no iespējām piesaistīt finansējumu grantu veidā.

Tabula 2-23 Poligonā "Getliņi" plānotās investīcijas, milj. EUR

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2032 | 2033 |
|-----|--|------|--|------|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 1 | Vecā atkritumu kalna (izgāztuves daļas) sanācija piesārņojuma līmeņa mazināšanai | - | līdz 100,0 (atkarīgs no izvēlētās tehnoloģijas) | | | | | - | - |
| 2 | Bioreaktora atrakšana un uzkrāto atkritumu pāršķirošana pēc 10 līdz 15 gadiem, kad noslēgsies gāzes savākšana no bioreaktora | - | - | - | - | - | - | 12,0 | |
| 3 | Perimetrālā kontūrgrāvja ūdens attīrīšanas sistēmas izveide | 0,07 | - | - | - | - | - | - | - |
| 4 | Personāla ēkas pārbūve (darbinieku ģērbtuves, laboratorija) | 0,7 | | - | - | - | - | - | - |
| 5 | Papildus biroja ēkas un noliktavu izbūve | | 3,0 | | | - | - | - | - |
| 6 | Biometāna ražošanas iekārtas būvniecība | 12,0 | | | - | - | - | - | - |
| 7 | Katlu mājas-koka atkritumu sadedzināšanas iekārtas izbūve (uzņēmuma pašpatēriņam un ūdeņraža ražošanai) | 32,0 | | | - | - | - | - | - |
| 8 | Saules paneļi vecajā atkritumu kalnā | 2,0 | | | - | - | - | - | - |
| 9 | Kompostēšanas laukuma būvniecība | 4,5 | - | - | - | - | - | - | - |
| 10 | Jaunas atkritumu apglabāšanas (biodegradācijas) šūnas būvniecība | 18,0 | | | - | - | - | - | - |
| 11 | Aktīvās atkritumu apglabāšanas (biodegradācijas) šūnas slēgšana | - | 2,0 | | - | - | - | - | - |
| 12 | Siltumnīcas nātrija lampu nomaiņa uz LED lampām patēriņa efektivitātei | 0,9 | - | - | - | - | - | - | - |
| 13 | Rekuperācijas sistēmas ieviešana siltumnīcā | 0,65 | | - | - | - | - | - | - |
| 14 | Notekūdeņu (t.sk. infiltrāta) attīrīšanas iekārtu un sistēmas rekonstrukcija | - | 8,0 | | - | - | - | - | - |
| 15 | Apsardzes ēkas pārbūve | - | 0,4 | | - | - | - | - | - |
| 16 | Klientu sistēmas portāla izstrāde | 0,8 | - | - | - | - | - | - | - |
| 17 | Siltumnīcas saimnieciskās zonas paplašināšana (noliktavas) | 0,4 | - | - | - | - | - | - | - |

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2032 | 2033 |
|-----|---|--------|-------|------|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 18 | Izglītības kompetences centra izveide Rīgas valstspilsētā | - | 2,0 | | | - | - | - | - |
| 19 | Zemes iegāde atkritumu AP paplašināšanai | 2,0 | | | | | | | |
| 20 | Tehnikas un tehnoloģisko iekārtu iegāde | 15,0 | | | | | | | |
| 21 | Atkritumu dedzināšanas rūpnīca | - | 200,0 | | | - | | - | - |
| | Kopā | 416,42 | | | | | | | |

Datu avots: SIA "Getliņi EKO"

Investīciju plānā iekļautais atkritumu dedzināšanas rūpnīcas projekts ~200 milj. EUR apmērā SIA "Getliņi Eko" ieskatā var tik realizēts tikai ar ES finansējuma piesaisti, taču Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028.gadam finansējums no ES fondiem šāda tipa projektiem nav paredzēts.

Plānotās investīcijas sniegs būtisku ieguldījumu AP "Getliņi" tehniskās un funkcionālās ilgtspējas nodrošināšanā. Veikto ieguldījumu nolietojuma un operacionālo izmaksu pārceļšana uz pakalpojumu tarifiem ir svarīgs priekšnoteikums arī finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai ilgtermiņā.

SVID analīze par AP "Getliņi" ir sagatavota, balstoties gan uz SIA "Getliņi EKO" sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-24 AP "Getliņi" darbības SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|---|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Ienākoša atkritumu plūsma ~0,5 milj. t/g ir nozīmīga, lai ģenerētu pietiekošus finanšu resursu ilgtspējas nodrošināšanai, t.sk. veicot nozīmīgas investīcijas no pašu resursiem |
| 3) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 4) | Augstā līmenī attīstīta vides izglītības joma, sadarbība ar universitātēm un pētniecības centriem |
| 5) | Attīstīta un moderna infrastruktūra atkritumu pieņemšanai, šķirošanai, pārstrādei, apglabāšanai, enerģijas ražošanai un izmantošanai |
| 6) | No apglabāšanas šūnas tiek iegūta biogāze un tā tiek izmantota koģenerācijā |
| | Vājās puses |
| 1) | Poligona ietilpība nav pietiekoša līdz 2035.gadam - arvien aktuālāka kļūst ierobežotā atkritumu apglabāšanas kapacitāte |
| 2) | Bioloģisko atkritumu pārstrādei pārsvarā tiek izmantoti poligonā esošajā šķirošanas rūpnīcā no sadzīves atkritumiem nošķiroti bioloģiski noārdāmie atkritumi. Sabiedrība kūtri šķiro bioloģiski noārdāmos atkritumus, tāpēc bioloģisko atkritumu pārstrādes tuneļos ir mazs apjoms bioloģiski noārdāmo atkritumu bez piejaukumiem |
| 3) | Attīstības projektu realizāciju var apgrūtināt ierobežotā/nepietiekošā teritorija |
| 4) | BNA pārstrādes jaudas ir nepietiekošas |
| 5) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depoziņu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 6) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| 7) | Gruntsūdeņu vēsturiskā piesārņojuma novēršanai agri vai vēlū būs nepieciešami ievērojami finanšu resursi |
| | Iespējas |

| | |
|---------------|--|
| 1) | Ja Latvijā tiktu uzbūvētas atkritumu reģenerācijas iekārtas, tas ievērojami pagarinātu poligonu darbības periodu un virzītos uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/850 mērķi līdz 2035. gadam poligonos apglabāt tikai 10% no radītajiem sadzīves atkritumiem |
| 2) | Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas centra izveide, kā rezultātā varētu izveidot efektīvu atkritumu apsaimniekošanas sistēmu Pierīgas reģionā un poligona teritoriju attīstīt kā atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu klasteri |
| 3) | Uzbūvējot biometāna ražošanas iekārtu, SIA "Getliņi EKO" varētu nodrošināt no atjaunotiem energoresursiem iegūtas enerģijas atgriešanu tautsaimniecībā |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Neveicot vecā atkritumu kalna sanāciju, turpina veidoties gruntsūdeņu piesārņojums, kurš jau šobrīd ieplūst arī Rīgas pilsētas teritorijā |
| 2) | Ja sabiedrība nemaina savus šķirošanas paradumus, nav iespējams AP "Getliņi" iegūt bioloģiski noārdāmos atkritumus bez piejaukumiem, kā rezultātā tiek ražots tehniskais komposts bez pielietošanas tautsaimniecībā. Arī gāzes ieguves apjoms būtu kvalitatīvāks |
| 3) | Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna neesamība. Neskaidrība par sasniedzamajiem rezultātiem darbībās ar atkritumiem. Reģionālā atkritumu apsaimniekošanas plāna neesamība kavē SIA "Getliņi EKO" vidējā termiņa stratēģijas izstrādi |
| 4) | Akcionāru negaidīti vai neprognozēti lēmumi par uzņēmuma attīstību |
| 5) | Cenu svārstības energoresursu tirgos, kas var ietekmēt poligonā saražotās elektroenerģijas realizāciju un attīstības plānus |

2.7. SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra""

2.7.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra"" (AAS Piejūra, reģistrācijas Nr. 40003525848) apsaimnieko sadzīves AP "Janvāri", kas atrodas Talsu novada Laidzes pagastā. AAS Piejūra piedāvā arī citus sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus (savākšana un šķirošana) Piejūras AAR ietilpstošajās pašvaldībās (Talsu novads, Tukuma novads), izņemot Jūrmalas pilsētu.

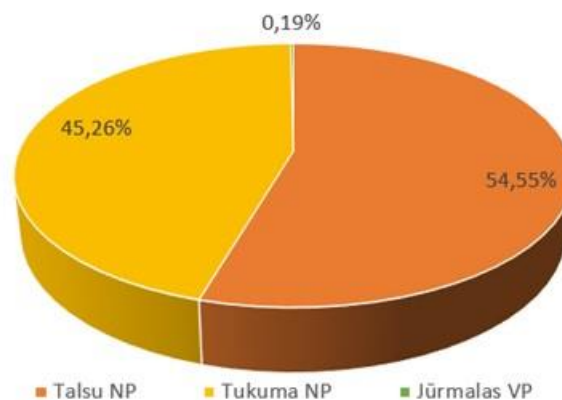
AAS Piejūra poligona "Janvāri" apkalpojamā platība ir aptuveni 5,3 tūkst. km² jeb 8,2% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu ir ticis novērtēts 129,7 tūkst. apmērā jeb 6,9% no Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri AAS Piejūra apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 1 308 354 EUR un tās kapitāla daļas pieder trijām pašvaldībām.

Ilustrācija 2-30 AAS Piejūra poligona "Janvāri" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Janvāri"

Piejūras atkritumu apsaimniekošanas reģions

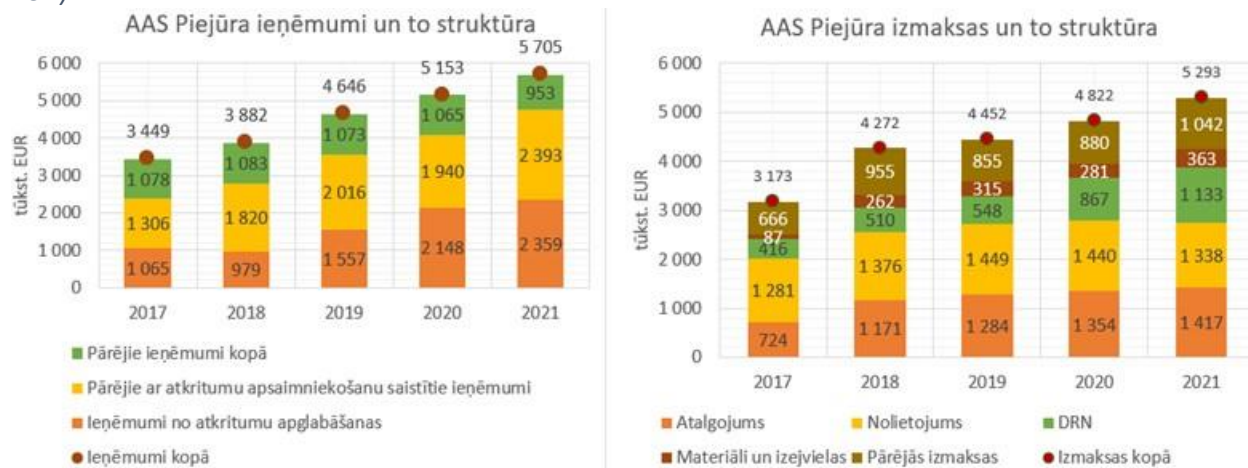


Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

Līdzīgi kā citiem APS arī AAS Piejūra neto apgrozījums pēdējo 5 gadu laikā ir strauji pieaudzis. Uzņēmums līdz ar izmaksu pieaugumu pastāvīgi ir pārskatījis uzņēmuma pakalpojumu tarifu politiku un peļņa laika periodā no 2019. līdz 2021. gadam ir bijusi 0,94 milj. EUR apmērā.

AAS Piejūra pieņemto nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils – no 33 līdz 37 tūkst. tonnas gadā, no kura vidēji 38% ir tikuši apglabāti poligonā "Janvāri".

Ilustrācija 2-31 AAS Piejūra ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (milj. EUR)



Datu avots: AAS Piejūra gada pārskati

AAS Piejūra brīvā pamatdarbības naudas plūsma no pamatdarbības pēdējos gados ir uzlabojusies un ir vidēji 750 tūkst. EUR gadā. Tas uzņēmumam ir ļāvis nodrošināt nelielu investīciju veikšanu, kā arī pirms termiņa dzēst lielākas kredītsaistības. Būtiska ir kredītsaistību dzēšana kontekstā ar 2021. gadā veikto pamatkapitāla palielināšanas procedūru (no 7 tūkst. līdz 1,25 milj. EUR), kas ļāvusi uzlabot uzņēmuma kapitāla struktūru.

Kopējais laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam veiktais investīciju apmērs ir 1,1 milj. EUR jeb 8,1% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Ņemot vērā pamatlīdzekļu dzīves ciklus, šis apmērs ir vērtējams kā nepietiekams uzņēmuma funkcionālās un finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai ilgtermiņā un turpmākajos gados būs nepieciešama investīciju palielināšana.

Ilustrācija 2-32 AAS Piejūra veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: AAS Piejūra gada pārskati

AAS Piejūra pašu kapitāls vēl 2019. gadā bija negatīvs – 127 tūkst. EUR apmērā. Pamatkapitāla palielināšana un peļņas gūšana laika periodā no 2019. līdz 2021. gadam ir ļāvusi uzņēmumam vismaz vidējā termiņā stabilizēt savu finanšu situāciju.

Tabula 2-25 AAS Piejūra darbību raksturojošie finanšu analīzes koeficienti

| Nr. | Koeficienta nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|--------|-------|---------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 1,96 | -0,04 | 1,05 | 1,43 | 0,52* |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,80 | 0,69 | 0,69 | 0,73 | 0,84 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 4,7 | n/a | 4,6 | 3,2 | 1,1 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 22,4% | -1,0% | 17,9% | 19,0% | 17,4% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 1,44 | 0,41 | 0,48 | 1,46 | 0,92 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 43,1 | 33,7 | 38,4 | 43,0 | 50,0 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 452,3 | 139,4 | 194,0 | 1 552,3 | 588,7 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 646,1 | -19,9 | 648,3 | 761,1 | 834,3 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 276,4 | -390,1 | 193,7 | 331,2 | 411,9 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz AAS Piejūra atbilstošo gadu gada pārskatu datiem * - lai arī tehniski DSCR ir neatbilstošs, tomēr jāņem vērā, ka ir notikusi būtiska pirmstermiņa aizņēmumu dzēšana. Līdz ar to, šis rādītājs 2021. gadā nav izmantojams secinājumu veikšanai.

Lai arī situācija ir uzlabojusies, uzņēmumam joprojām ir nepieciešams uzlabot likviditāti. Tāpat uzņēmuma veiktās investīcijas pēdējos gados ir bijušas relatīvi nelielas pret uzņēmuma aktīvu sākotnējo vērtību. Paredzams, ka tas radīs nepieciešamību nodrošināt lielākas reinvestīcijas tuvāko gadu laikā. Neveicot 2.7.2. sadaļā plānotās investīcijas (t.sk., SVID analizē identificētās), pastāv risks AAS Piejūra finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai ilgtermiņā. Uzņēmumam ir potenciāls grantu finansējuma piesaistei.

Uzņēmuma šī brīža spēja piesaistīt papildus aizņēmumus ir neliela (līdz 3 milj. EUR), tomēr jāņem vērā, ka iespējamie kreditētāji varētu piesardzīgi vērtēt uzņēmuma reputācijas risku saistībā ar uzņēmuma

amatpersonu iespējamo atbildību iesaistītajā kriminālprocesā par kaitējumu dabai un nodarītajiem zaudējumiem Latvijas Republikas budžetam.

2.7.2. Atkritumu poligona "Janvāri" saimnieciskās darbības raksturojums

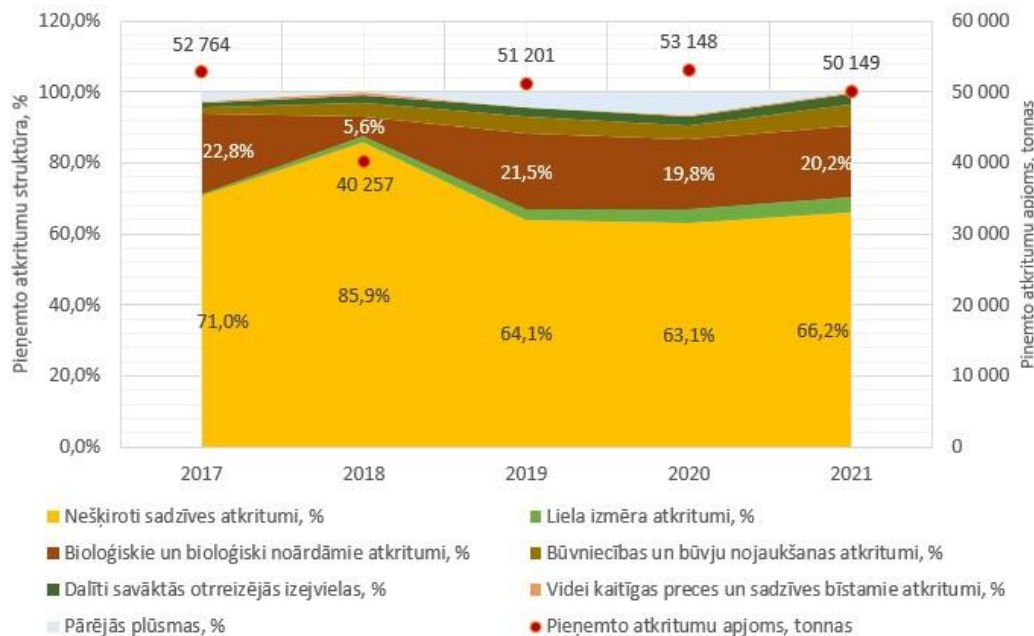
Poligons "Janvāri" ir Piejūras AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Piejūras AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

Vispārēja poligonu "Janvāri" raksturojoša informācija:

- | | |
|---|--|
| (1) adrese: | "Janvāri", Talsu novads, Laidzes pagasts, LV-3280; |
| (2) zemes platība: | 15,5 ha; |
| (3) zemes īpašnieks: | Talsu novada pašvaldība; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 2009. gads; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | VE14IA0001. |

Atkritumu poligonā "Janvāri" kopējais pieņemto atkritumu apjoms lielākoties ir bijis stabils un ir bijis nedaudz virs 50 tūkst. tonnām gadā. Ilustrācija 2-33 norāda pieņemto atkritumu struktūru. Pieņemto NSA īpatsvaram ir neizteikta tendence samazināties, kamēr pārējo pieņemto atkritumu īpatsvars pēdējos gados ir mainījies nebūtiski.

Ilustrācija 2-33 AP "Janvāri" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) periodā no 2017. līdz 2021. gadam



Datu avots: AAS Piejūra

Saskaņā ar tabulā 2-26 norādītajiem datiem AP "Janvāri" noglabāto atkritumu īpatsvars (%) un apjoms (t) pakāpeniski samazinās.

Tabula 2-26 AP "Janvāri" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, t | 15 393 | 13 374 | 19 068 | 17 979 | 18 888 |
| 2 | Citu neorganisko materiālu pārstrāde vai attīrīšana, t | 0 | 0 | 0 | 149 | 0 |
| 3 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpņu aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā, t | 686 | 856 | 0 | 1 044 | 2 347 |
| 4 | Citas pārstrāde, t | 15 231 | 16 362 | 18 436 | 21 837 | 0 |
| 5 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, t | 690 | 1 115 | 783 | 1 248 | 1 064 |
| 6 | Apglabāto atkritumu apjoms, t. | 16 471 | 14 351 | 10 923 | 13 704 | 12 487 |
| 7 | Apglabāto atkritumu īpatsvars (%) | 31,2% | 35,6% | 21,3% | 25,8% | 24,9% |

Datu avots: AAS Piejūra

Saskaņā ar ilustrācijā 2-34 norādītajiem datiem AP "Janvāri" apglabājamo NSA īpatsvars ir nemainīgi augsts un pastāvīgi pārsniedz 95%. Pārējo atkritumu īpatsvars ir nenozīmīgs.

Ilustrācija 2-34 AP "Janvāri" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra periodā no 2017. līdz 2022. gadam



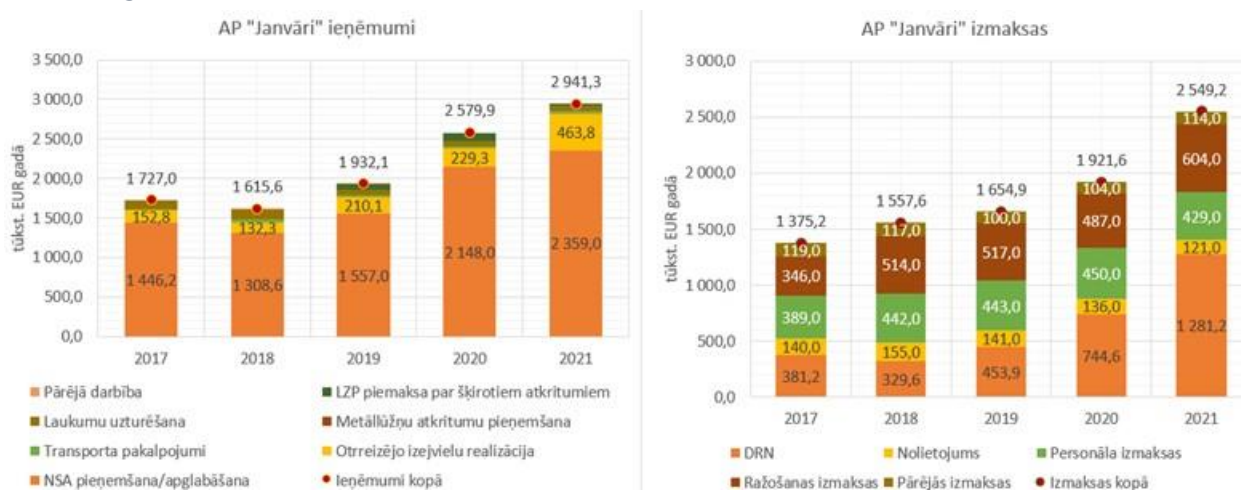
Datu avots: AAS Piejūra

AP "Janvāri" spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 49,24 EUR par 1 tonnu bez PVN un DRN. Spēkā esošais lēmums ir apstiprināts ar SPRK lēmumu 2022. gada 7. jūlijā. Tarifs tika palielināts par 21,2% un lielā mērā ietver straujo izmaksu pieaugumu, kas sākās 2021. gada nogalē. Jauna ekonomiski pamatota tarifa piemērošana ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai.

Ilustrācija 2-35 norāda AP "Janvāri" orientējošos ieņēmumus un izdevumus. Līdzīgi kā VSPAPO arī AAS Piejūra Izpildītājam nesniedza viegli saprotamu un izsekojamu finanšu informāciju par AP darbību. Saskaņā ar AAS Piejūra neformāli sniegto informāciju precīza izmaksu nodalīšana uzņēmumā netiek veikta, turklāt

vēsturisko datu un atskaišu iegūšanu apgrūtina uzskaites personāla mainība. Šī iemesla dēļ Izpildītājs ilustrācijā 2-35 norādītās vērtības ir ieguvis, pamatojoties uz savu aplēsi, kuras pamatā ir bijusi AAS Piejūra sniegtā informācija kontekstā ar to informāciju, kas par APS ir pieejama SPRK.

Ilustrācija 2-35 AP "Janvāri" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Apkopotie dati ļauj kopumā secināt, ka AP "Janvāri" visdrīzāk darbojas ar peļņu, tā naudas plūsma ir pozitīva un tā ir pietiekama esošo kredītsaistību maksājumu veikšanai, kā arī nelielu investīciju veikšanai AP.

Tabula 2-27 AP "Janvāri" galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | 351,8 | 58,0 | 277,2 | 658,3 | 392,0 |
| 2 | AP "Janvāri" EBITDA (tūkst. EUR) | 491,8 | 213,0 | 418,2 | 794,3 | 513,0 |
| 3 | AP "Janvāri" EBITDA (%) | 28,5% | 13,2% | 21,6% | 30,8% | 17,4% |
| 4 | AP "Janvāri" DSCR | 1,00 | 0,25 | 1,10 | 2,06 | 0,47 |

Norādītie dati demonstrē, ka AP "Janvāri" darbība laika posmā no 2017. līdz 2021. gadam varētu būt bijusi apmierinoša. Tomēr plašākus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju datu pieejamības ierobežojumu dēļ Izpildītājs nevar izdarīt un turpmāko rīcību kontekstā būtu jābalstās galvenokārt uz secinājumiem par uzņēmuma, t.i. AAS Piejūra kopējo finansiālo ilgtspēju.

Kopš 2017. gada AP "Janvāri" nozīmīgas investīcijas nav veiktas. Tuvāko gadu laikā no 2023. līdz 2026. gadam kopējais nepieciešamo investīciju apjoms AAS Piejūra vadības ieskatā varētu sasniegt 16,7 milj. EUR.

Tabula 2-28 AP "Janvāri" plānotās investīcijas, milj. EUR

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 |
|-----|--|------|-------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā ⁶ | 2,4 | 6,18 | - | - | - |
| 2 | Esošās krātuves darbības uzlabošanai, poligona gāzes savākšanas un infiltrāta savākšanas un attīrīšanas sistēmu papildināšanai | - | 0,05 | - | - | - |
| 3 | IVN procedūra "Jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveide cieto sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri"" | - | 0,037 | - | - | - |
| 4 | Jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveide cieto sadzīves atkritumu poligonā "Janvāri" | - | - | 4,0 | 2,0 | 2,0 |
| | Kopā | 2,4 | 6,267 | 4,0 | 4,0 | 4,0 |

Datu avots: AAS Piejūra

SVID analīze par AP "Piejūra" ir sagatavota, balstoties gan uz AAS Piejūra sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-29 AP "Janvāri" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 2) | Izveidota atkritumu pirmapstrādes infrastruktūra |
| 3) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| | Vājās puses |
| 1) | Neizdevīgs ģeogrāfiskā atrašanās vieta – tālu no atkritumu rašanās smaguma centra |
| 2) | Poligona teritorijas paplašināšanas iespējas praktiski nav |
| 3) | Neveicot investīcijas jaunas atkritumu apglabāšanas krātuves izveidē, apdraudēta AP "Janvāri" darbības ilgtspēja |
| 4) | Nav nodrošināts pilns atkritumu apstrādes cikls |
| 5) | Nav nodrošinātas atkritumu reģenerācijas un realizācijas iespējas |
| 6) | Ir izveidota biogāzes savākšanas sistēma, bet iegūtā gāze netiek izmantota koģenerācijā |
| 7) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 8) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| | Iespējas |
| 1) | Uzlabot atkritumu pirmapstrādes un šķirošanas procesus, palielinot pārstrādājamu materiālu atguvi no NSA plūsmas |
| 2) | BNA pārstrādes projekta realizācija nodrošinās efektīvu BNA apsaimniekošanu |
| 3) | Nepārstrādājamu atkritumu sagatavošana reģenerācijai (NAIK ražošana) |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| | Draudi |

⁶ Atbilstoši CFLA datiem projekta "Tādu bioloģiski noārdāmo atkritumu pārstrādes iekārtu izveide poligonā "Janvāri", kas izmanto anaerobo pārstrādes metodi" Nr. 5.2.1.2/21/l/002 kopējās izmaksas veido 8 580 224.50 EUR

| | |
|----|---|
| 1) | Pašu līdzekļu nepietiekamība attīstības projektu realizācijai |
| 2) | Ārējo finansējuma resursu un atbalsta mehānismu neesamība |

2.8. SIA "AP Kaudzītes"

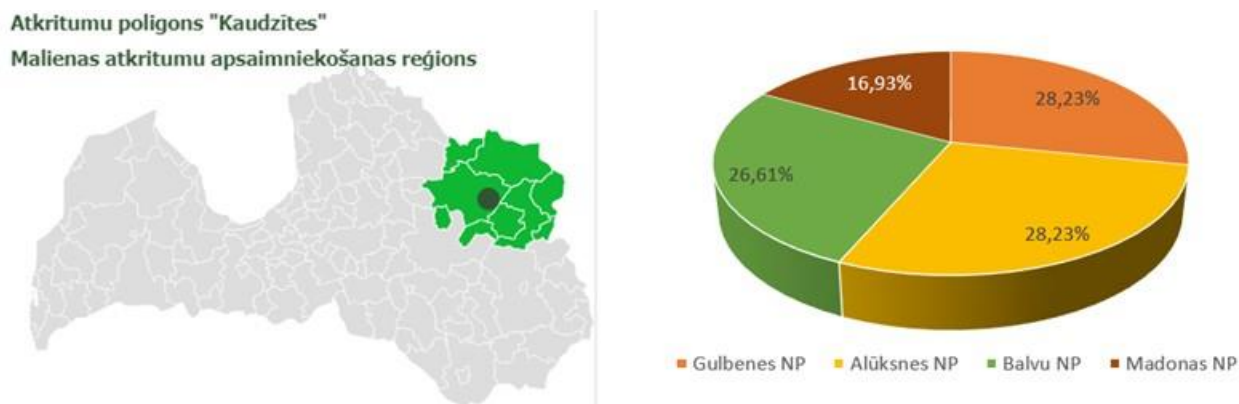
2.8.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "AP Kaudzītes" (reģistrācijas Nr. 44103026358) apsaimnieko sadzīves AP "Kaudzītes", kas atrodas Gulbenes novada Litenes pagastā. SIA "AP Kaudzītes" neiesaistās atkritumu savākšanas nozarē. Tādēļ SIA "AP Kaudzītes" papildus pakalpojumu (atkritumu savākšanas, transportēšanas un šķirošanas ārpus poligona) nozīme ir zemāka nekā citiem komersantiem, kuri ir analizēti šajā Izvērtējumā.

SIA "AP Kaudzītes" poligona "Kaudzītes" apkalpojamā platība ir 7,0 tūkst. km² jeb 10,9% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem ir novērtēts 58,7 tūkst. apmērā jeb 3,1% no Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri SIA "AP Kaudzītes" apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 708 680 EUR un tā kapitāla daļas pieder četrām reģiona pašvaldībām (Gulbenes, Alūksnes, Balvu un Madonas novadu pašvaldībām).

Ilustrācija 2-36 SIA "AP Kaudzītes" poligona "Kaudzītes" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

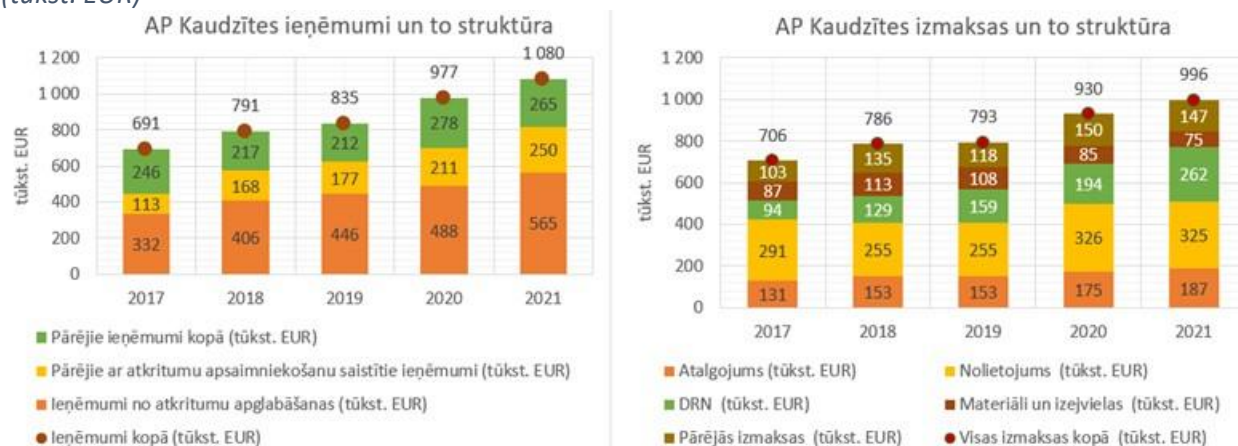


Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

SIA "AP Kaudzītes" pieņemto nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils – no 7 līdz 8 tūkst. tonnas gadā, no kurām vidēji 47% ir tikuši apglabāti poligonā. Vienlaikus uzņēmuma neto apgrozījums ir gandrīz dubultojies, pārnesot pieaugošās izmaksas uz uzņēmuma pakalpojumu tarifiem.

Uzņēmuma gada pārskatos nav pieejams naudas plūsmas pārskats, tomēr var izdarīt secinājumus, ka faktiski visa brīvā pamatdarbības naudas plūsma tiek izmantota kredītaistību segšanai. Lai arī uzņēmums strādā ar nelielu peļņu (kumulatīvā peļņa laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam sasniedza 162,8 tūkst. EUR), tam ir pieejami nelieli brīvie līdzekļi, lai veiktu reinvestīcijas poligonā.

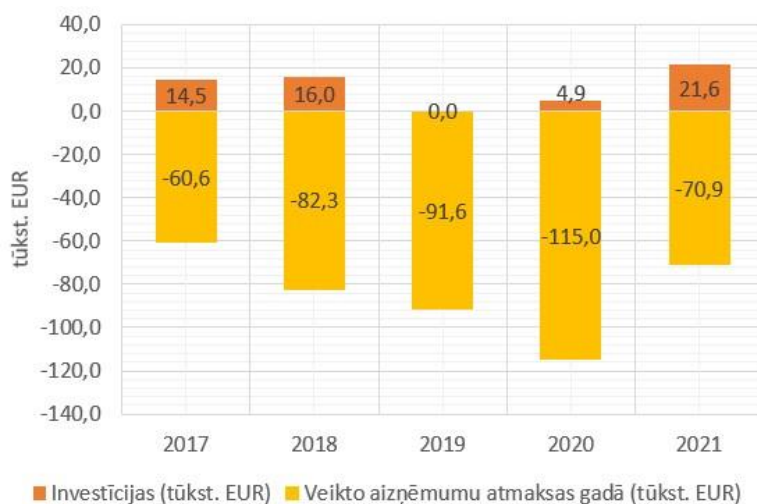
Ilustrācija 2-37 SIA "AP Kaudzītes" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "AP Kaudzītes" gada pārskati

Investīciju apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis tikai 57,0 tūkst. EUR, kas ir 1,3% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Tas rada priekšnoteikumus, lai uzņēmuma tehniski – funkcionālā un finansiālā ilgtspēja netiktu negatīvi ietekmēta, vidējā termiņā (t.i., periodā līdz 7 gadiem) varētu būt nepieciešami lieli finanšu resursi, kas nebūs uzņēmuma rīcībā, lai nodrošinātu esošo pamatlīdzekļu nokavēto atjaunošanu.

Ilustrācija 2-38 SIA "AP Kaudzītes" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "AP Kaudzītes" gada pārskati

Tabula 2-30 norāda SIA "AP Kaudzītes" galvenos finanšu analīzes rādītājus. DSCR nepietiekamība, kā arī vājā likviditāte ir galvenie uzņēmuma veiksmīgas darbības šķēršļi un liecina, ka savulaik (pirms 2017. gada) ir tikusi izvēlēta nesabalansēta kapitāla struktūra kontekstā ar uzņēmuma lielumu un tā iespējām radīt ieņēmumus.

Tabula 2-30 SIA "AP Kaudzītes" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 0,78 | 0,68 | 0,98 | 0,84 | 1,95 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,87 | 0,86 | 0,88 | 0,90 | 0,92 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 8,5 | 6,4 | 3,1 | 1,9 | 0,9 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 13,2% | 11,3% | 16,7% | 15,3% | 18,4% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 0,23 | 0,23 | 0,23 | 0,28 | 0,65 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 27,8 | 33,8 | 38,9 | 38,8 | 40,8 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 4,8 | 8,7 | 11,8 | 11,4 | 31,0 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | n/d | n/d | n/d | n/d | n/d |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | -15,3 | 5,0 | 42,3 | 46,7 | 84,1 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz SIA "AP Kaudzītes" atbilstošu gadu pārskatu datiem

Lai arī finansiālā situācija 2021. gadā ir nedaudz uzlabojusies, kopumā SIA "AP Kaudzītes" darbība neatbilst finansiāli ilgtspējīgas darbības principiem. Uzņēmuma rīcībā nav pietiekami resursu vai pietiekamas brīvās ikgadējās pamatdarbības naudas plūsmas, lai piesaistītu aizņēmumus, grantu finansējumu reinvestīciju nodrošināšanai vai jaunu attīstības projektu finansēšanai. Jāņem vērā, ka uzņēmumam ir mazāks ieņēmumu īpatsvars no neregulētiem pakalpojumiem. Līdz ar to iespējas radīt pozitīvāku naudas plūsmu ir ierobežotas. Vienlaikus EBITDA rentabilitātes (%) uzlabošanās liecina, ka uzņēmuma vadība pievērš pietiekamu uzmanību izmaksu kontrolei, kas ļauj apkalpot esošās kredītsaistības. Nākotnes projektu finansēšanai, ja tie nerada atbilstošu papildus naudas plūsmu, būtu vēlams piesaistīt arī finansējumu no kapitāla daļu turētājiem.

AP "Kaudzītes" spēkā esošais tarifs ir 57,03 EUR par 1 tonnu bez DRN un PVN. Spēkā esošais tarifs ir apstiprināts ar SPRK lēmumu 16.12.2021. Ņemot vērā to, ka tarifs 2022. gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo tarifu ir palielināts par 50%, ir pamats uzskatīt, ka, neskatoties uz izmaksu kāpumu, 2022. gadā, AP "Kaudzītes" finansiālā ilgtspēja būs būtiski uzlabojusies.

2.8.2. Atkritumu poligona "Kaudzītes" saimnieciskās darbības raksturojums

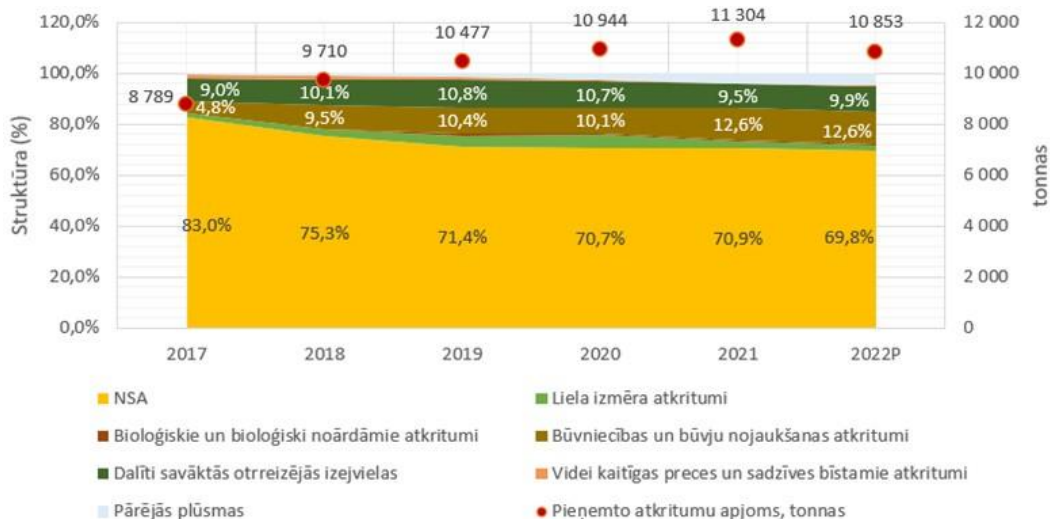
AP "Kaudzītes" ir reģionālais Malienas AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Malienas AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

Vispārēja AP "Kaudzītes" raksturojoša informācija:

- (1) adrese: „Kaudzītes”, Litenes pagasts, Gulbenes novads, LV- 4405;
- (2) zemes platība: 15 ha;
- (3) zemes īpašnieks: Gulbenes novada pašvaldība;
- (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: 2008. gads;
- (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: MA13IA0001.

AP "Kaudzītes" apsaimniekošana ir primārais SIA "AP Kaudzītes" darbības veids un ienākumi/izdevumi no AP "Kaudzītes" veido 100% no SIA "AP Kaudzītes" ieņēmumiem un izmaksām. Tāpēc šajā Izvērtējumā sadaļā lielāks uzsvars ir uz atkritumu plūsmām AP un to novērtējums uz ilgtspēju. Kopējie secinājumi par finanšu ilgtspēju nemainās un tie ir norādīti Izvērtējuma 2.8.1. sadaļā.

Ilustrācija 2-39 AP “Kaudzītes” pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: SIA “AP Kaudzītes”

Saskaņā ar ilustrācijā 2-39 norādītajiem datiem kopējā atkritumu plūsma uz AP “Kaudzītes” ir bijusi mēreni pieaugoša (dati par 2022. gadu ir uzņēmuma prognoze, kas veikta 2022. gada septembrī). Tas tiešā veidā apstiprina AP darbības ilgtspēju. Lai arī NSA plūsmām ir tendence zaudēt īpatsvaru kopējā struktūrā, citu atkritumu apjoms pēdējos gados ir pieaudzis. Īpaši strauji ir pieaudzis būvniecības nozares radīto atkritumu apjoma pieaugums.

No pieņemtajiem atkritumiem aptuveni 35% līdz 40% tiek apglabāti AP “Kaudzītes”, bet pārējie 60% līdz 65% tiek pārstrādāti vai arī nodoti pārstrādei citiem komersantiem. Tabula 2-31 atspoguļo AP “Kaudzītes” saņemto un apsaimniekoto atkritumu izmantošanas veidu.

Tabula 2-31 AP “Kaudzītes” pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | R3A Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana | 0 | 3 | 208 | 147 | 205 | 216 |
| 2 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpņu aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā | 4 137 | 4 873 | 5 315 | 5 508 | 5 801 | 5 112 |
| 3 | Citam komersantam pārstrādei nodotās dalīti savāktās otrreizējās izejvielas | 718 | 852 | 939 | 1 095 | 1 061 | 1 061 |
| 4 | citam komersantam pārstrādei nodoti pārējie atkritumi | 249 | 360 | 350 | 326 | 213 | 213 |
| 5 | Apglabātie atkritumi | 3 685 | 3 622 | 3 665 | 3 868 | 4 024 | 4 251 |
| 6 | Apglabātie atkritumi (%) | 41,9% | 37,3% | 35,0% | 35,3% | 35,6% | 39,2% |

Datu avots: SIA “AP Kaudzītes”

No AP apglabātajiem atkritumiem visā pārskata periodā vairāk nekā 90% ir bijuši NSA, kas liecina, ka uzņēmums nav īstenojis pasākumus un nav paredzējis investīcijas NSA īpatsvara samazināšanai. Tas apdraud vides mērķu sasniegšanu attiecībā uz apglabājamo atkritumu apjomu.

Nozīmīgākais investīciju projekts ir 2022. gadā veiktā infiltrāta attīrīšanas iekārtu pārbūve, kurā ieguldīti nepilni 190 tūkst. EUR.

Savukārt, tuvāko trīs gadu laikā SIA "AP Kaudzītes" vadības ieskatā nepieciešamās investīcijas pārsniedz 814 tūkst. EUR.

Tabula 2-32 AP "Kaudzītes" plānotās investīcijas, tūkst. EUR

| Nr. | Investīcijas | 2023 | 2024 | 2025 |
|-----|--|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| 1 | Traktortehnikas iegāde poligona ekspluatācijas nodrošināšanai | - | - | 150 |
| 2 | Betona bloku apcirņņi otrreizējām izejvielām | 25 | - | - |
| 3 | Lietota smagā automašīna ar Skip-Loader iekārtu būvgružu konteineru pārvadāšanai | 35 | - | - |
| 4 | Kompostēšanas laukuma labiekārtošana | 10 | - | - |
| 5 | Infiltrāta koncentrāta infiltrācijas sistēma atkritumu noglabāšanas krātuvē | 7,5 | 3,5 | 3,5 |
| 6 | Poligona gāzes savākšanas sistēma atkritumu krātuvē | 25 | - | - |
| 7 | Atkritumu krātuves pārdalīšana 2 daļās, lai novērstu krātuves neaizpildītās daļas lietus notekūdeņu nonākšanu infiltrātā | 20 | - | - |
| 8 | Infiltrāta koncentrāta apstrādes tehnoloģisko iekārtu iegāde | - | 250 | - |
| 9 | Lietota smagā automašīna ar Hook-Lift iekārtu lieltarīta konteineru pārvadāšanai | - | 70 | - |
| 10 | Atkritumu krātuves daļēja pārklāšana nokrišņu daudzuma optimizācijai | - | 150 | - |
| 11 | Komposta sijāšanas iekārtas | - | - | 50 |
| 12 | Betona plāksnes iekšējo ceļu izbūvei atkritumu krātuvē | - | - | 15 |
| | Kopā | 122,5 | 473,5 | 218,5 |

Datu avots: SIA "AP Kaudzītes"

SVID analīze par AP "Kaudzītes" ir sagatavota, balstoties gan uz SIA "AP Kaudzītes" sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-33 AP "Kaudzītes" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | AP "Kaudzītes" apkalpo un ir nepieciešams reģiona lielākajiem ražošanas uzņēmumiem |
| 3) | AP "Kaudzītes" krātuves ietilpība ir pietiekama vismaz vēl 20 gadiem |
| 4) | Blakus atrodas uzņēmums ar biogāzes ražošanas iekārtām |
| | Vājās puses |
| 1) | Atkritumu pieņemšanas apjoms ir neadekvāti zems pret projektēto poligona ietilpību |
| 2) | Ienākošās atkritumu plūsmas 10 līdz 20 tūkst. tonnas gadā ir uzskatāmas kā mazas, kas būtiski ierobežo APS attīstības iespējas |
| 3) | Reģiona iedzīvotāju maksātspēja var likt mainīt paradumus un taupīt uz atkritumu apsaimniekošanu |
| 4) | Reģionā ir nepietiekama vides izglītošana atkritumu šķirošanas jomā |
| 5) | Nav izveidota biogāzes savākšanas infrastruktūra |

| | |
|-----------------|--|
| 6) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depoziņu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 7) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| Iespējas | |
| 1) | Atkritumu priekšapstrāde, sagatavošana transportēšanai uz pārstrādi |
| 2) | Atkritumu pārkraušanas centrs transportēšanai uz pārstrādi |
| 3) | Reģiona bioloģisko atkritumu sagatavošana biogāzes ražošanas iekārtām |
| 4) | Iekļaut Madonas novada teritoriju atkritumu apsaimniekošanai |
| 5) | Pārstrukturēt poligonu par ražošanas vai inerto atkritumu noglabāšanas vietu līdz pilnībā krātuve tiktu piepildīta |
| 6) | Sadarbība ar SIA ZAAO vai SIA ALAAS par bioloģisko atkritumu pārstrādi šo uzņēmumu iekārtās |
| 7) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Politika, pašvaldību vadītāju ambīcijas, nepārdomāti lēmumi, drosmes trūkums pieņemt lēmumus |
| 2) | Kvalificēta darbaspēka piesaiste ar pašvaldības uzņēmumu līmeņa atalgojumu |
| 3) | SPRK tarifu politika, kur līdzekļu plānošana attīstībai ir ierobežota |

2.9. SIA "ALAAS"

2.9.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "ALAAS" (reģistrācijas Nr. 42403013918) apsaimnieko sadzīves atkritumu poligonu "Križevņiki", kas atrodas Rēzeknes novada Ozolaines pagastā. SIA "ALAAS" kopš 2013. gada sniedz sadzīves atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus Rēzeknes valstspilsētas, Rēzeknes novada un Ludzas novada pašvaldību administratīvajās teritorijās. SIA "ALAAS" darbības virziens ir atkritumu savākšana, šķirošana, uzglabāšana, apstrāde, pārkraušana, pārvadāšana, apglabāšana.

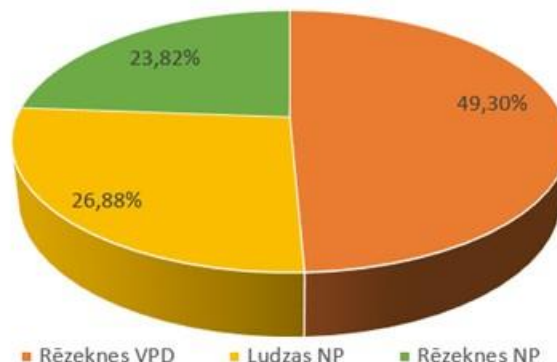
SIA "ALAAS" poligona "Križevņiki" apkalpojamā platība ir aptuveni 5,7 tūkst. km² jeb 8,8% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem ir bijis 74,1 tūkst. apmērā jeb 4,0% no Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri SIA "ALAAS" apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 1 858 192 EUR un tās kapitāla daļas pieder trim Austrumlatgales AAR reģiona pašvaldībām (Rēzeknes valstspilsētai, Rēzeknes un Ludzas novadu pašvaldībām).

Ilustrācija 2-40 SIA "ALAAS" poligona "Križevņiki" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)

Atkritumu poligons "Križevņiki"

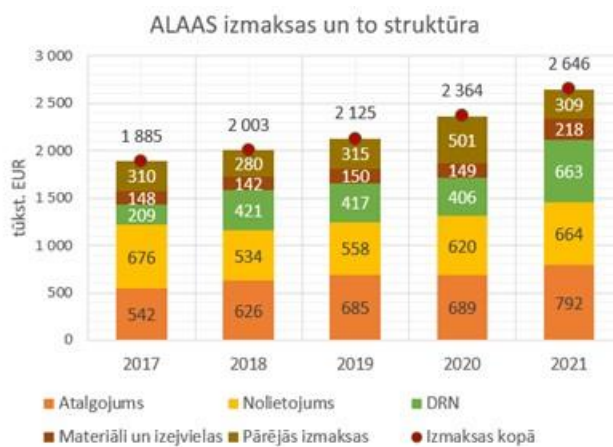
Austrumlatgales atkritumu apsaimniekošanas reģions



Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK

SIA "ALAAS" pieņemto nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils – vidēji 17 tūkst. tonnas gadā, no kura pēdējos trīs gados 46% ir apglabāti poligonā. SIA "ALAAS" ieņēmumi līdzīgi kā citiem APS ir būtiski palielinājušies. Būtiski ir pieaugušas kopējās izmaksas, no kurām lielāko pieaugumu veido DRN un ar personāla atalgojumu saistītās izmaksas.

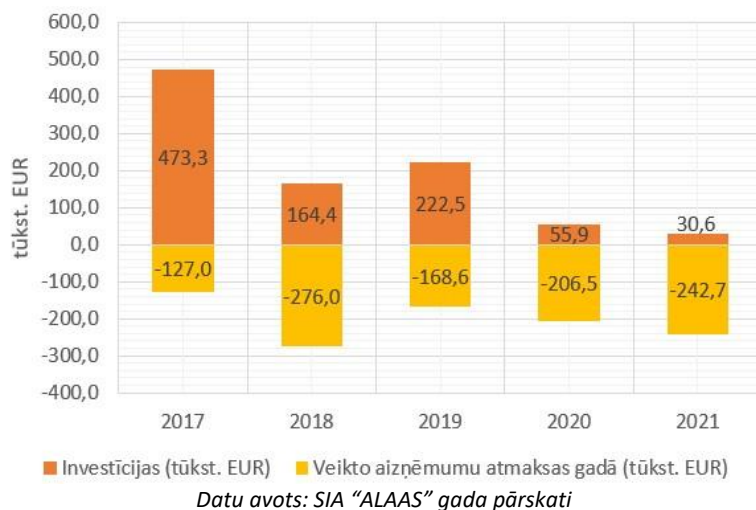
Ilustrācija 2-41 SIA "ALAAS" ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: SIA "ALAAS" gada pārskati

SIA "ALAAS" brīvā naudas plūsma no pamatdarbības pēdējos gados ir stabila un veido vidēji 250 tūkst. EUR gadā. Būtiska daļa no šīs naudas plūsmas tiek izmantota esošo kredītsaistību segšanai. Jaunu investīciju veikšanai pie esošās kapitāla struktūras SIA "ALAAS" var izmantot pašu budžeta līdzekļus (pēdējos gados brīvi pieejamie finanšu līdzekļi ALAAS ir bijuši vidēji 0,8 milj. EUR apmērā) vai jāpiesaista jauni aizņēmumi.

Ilustrācija 2-42 SIA "ALAAS" veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Investīciju apmērs laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis 0,95 milj. EUR, kas ir 14,7% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Ilgtermiņā tas var būt nepietiekami, lai nodrošinātu uzņēmuma finansiālās darbības ilgtspēju. Uzņēmuma finansiālās darbības rādītāji 2021. gadā ir pasliktinājušies un iepriekš gūtās peļņas vietā (tās kumulatīvais apmērs no 2017. līdz 2020. gadam bija 204 tūkst. EUR) uzņēmums ir cietis zaudējumus 135 tūkst. EUR apmērā.

Tabula 2-34 SIA "ALAAS" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 2,39 | 0,65 | 2,08 | 1,23 | 0,64 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,82 | 0,84 | 0,84 | 0,83 | 0,83 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 3,5 | 4,3 | 1,7 | 2,9 | 3,2 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 20,6% | 11,2% | 18,7% | 13,2% | 7,5% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 3,15 | 3,14 | 2,37 | 2,68 | 2,65 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 30,9 | 33,4 | 38,4 | 37,9 | 38,7 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 908,9 | 748,2 | 810,9 | 826,6 | 813,2 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | n/d | n/d | n/d | 250,4 | 253,4 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 2,0 | 18,3 | 172,8 | 11,1 | -135,0 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz SIA "ALAAS" atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

SIA "ALAAS" darbība liecina par uzņēmuma ilgtspēju. Taču satraucoši ir 2021. gada rezultāti, kur papildus zaudējumiem ir jāpievērš uzmanība EBITDA (%) vērtības kritumam zem vēlamās robežas, kas ir uzskatāma par akceptējamu. Tas var liecināt par to, ka 2021. gadā pakalpojumu cenas nav pilnībā atspoguļojušas tās izmaksas, kuras uzņēmumam ir radušās un būtu jāsedz. Viens no finansiālās ilgtspējas priekšnoteikumiem ir ekonomiski pamatotu cenu noteikšana, kas nodrošinātu pietiekamu peļņu un brīvo pamatdarbības naudas plūsmu nepieciešamo ilgtermiņa ieguldījumu finansēšanai. Uzņēmumam ir ārējā finansējuma (kredītresursi, granti) piesaistes potenciāls, taču 2021.gada tendence un sagaidāmie 2022.gada rezultāti aprūpina secinājumu veikšanu.

2.9.2. Atkritumu poligona “Križevņiki” saimnieciskās darbības raksturojums

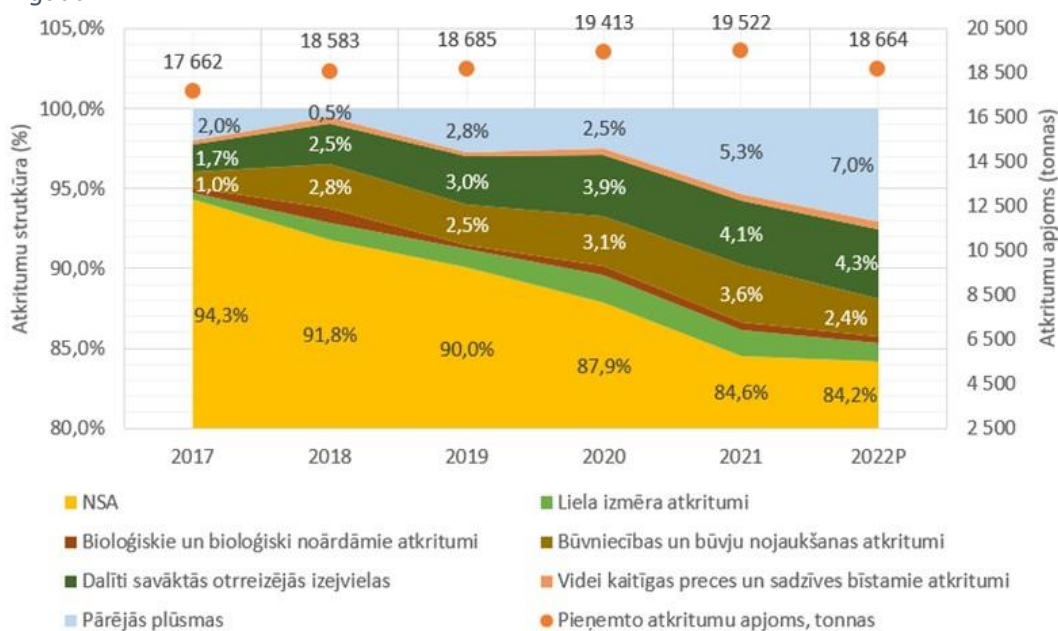
AP “Križevņiki” ir reģionālais Austrumlatgales AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Austrumlatgales AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

Vispārēja AP “Križevņiki” raksturojoša informācija:

- (1) adrese: „Križevņiki 2”, Križevņiki, Ozolaines pagasts, Rēzeknes novads, LV-4633;
- (2) zemes platība: 34 ha;
- (3) zemes īpašnieks: Rēzeknes novada pašvaldība;
- (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: 2008. gads;
- (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: RE12IA0001.

Atkritumu poligonā “Križevņiki” kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir mēreni augošs un laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir pieaudzis no 17,6 tūkst. līdz 19,5 tūkst. tonnām gadā. Saskaņā ar ALAAS prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 18,7 tūkst. tonnas.

Ilustrācija 2-43 AP “Križevņiki” pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: ALAAS

Atbilstoši ilustrācijā 2-43 norādītajam ir secināms, ka kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir stabils ar nelielu tendenci pieaugt un, raugoties no AP ilgtspējas viedokļa, ir būtisks priekšnoteikums turpmākajām investīcijām. Tāpat ilustrācija norāda, ka NSA īpatsvars pastāvīgi samazinās un citu atkritumu veidu īpatsvaram kopējām plūsmās ir tendence pieaugt. Tas apliecina atkritumu šķīrošanas ārpus AP pakāpenisku pieaugumu.

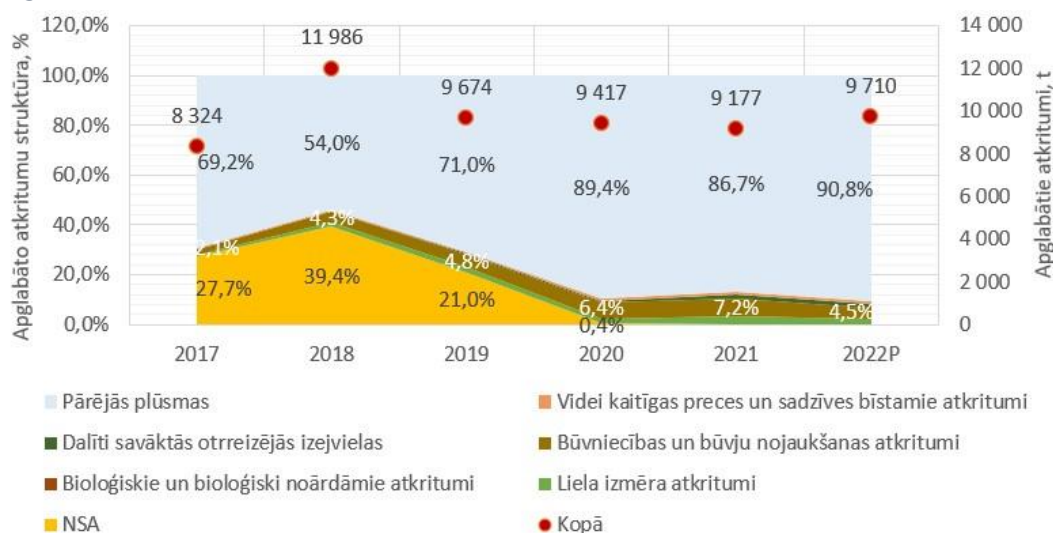
Tabula 2-35 AP "Križevņiki" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|---|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana | 8 740 | 5 924 | 8 268 | 9 072 | 9 388 | 6 979 |
| 2 | Citam komersantam pārstrādei nodotās daļīti savāktās otrreizējās izejvielas un/vai no SA atšķirotas atkritumu plūsmas | 479 | 668 | 723 | 876 | 1 006 | 580 |
| 3 | Apglabātie atkritumi | 8 324 | 11 986 | 9 674 | 9 417 | 9 177 | 9 710 |
| 4 | Apglabātie atkritumi (%) | 47,1% | 64,5% | 51,8% | 48,5% | 47,0% | 52,0% |
| 5 | Kopā | 17 543 | 18 578 | 18 664 | 19 365 | 19 572 | 17 269 |

Datu avots: ALAAS

ALAAS kompostēto bioloģisko noārdāmo atkritumu apjoms pēdējos gados ir bijis pakāpeniski pieaugošs. Tāpat ir pieaudzis sašķirotu atkritumu apjoms, ko ALAAS ir nodevis citiem komersantiem pārstrādei.

Ilustrācija 2-44 AP "Križevņiki" apglabāto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

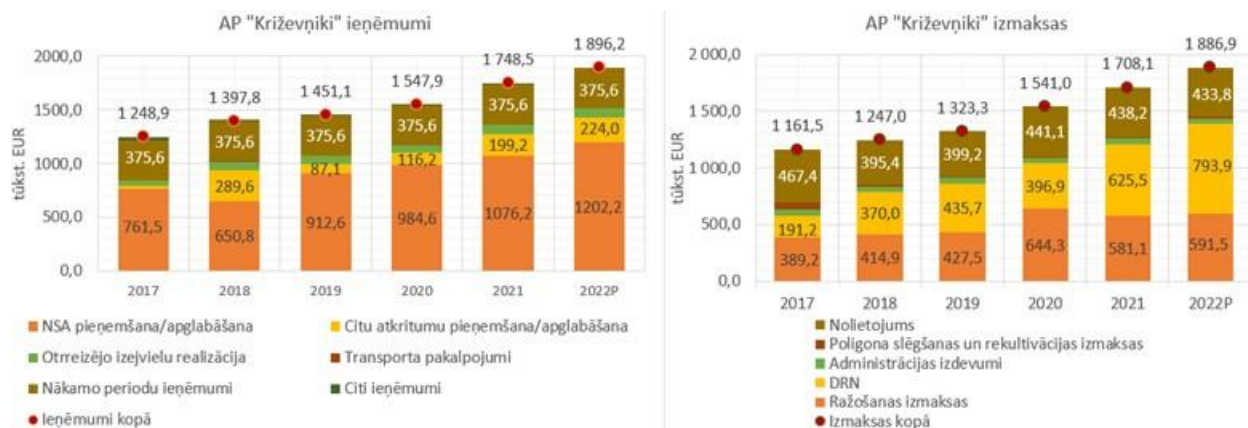


Datu avots: ALAAS

Atbilstoši ilustrācijā 2-44 norādītajiem datiem ALAAS kopš 2020. gada nav veicis NSA apglabāšanu. Tas ir izskaidrojams ar faktu, ka NSA, izejot sagatavošanās procesu apglabāšanai, tiek mainīts atkritumu kods (t.i. no 200301 pārtop par 19 1212 kodu). Tā rezultātā šie atkritumi tiek iekļauti "pārējās apglabājamās plūsmās".

AP "Križevņiki" pastāvīgi ir bijuši pozitīvi finanšu rezultāti – ieņēmumi no AP darbības ir pārsnieguši tā apsaimniekošanas izmaksas. AP "Križevņiki" uzkrātā peļņa (ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem) laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniegusi 413,1 tūkst. EUR, kas ir vairāk nekā uzņēmumu uzkrātā peļņa šajā laika periodā (69,2 tūkst. EUR).

Ilustrācija 2-45 AP “Križevņiki” ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR), kā arī to struktūra laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam



Datu avots: ALAAS

ALAAS laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam nav veicis nozīmīgus ieguldījumus AP “Križevņiki” attīstībā. Vienīgais aizdevums, kas saistās ar AP “Križevņiki”, ir aizņēmums Valsts kasē AP “Križevņiki” būvniecības izmaksu līdzfinansējuma nodrošināšanai 992,2 tūkst. EUR apmērā, kura atlikums uz 2021. gada beigām sastāda 287,6 tūkst. EUR. Plānotais aizņēmuma atmaksas termiņš ir 2026. gada maijs.

Savukārt, nākamo četru gadu laika periodā no 2023. līdz 2026. gadam kopējais nepieciešamo investīciju apjoms ALAAS vadības ieskatā var sasniegt 4 milj. EUR, kas ietvertu:

- (1) reversās osmozes attīrīšanas iekārtu pārbūvi;
- (2) infiltrāta koncentrāta pārstrādes iekārtu izbūvi;
- (3) bioatkritumu pārstrādes ceha izbūvi dalīti vāktu bioloģisko atkritumu attīrīšanai no plastmasas u.c. atkritumiem.-;
- (4) no atkritumiem atgūtā kurināmā ražošanas iekārtu (RDF) iegādi un ceha izveidi;
- (5) RDF iekārtu uzglabāšanas angāra izbūvi.

Tabula 2-36 norāda atsevišķus AP “Križevņiki” darbības finanšu rādītājus.

Tabula 2-36 AP “Križevņiki” galvenie finanšu rādītāji

| Nr. | Rādītāji | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|-------|-------|------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | 87,4 | 150,8 | 127,7 | 6,8 | 40,4 |
| 2 | AP “Križevņiki” EBITDA (tūkst. EUR) | 179,5 | 171,9 | 152,7 | 73,6 | 104,3 |
| 3 | AP “Križevņiki” EBITDA (%) | 20,6% | 16,8% | 14,2% | 6,3% | 7,6% |
| 4 | AP “Križevņiki” DSCR (koeficients) | 2,96 | 2,80 | 2,50 | 1,21 | 1,72 |

Datu avots: ALAAS

Līdzīgi ALAAS finansiālajai darbībai, AP “Križevņiki” finanšu rādītāji atspoguļo, ka finansiālās ilgtspējas galvenie kritēriji ir ievēroti. Ieņēmumi no AP sedz visas izmaksas un DSCR vērtība ir virs 1. Tas nozīmē, ka AP ieņēmumi nodrošina piesaistītā aizņēmuma atmaksu.

Vienlaikus ir jāpievērš uzmanība, ka daļai no rādītājiem ir bijusi tendence pasliktināties. Svarīgi būtu nodrošināt, ka ilgtermiņā AP izmaksu un ieņēmumu vadība notiek efektīvi un piemērotie tarifi ir atbilstoši pakalpojumu tarifu aprēķina metodikai un tie ir ekonomiski pamatoti. Tāpat svarīgi ir pievērst uzmanību nepieciešamo reinvestīciju veikšanai AP, lai nodrošinātu tā funkcionālo un finansiālo ilgtspēju.

AP "Križevņiki" spēkā esošais tarifs 45,92 EUR par 1 tonnu bez PVN un DRN ir apstiprināts ar atbilstošu SPRK lēmumu 17.02.2022. Tā kā spēkā esošais tarifs neietver straujo dažādu izmaksu kāpumu, kas sākās 2021. gada nogalē, ALAAS plāno celt tarifu 2023. gadā. ALAAS plāno AP "Križevņiki" 2022. finanšu gadu plāno pabeigt bez zaudējumiem.

SVID analīze par AP "Križevņiki" ir sagatavota, balstoties gan uz ALAAS sniegto informāciju, gan izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-37 AP "Križevņiki" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 3) | Stabila sadzīves atkritumu plūsma |
| | Vājas puses |
| 1) | Ienākošās atkritumu plūsmas 10 līdz 20 tūkst. tonnām gadā ir uzskatāmas kā mazas, kas būtiski ierobežo APS attīstības iespējas |
| 2) | Ierobežoti resursi (finanšu, laika, tehnoloģiskie) attīstībai |
| 3) | Ģeogrāfisks izvietojums |
| 4) | Ierobežots kopējais atkritumu apjoms |
| 5) | Ir izveidota biogāzes savākšanas sistēma, bet iegūtā gāze netiek izmantota koģenerācijā |
| 6) | Atkritumu pieņemšanas apjoms ir neadekvāti zems pret projektēto poligona ietilpību |
| 7) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 8) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| 9) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| | Iespējas |
| 1) | RAAC institucionālās kapacitātes pilnveide |
| 2) | Efektīva un lietderīga rīcībā esošo resursu (cilvēkresursi, finanšu, informācijas, infrastruktūras, tehnoloģiju) izmantošana |
| 3) | Ārējo finanšu līdzekļu piesaiste |
| 4) | Ietekmes pušu viedokļa un sabiedriskās domas vadība |
| 5) | Pāreja uz aprites ekonomiku reģionā |
| 6) | Dalība pētījumu projektos |
| 7) | Enerģijas ražošana, izmantojot atjaunojamus resursus |
| 8) | Bioatkritumu pārstrādes ceha izbūve |
| 9) | RDF no atkritumiem atgūtā kurināmā ražošanas iekārtas un ceha izveide |
| 10) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| | Draudi |
| 1) | Politiskie un administratīvie lēmumi (Eiropas Savienības, Latvijas Republikas, pašvaldību) |

2) Atkritumu apjoma un sastāva izmaiņas

2.10. SIA "Liepājas RAS"

2.10.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "Liepājas RAS" (turpmāk – LRAS, reģistrācijas Nr. 42103023090) apsaimnieko sadzīves AP "Ķīvītes", kas atrodas Dienvidkurzemes novada Grobiņas pagastā. LRAS nodrošina atkritumu priekšapstrādi (šķirošanu) pirms noglabāšanas un biogāzes ieguvi bioenerģētiskajās šūnās. LRAS nenodrošina sadzīves atkritumu savākšanas un transportēšanas pakalpojumus.

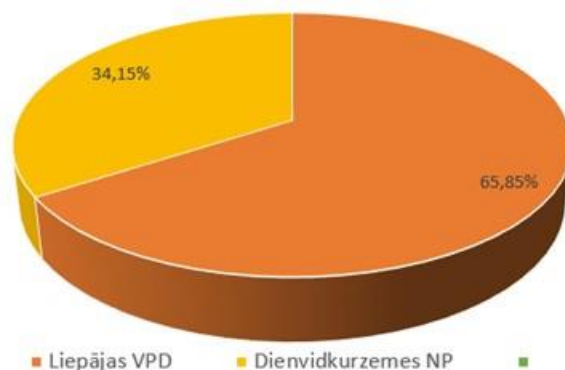
LRAS poligona "Ķīvītes" apkalpojamā platība ir 6,4 tūkst. km² jeb 9,9% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem ir bijis 131,5 tūkst. jeb 7,0% no Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri LRAS apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 920 881 EUR un tās kapitāla daļas gan tieši, gan pastarpināti pieder divām Liepājas AAR reģiona pašvaldībām (Liepājas valstspilsētai un Dienvidkurzemes novada pašvaldībai).

*Ilustrācija 2-46 LRAS poligona "Ķīvītes" darbības teritorija un kapitāla daļu īpašnieku struktūra (%)**

Atkritumu poligons "Ķīvītes"

Liepājas atkritumu apsaimniekošanas reģions



*Datu avots: Uzņēmumu reģistrs; SPRK, * - faktiski 3,29% pieder Dienvidkurzemes NP un 30,856% pieder SIA "RAS 30", taču tās vienīgais īpašnieks ir Dienvidkurzemes NP.*

LRAS pieņemto nešķiroto sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis pakāpeniski augošs – no 27 tūkst. tonnām 2017. gadā līdz 31 tūkst. tonnām 2021. gadā. Pēdējos divos gados ir apglabāti vidēji 42% no saņemtajiem sadzīves atkritumiem.

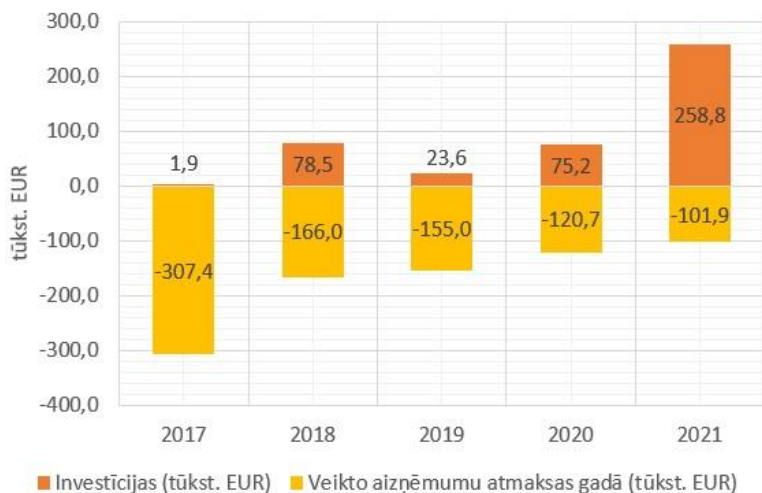
Ilustrācija 2-47 LRAS ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: LRAS gada pārskati

LRAS brīvā naudas plūsma no pamatdarbības pēdējos gados ir pastāvīgi uzlabojusies un pieaugusi no 289 tūkst. līdz 793 tūkst. EUR gadā. Tas uzņēmumam ir ļāvis pilnībā nosegt savas kredītsaistības un vienlaikus uzsākt investēšanu uzņēmuma attīstībā. Pie esošajiem finanšu rādītājiem LRAS brīvā aizņemšanās kapacitāte dažādu attīstība projektu finansēšanai ir līdz 5 milj. EUR.

Ilustrācija 2-48 LRAS veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: LRAS gada pārskati

Investīciju apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis 0,44 milj. EUR, kas ir 5,1% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā. Tas ilgtermiņā ir nepietiekams apmērs, lai nodrošinātu uzņēmuma darbības ilgtspēju. 2020. un 2021. gadā uzņēmuma darbības rādītāji ir strauji uzlabojušies, radot priekšnoteikumus būtiskākām investīcijām turpmākajos gados.

Tabula 2-38 LRAS darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 1,59 | 2,07 | 1,45 | 2,02 | 3,82 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,88 | 0,89 | 0,87 | 0,84 | 0,80 |

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|---------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 1,0 | 0,9 | 0,9 | 0,4 | 0,0 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 27,3% | 18,6% | 9,4% | 8,9% | 13,4% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 1,07 | 1,44 | 2,11 | 2,76 | 3,44 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 39,6 | 50,8 | 66,2 | 70,2 | 77,3 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 185,8 | 171,0 | 310,5 | 640,0 | 1 070,1 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 289,1 | 290,4 | 387,1 | 529,1 | 792,8 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 356,6 | 237,6 | 37,0 | 88,7 | 241,9 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz LRAS atbilstošo gadu gada pārskatu datiem

LRAS darbība nodrošina uzņēmuma ilgtspēju. Lai arī uzņēmuma investīcijas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijušas nelielas un investīciju līmenis nākotnē būs strauji palielināms, pēdējos gados ir panākti būtiski uzlabojumi (DSCR, brīvā pamatdarbības naudas plūsma, likviditāte). Tas rada priekšnoteikumus pašu finansējuma pieejamībai un finansējuma piesaistei no kredītiestādēm laikā, kad tiks uzsākta nozīmīgāku investīciju projektu realizācija.

2.10.2. Atkritumu poligona “Ķīvītes” saimnieciskās darbības raksturojums

AP “Ķīvītes” ir reģionālais Liepājas AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Liepājas AAR teritorijā savāktie sadzīves atkritumi un ražošanas atkritumi.

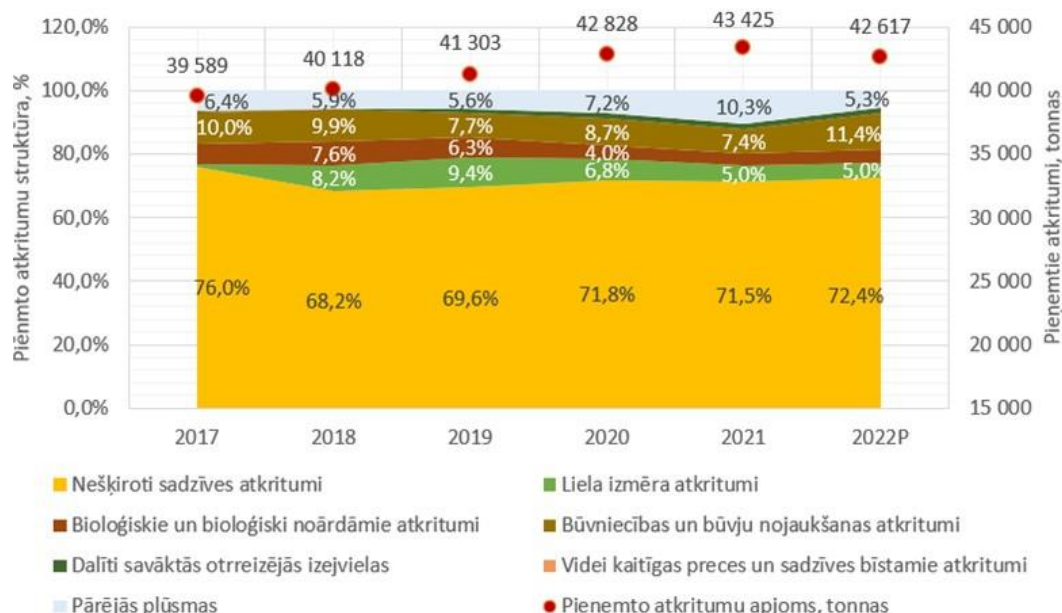
Vispārēja AP “Ķīvītes” raksturojoša informācija:

- | | |
|---|--|
| (1) adrese: | Grobiņas pagasts, Grobiņas novads „Ķīvītes”; |
| (2) zemes platība: | 29ha; |
| (3) aemes īpašnieks: | SIA „Liepājas RAS”; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 2004. gads; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | LI14IA0006; |

AP “Ķīvītes” apsaimniekošana ir primārais SIA “Liepājas RAS” darbības veids un ienākumi/izdevumi no AP “Ķīvītes” veido gandrīz 100% no SIA “Liepājas RAS” ieņēmumiem un izmaksām. Atkritumu poligonā “Ķīvītes” kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir mēreni augošs un laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir pieaudzis no 39,6 tūkst. tonnām līdz 43,4 tūkst. tonnām. Saskaņā ar LRAS prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms sasniegs aptuveni 42,6 tūkst. tonnas.

Saņemto atkritumu struktūra laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijusi salīdzinoši stabila ar nelielām svārstībām. Saskaņā ar ilustrācijā 2-49 norādītajiem datiem, saņemto NSA īpatsvars ir nedaudz virs 70% un pārējo atkritumu grupu struktūra ir samērā stabila.

Ilustrācija 2-49 AP "Ķīvītes" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam



Datu avots: Liepājas RAS

No pieņemtajiem atkritumiem aptuveni 30% tiek apglabāti AP "Ķīvītes", bet pārējie 70% tiek pārstrādāti vai arī nodoti pārstrādei citiem komersantiem. Tabula 2-39 atspoguļo AP "Ķīvītes" saņemto atkritumu izmantošanas veidu.

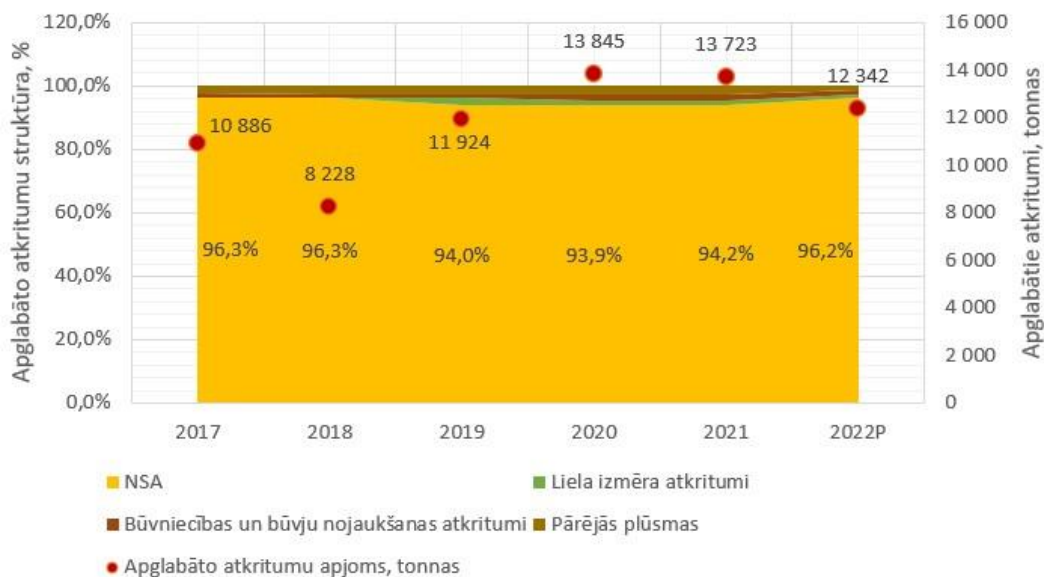
Tabula 2-39 AP "Ķīvītes" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Biogāzes ieguve (izņemot biogāzi no atkritumu apglabāšanas) | 17 453 | 17 839 | 16 852 | 17 774 | 18 147 | 18 000 |
| 2 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpņu aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā | 7 513 | 9 296 | 8 757 | 8 588 | 8 955 | 8 700 |
| 3 | Citam komersantam pārstrādei nodoti NSA vai no tiem atšķirotas atkritumu plūsmas | 3 635 | 4 674 | 3 727 | 2 335 | 2 323 | 3 290 |
| 4 | Pārējie dažādi atkritumi nodoti pārstrādei citiem komersantiem | 102 | 81 | 43 | 287 | 277 | 285 |
| 5 | Apglabātie atkritumi | 10 886 | 8 228 | 11 924 | 13 845 | 13 723 | 12 342 |
| 6 | Apglabātie atkritumi (%) | 27,5% | 20,5% | 28,9% | 32,3% | 31,6% | 29,0% |

Datu avots: Liepājas RAS

Apglabāto atkritumu apjoms un struktūra ir norādīta ilustrācijā 2-50. Īpaši jāuzsver lielais apglabātā NSA apmērs.

Ilustrācija 2-50 AP "Ķīvītes" apglabāto atkritumu apjoms (t) un struktūra (%)



Datu avots: Liepājas RAS

LRAS veiktās investīcijas AP "Ķīvītes" attīstībai laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam sasniedza 353,5 tūkst. EUR jeb 80% no visām LRAS veiktajām investīcijām. Galvenie ieguldījumi saistās ar siltumapgādes sistēmas pilnveidošanu, materiālu novietņu izveidi, laukumu asfaltēšanu, koģenerācijas iekārtu kapitālo remontu, kā arī būvprojekta izstrādi projektam "Divu fāžu sausās anaerobas fermentācijas sistēmas izveide poligonā "Ķīvītes" organisko atkritumu pārstrādei".

Savukārt, plānotās investīcijas periodā līdz 2028. gadam LRAS vadības ieskatā ir ievērojami lielākas – to novērtētais apjoms sasniedz 25,2 milj. EUR.

Tabula 2-40 Poligonā "Ķīvītes" plānotās nozīmīgās investīcijas, milj. EUR

| Nr. | Investīciju īss apraksts | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 |
|-----|--|------|------|------|------|------|------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Divu fāžu sausās anaerobas fermentācijas sistēmas izveide poligonā "Ķīvītes" organisko atkritumu pārstrādei, tai skaitā tehnika ⁷ | 10,0 | - | - | - | - | - |
| 2 | Sadzīves atkritumu apglabāšanas krātuves II kārtas izbūve cieto sadzīves atkritumu poligonā "Ķīvītes" | - | 0,5 | 1,5 | 1,5 | 1,5 | - |
| 3 | No atkritumiem iegūta kurināmā sagatavošana | - | - | - | 2,5 | 2,5 | - |
| 4 | Komposta stabilizēšanas kompleksa izveide | - | - | 1,2 | - | - | - |
| 5 | No atkritumiem iegūtas alternatīvās enerģijas ieguve un efektīva izmantošana | - | - | - | - | - | 2,0 |
| 6 | Poligona gāzes pārstrādes iekārtas pilnveidošana un efektivitātes uzlabošana | - | - | - | 2,0 | - | - |
| | Kopā | 10 | 0,5 | 2,7 | 6,0 | 4,0 | 2,0 |

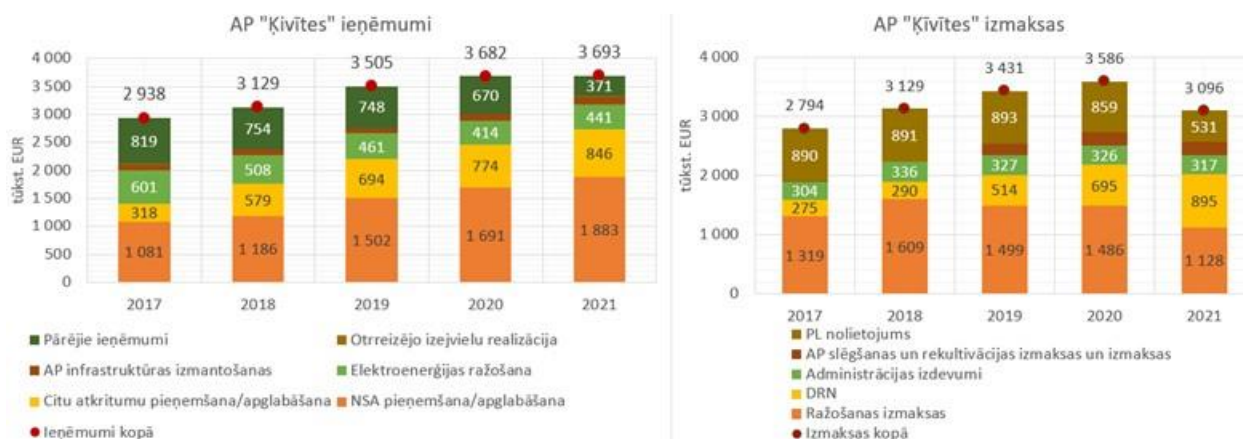
Datu avots: Liepājas RAS

⁷ Atbilstoši CFLA datiem projekta "Divu fāžu sausās anaerobas fermentācijas sistēmas izveide poligonā "Ķīvītes" organisko atkritumu pārstrādei" Nr. 5.2.1.2/21/I/003 kopējās izmaksas sastāda 7 644 075.63 EUR

Ilustrācija 2-51 atspoguļo AP "Ķīvītes" ieņēmumus un izdevumus par laika periodu no 2017. līdz 2021. gadam un secināms, ka AP "Ķīvītes" ieņēmumi pārsniedz izdevumus. AP "Ķīvītes" kopējais ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām 2017. līdz 2021. gada laikā ir sasniedzis 911 tūkst. EUR jeb 95% no kopējās LRAS peļņas šajā laika periodā.

AP "Ķīvītes" spēkā esošais atkritumu apglabāšanas tarifs ir 35,92 EUR tonnā bez PVN un DRN. Ņemot vērā izmaksu straujo pieaugumu 2022. gada laikā LRAS 2022. gada 17. augustā SPRK iesniedza jaunu tarifa projektu, kurā noteiktais tarifs sasniedz 40,12 EUR par tonnu bez PVN.

Ilustrācija 2-51 AP "Ķīvītes" ieņēmumi un izmaksas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam



Datu avots: Liepājas RAS

Tabula 2-41 atspoguļo atsevišķus galvenos AP "Ķīvītes" finanšu raksturlielumus. Ņemot vērā to, ka AP "Ķīvītes" ir LRAS pamata darbības veids un citas aktivitātes ir nenozīmīgas, secinājumi par AP "Ķīvītes" ilgtspēju atbilst LRAS saimnieciskās darbības secinājumiem, kas norādīti sadaļā 2.10.1.

Tabula 2-41 LRAS AP "Ķīvītes" finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāji | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | AP "Ķīvītes" ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem (tūkst. EUR) | 143,8 | 0,2 | 74,7 | 95,8 | 596,8 |
| 2 | AP "Ķīvītes" pamatlīdzekļu atlikusī vērtība (tūkst. EUR) | 8 125 | 7 313 | 6 443 | 5 659 | 5 387 |
| 3 | Investīcijas AP "Ķīvītes" (tūkst. EUR) | 0,0 | 0,0 | 141,5 | 20,3 | 191,7 |
| 4 | AP "Ķīvītes" saistību apkalpošanai izmantotie resursi (tūkst. EUR) | 324,8 | 182,8 | 167,9 | 125,8 | 113,1 |

Datu avots: Liepājas RAS

SVID analīze par AP "Ķīvītes" ir sagatavota, balstoties gan uz LRAS sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-42 AP "Ķīvītes" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |

| | |
|--------------------|--|
| 3) | Ienākoša atkritumu plūsma 40-45 tūkst. t gadā rada priekšnosacījumus finansiālai ilgtspējas nodrošināšanai, t.sk. investīcijām pamatlīdzekļu atjaunošanā |
| 4) | No apglabāšanas šūnas tiek iegūta biogāze un tā tiek izmantota koģenerācijā |
| Vājas puses | |
| 1) | Ierobežoti resursi (finanšu, laika, tehnoloģiskie) attīstībai |
| 2) | Ierobežots kopējais atkritumu apjoms |
| 3) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ir nepietiekoša līdz 2035.gadam |
| 4) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depoziņu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 5) | Infiltrāta attīrīšanas iekārtu darbībā ir nepilnības |
| Iespējas | |
| 1) | RAAC institucionālās kapacitātes pilnveide |
| 2) | Ārējo finanšu līdzekļu piesaiste |
| 3) | Aprites ekonomikas pieejas ieviešana reģionā |
| 4) | Enerģijas ražošana, izmantojot atjaunojamus resursus |
| 5) | BNA pārstrādes projekta realizācija nodrošinās efektīvu BNA apsaimniekošanu |
| 6) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Politiskie un administratīvie lēmumi (Eiropas Savienības, Latvijas Republikas, pašvaldību) |
| 2) | Atkritumu apjoma un sastāva izmaiņas |

2.11. SIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts"

2.11.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

SIA "Ventpils labiekārtošanas kombināts" (VLK, reģistrācijas Nr. UR 41203001052) apsaimnieko sadzīves AP "Pentuļi", kas atrodas Ventpils novada Vārves pagastā. VLK papildus AP apsaimniekošanai nodrošina arī atkritumu savākšanu un transportēšanu Ventpils pilsētā, Ventpils novadā, kā arī Kuldīgas novada Alsungas pagastā. Papildus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumiem VLK nodrošina arī apzaļumošanas, ceļu uzturēšanas, apbedīšanas, transporta un citus pakalpojumus. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi sastāda nelielu daļu no VLK ieņēmumiem.

Ilustrācija 2-52 VLK poligona "Pentuļi" darbības teritorija

Atkritumu poligons "Pentuļi"

Ventpils atkritumu apsaimniekošanas reģions



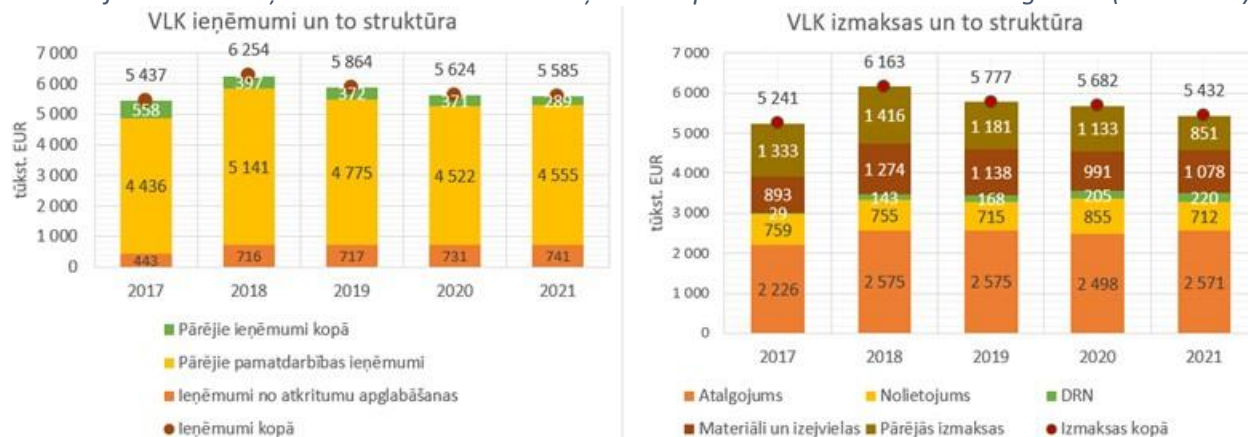
Datu avots: SPRK

VLK poligona "Pentuļi" apkalpojamā platība ir 4,5 tūkst. km² jeb 6,9% no Latvijas teritorijas, bet apkalpojamo iedzīvotāju skaits uz 2022. gada sākumu saskaņā ar CSP datiem ir bijis 66,5 tūkst. jeb 3,5% no Latvijas iedzīvotājiem.

Uz 2022. gada 1. septembri VLK apmaksātais pamatkapitāls sastādīja 1 457 274 EUR un tās kapitāla daļas pilnā apmērā pieder Ventspils valstspilsētas pašvaldībai.

VLK pieņemto nešķirotu sadzīves atkritumu apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijis stabils – vidēji 17 līdz 18 tūkst. tonnas gadā. Atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi sastāda nelielu daļu no uzņēmuma neto apgrozījuma, kas 2021.gadā bija 14%.

Ilustrācija 2-53 VLK ieņēmumu un izmaksu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)

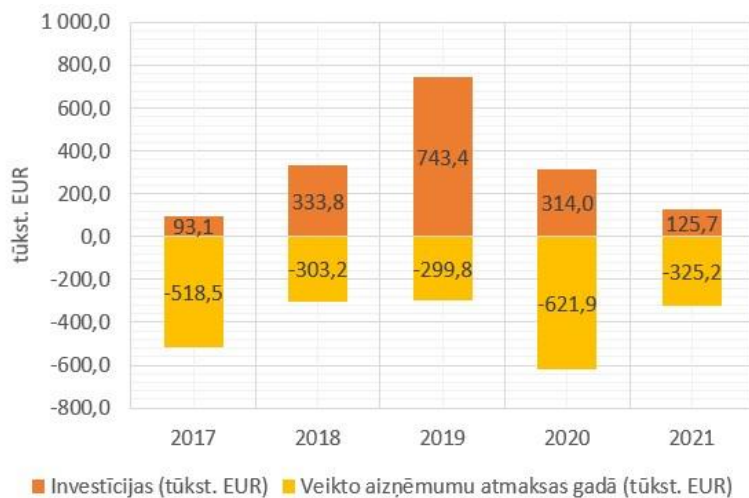


Datu avots: VLK gada pārskati

VLK brīvā naudas plūsma no pamatdarbības pēdējos gados ir bijusi pozitīva – 500 līdz 900 tūkst. EUR gadā. Tas uzņēmumam ļauj segt esošās kredītsaistības un veikt investīcijas. Ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku, no gada pārskatiem nav iespējams secināt, cik lielā mērā brīvā naudas plūsma un investīcijas attiecas uz atkritumu apsaimniekošanas sektoru (skat. sadaļu 2.11.2.).

Investīciju apjoms laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir sasniedzis tikai 1,61 milj. EUR, kas ir 18,0% no uzņēmuma aktīvu vērtības 2017. gadā.

Ilustrācija 2-54 VLK veiktās investīcijas un dzēstās kredītsaistības periodā no 2017. līdz 2021. gadam (tūkst. EUR)



Datu avots: VLK gada pārskati

Tabula 2-43 VLK darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāji nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|---|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | 1,27 | 1,74 | 1,62 | 0,91 | 1,75 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) | 0,77 | 0,77 | 0,69 | 0,69 | 0,72 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA (koeficients) | 2,1 | 2,1 | 2,2 | 1,9 | 1,4 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | 14,2% | 9,8% | 9,7% | 12,5% | 13,3% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 1,17 | 1,08 | 0,62 | 0,63 | 0,55 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 23,5 | 28,3 | 26,3 | 26,4 | 26,0 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 496,2 | 543,9 | 52,7 | 332,5 | 314,9 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 514,7 | 712,1 | 493,7 | 873,8 | 511,1 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | 196,2 | 91,2 | 87,3 | -57,6 | 153,5 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz VLK atbilstošu gadu gada pārskatu datiem

Lai arī uzņēmums darbojas ar nelielu peļņu, tam pieejamā brīvā pamatdarbības naudas plūsma ir pietiekama, lai piesaistītu finansējumu no kredītiestādēm (vismaz līdz 2 milj. EUR) vai arī veiktu investīcijas no pašu budžeta līdzekļiem. Uzņēmuma likviditāte ir zemāka, nekā tai būtu jābūt optimālā scenārijā. Ņemot vērā ieņēmumu struktūru (lielākais pasūtītājs ir pašvaldība), VLK darbība būs finansiāli ilgtspējīga un tās nodrošināšanai nepieciešamības gadījumā būs pieejams finansējums. VLK ir grantu piesaistes potenciāls.

2.11.2. Atkritumu poligona "Pentuļi" saimnieciskās darbības raksturojums

AP "Pentuļi" ir Ventspils AAR poligons, kurā tiek nogādāti un apsaimniekoti Ventspils AAR teritorijā.

Vispārēja AP "Pentuļi" raksturojoša informācija:

- (1) adrese: „Jaunpentuļi”, Vārves pagasts, Ventspils novads;
 (2) zemes platība: 30,0 ha;

- (3) zemes īpašnieks: Ventspils novada pašvaldība;
 (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: 2004. gads;
 (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: VE131A0001;

AP "Pentuļi" kopējais pieņemto atkritumu apjoms ir salīdzinoši stabils un laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir svārstījies no 25 tūkst. tonnām līdz 29 tūkst. tonnām gadā. Saskaņā ar VLK prognozi 2022. gadā pieņemtais kopējo atkritumu apjoms nedaudz pārsniegs 25 tūkst. tonnas.

Pieņemto atkritumu struktūra laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam ir bijusi salīdzinoši stabila ar nelielām svārstībām.

Ilustrācija 2-55 AP "Pentuļi" pieņemto atkritumu apjoms (t) un tā struktūra (%) laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam



Datu avots: VLK

No pieņemtajiem atkritumiem aptuveni 12% līdz 15% tiek apglabāti AP "Pentuļi", bet pārējie līdz pat 85% tiek pārstrādāti vai arī nodoti pārstrādei citiem komersantiem. Tabula 2-44 atspoguļo AP "Pentuļi" saņemto atkritumu izmantošanas veidu.

Tabula 2-44 AP "Pentuļi" pārstrādāto, reģenerēto un apglabāto atkritumu apjomu izmaiņas laika periodā no 2017. līdz 2022. gadam

| Nr. | Faktors | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022P |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
| 1 | Bioloģiski noārdāmo atkritumu kompostēšana, tonnas | 0 | 0 | 0 | 829 | 1 016 | 1 016 |
| 2 | Biogāzes ieguve (izņemot biogāzi no atkritumu apglabāšanas) | 6 544 | 5 810 | 7 019 | 6 436 | 6 626 | 6 411 |
| 3 | Atkritumu izmantošana izrakto tilpju aizbēršanai vai inženiertehniskām vajadzībām ainavu veidošanā, tonnas | 1 041 | 1 071 | 134 | 0 | 0 | 0 |

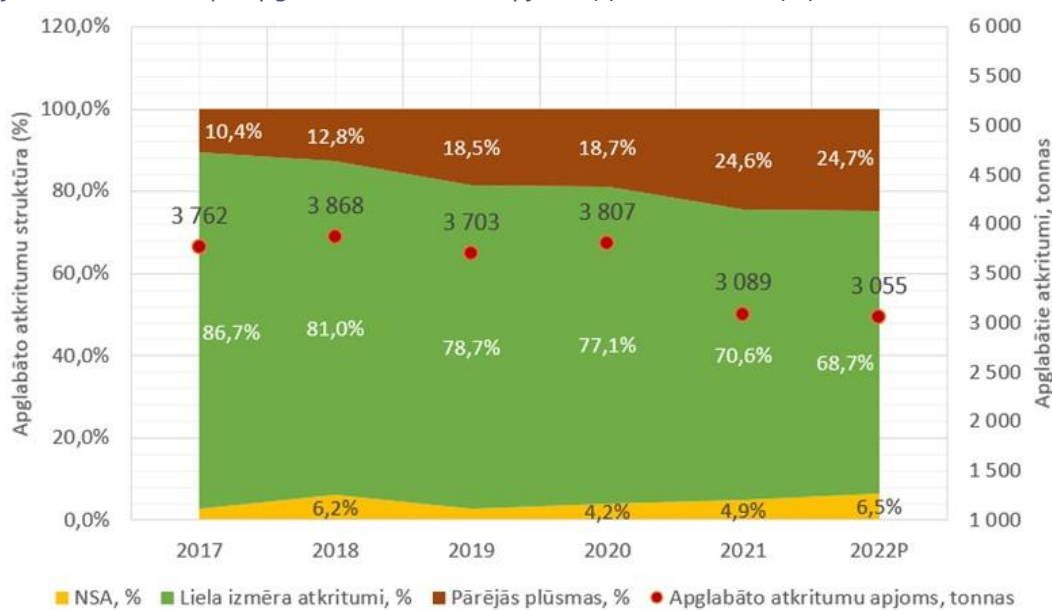
Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

| | | | | | | | |
|---|--|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| 4 | Apstrāde augsnē, kas rada ekoloģiskus vai lauksaimniecības uzlabojumus, tonnas | 4 990 | 4 764 | 3 248 | 3 491 | 4 760 | 3 800 |
| 5 | Cita pārstrāde (R12, R12A darbības), tonnas | 17 539 | 16 560 | 16 621 | 16 869 | 17 046 | 17 048 |
| 6 | Citam komersantam pārstrādei/reģenerācijai nodoto atkritumu apjoms, tonnas | 10 134 | 11 169 | 8 141 | 1 586 | 4 883 | 7 390 |
| 7 | Apglabāto atkritumu apjoms, tonnas | 3 762 | 3 868 | 3 703 | 3 807 | 3 089 | 3 055 |
| 8 | Apglabāto atkritumu īpatsvars, % | 13,7% | 14,6% | 12,8% | 15,4% | 12,2% | 12,1% |

Datu avots: VLK

Apglabāto atkritumu apjoms AP "Pentuļi" un struktūra ir norādīta ilustrācijā 2-56. Īpaši jāuzsver, ka NSA īpatsvars ir pavisam neliels un lielāko daļu apglabājamo atkritumu veido liela gabarīta atkritumi, kā arī dažādi atkritumi, kas kvalificējas kā "pārējās plūsmas".

Ilustrācija 2-56 AP "Pentuļi" apglabāto atkritumu apjoms (t) un struktūra (%)



Datu avots: VLK

Kopš 2017. gada nozīmīgākā investīcija 1,4 milj. EUR apmērā ir veikta 2019.gadā šķirošanas centra izveidē NAIK ražošanai. 2022. gadā papildus ieguldīti 40 tūkst. EUR dalīti vāktu BNA apsaimniekošanai un 40 tūkst. EUR NAIK ražošanas jaudu palielināšanai.

Tabula 2-45 AP "Pentuļi" plānotās nozīmīgās investīcijas, tūkst. EUR

| | 2023 | 2024 | 2025 |
|---|------|------|------|
| Esošās poligona infrastruktūras pilnveidošana dalīti vāktu BNA apsaimniekošanai | 300 | 500 | 100 |
| NAIK ražošanas jaudu palielināšana | 300 | 300 | - |
| Būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācija (reģenerācijas kods R5) | 200 | - | - |
| Pārējās infrastruktūras pilnveidošana | 100 | 350 | 350 |
| Kopā | 900 | 1050 | 450 |

Ilustrācija 2-57 AP "Pentuļi" ieņēmumi un izmaksas laika periodā no 2017. līdz 2021. gadam



Datu avots: VLK

AP "Pentuļi" spēkā esošais tarifs ir EUR 42,34 par 1 tonnu bez PVN un DRN. 2021. gada 29. martā VLK ir iesniegusi jaunu tarifu SPRK EUR 54,59 apmērā 1 tonnu bez PVN, bet par to vēl nav ticis pieņemts atbilstošais SPRK lēmums, notiek izvērtēšana.

Tabula 2-46 norāda atsevišķus AP "Pentuļi" darbības finanšu rādītājus.

Tabula 2-46 AP "Pentuļi" darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Finanšu rādītājs | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|-------|-------|-------|-------|-------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Ieņēmumu pārsniegums pār izmaksām (tūkst. EUR) | -32,0 | 100,5 | 301,0 | 159,4 | 159,6 |
| 2 | AP "Pentuļi" EBITDA (tūkst. EUR) | 84,4 | 219,8 | 410,5 | 324,7 | 319,3 |
| 3 | AP "Pentuļi" EBITDA (%) | 10,4% | 20,7% | 32,6% | 27,6% | 25,6% |
| 4 | AP "Pentuļi" DSCR | 0,19 | 1,02 | 1,98 | 2,11 | 3,11 |

Datu avots: VLK

Pamatojoties uz VLK sniegto informāciju, ir iespējams secināt, ka AP "Pentuļi" finansiālās ilgtspējas galvenie kritēriji ir ievēroti. Ieņēmumi no AP sedz visas izmaksas un DSCR vērtība ir būtiski virs 1, kas nozīmē, ka AP ieņēmumi nodrošina piesaistītā aizņēmuma atmaksas finansēšanu. Arī EBITDA rentabilitātes (%) līmenis ir pietiekami augsts, lai neradītu šaubas par AP "Pentuļi" finansiālās ilgtspējas nodrošināšanu.

SVID analīze par AP "Pentuļi" ir sagatavota, balstoties gan uz VLK sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanām.

Tabula 2-47 AP "Pentuļi" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta - tuvu atkritumu rašanās smaguma centram |
| 2) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 3) | Atkritumu krātuves šūnas ietilpība ir pietiekoša līdz 2035.gadam |

| | |
|--------------------|--|
| 4) | Poligona darbības rezultātā saražotā NAIK realizācija. Pēc NAIK reģenerācijas iekārtu darbības uzsākšanas Ventspilī poligonā saražotā NAIK materiāla realizēšana tiks nodrošināta nepārtraukti un nebūs atkarīga no ārējā pieprasījuma |
| 5) | Izveidota infrastruktūra BNA apsaimniekošanai. Ir infrastruktūra -iekārtas bioloģisko atkritumu reģenerācijai, nepieciešama to pielāgošana dalīti vāktu BNA apsaimniekošanai, ir izveidots kompostēšanas laukums |
| 6) | Topošā Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošo pašvaldību atbalsts poligona turpmākās darbības attīstībā |
| 7) | Poligona apsaimniekotājs veica arī atkritumu savākšanu, kas ir efektīvi no atkritumu plūsmas kontroles un apglabāšanas/savākšanas funkciju sinerģijas viedokļa |
| Vājās puses | |
| 1) | Salīdzinoši nelielā ienākošā atkritumu plūsma, kas rezultātā ģenerē salīdzinoši mazu ienākumu plūsmu |
| 2) | Šķirošanas līnijas ir jau novecojušas un nav pilnībā atbilstošas, ņemot vērā atkritumu morfoloģiskā sastāva izmaiņas saistībā ar depozītu sistēmas ieviešanu un BNA dalīto vākšanu |
| 3) | Nav izveidota biogāzes savākšanas infrastruktūra |
| 4) | Nav uzstādītas infiltrāta attīrīšanas iekārtas |
| Iespējas | |
| 1) | Infrastruktūras pilnveidošanas iespējas NAI dūņu apsaimniekošanai sadarbībā ar lielākajām NAI. Ņemot vērā vēl neapsaimniekoto teritoriju poligonā, iespējams izveidot NAI dūņu centralizētu apsaimniekošanu/ reģenerāciju poligonā |
| 2) | Infrastruktūras pilnveidošanas iespējas būvniecības un būvju nojaukšanas un liela izmēra atkritumu reģenerācijai |
| 3) | Izglītības un sabiedrības vides apziņas veidošanas pasākumu koordinators topošajā Ziemeļkurzemes atkritumu apsaimniekošanas reģionā |
| 4) | Ir iespēja pretendēt uz ES fondu finansējumu attīstībai |
| Draudi | |
| 1) | Izmaiņas nozari regulējošajos normatīvajos aktos vai institucionālajā sistēmā, piemēram, veicot nepārdomātu institucionālās sistēmas reformu |

2.12.VSIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”

2.12.1. Uzņēmuma saimnieciskās darbības raksturojums

Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” (LVĢMC) izveidots saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 1. jūlija rīkojumu Nr. 448 “Par valsts aģentūras “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra” un “Bīstamo atkritumu pārvaldības” likvidāciju un valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” dibināšanu.

LVĢMC sniedz komercpakalpojumus, kas ir raksturojami kā kapitālsabiedrības finanšu mērķi:

- (1) vides un metroloģiskās laboratorijas pakalpojumi,
- (2) ģeoloģiskās un hidroģeoloģiskās informācijas izvērtēšana un sagatavošana;
- (3) gaisa kvalitātes informācija,
- (4) radioaktīvie un bīstamie atkritumi – savākšana, iepakšana, transportēšana, apglabāšana, radioaktīvi piesārņoto vietu dezaktivizācija;
- (5) atkritumu pārvaldījumu uzskaites sistēmu administrēšana;
- (6) ūdens ekoloģiskās kvalitātes novērojuma veikšana;
- (7) iekšzemes un jūras hidroloģiskās prognozes un pasaules zonālo prognostisko datu sniegšana,

(8) novērojumu staciju tehniskā apkalpošana un citi pakalpojumi, kurus LVĢMC sniedz saviem klientiem.

LVĢMC savu funkciju ietvaros un balstoties uz līgumu ar VARAM apsaimnieko bīstamo atkritumu poligonu "Zebrene", kas atrodas Dobeles novada Zebrenes pagastā.

Uzņēmuma ieņēmumos ienākumi no poligona apsaimniekošanas ieņem pavisam nelielu īpatsvaru. 2020. gadā tie bija 3,8%, bet 2021. gadā – 3,5%.

Tabula 2-48 LVĢMC darbību raksturojošie finanšu analīzes rādītāji

| Nr. | Rādītāja nosaukums | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 |
|-----|--|----------|----------|---------|----------|----------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) | n/a | n/a | 32,23 | n/a | 0,95 |
| 2 | Pašu kapitāls / Kopējie aktīvi (Finanšu atkarības koeficients) (koeficients) | 0,97 | 0,91 | 0,84 | 0,75 | 0,77 |
| 3 | Aizņēmumi no kredītiestādēm / EBITDA | 0,0 | 0,0 | 7,4 | -0,4 | 14,3 |
| 4 | EBITDA rentabilitāte (%) | -0,1% | -0,8% | 4,3% | n/a | 2,5% |
| 5 | Kopējā likviditāte (koeficients) | 10,80 | 3,80 | 3,01 | 4,25 | 4,24 |
| 6 | Neto apgrozījums uz 1 strādājošo (tūkst. EUR/gadā) | 24,1 | 25,0 | 26,9 | 30,1 | 35,2 |
| 7 | Uzņēmumam pieejamie naudas līdzekļi (tūkst. EUR) | 7 111,8 | 7 441,8 | 8 473,4 | 8 084,5 | 6 513,1 |
| 8 | Pārskata perioda pamatdarbības neto naudas plūsma (tūkst. EUR gadā) | 193,3 | 596,7 | 2 954,1 | -660,5 | -1 136,7 |
| 9 | Neto peļņa (+) vai zaudējumi (-) (tūkst. EUR) | -1 134,9 | -1 114,3 | -610,5 | -8 699,2 | -231,9 |

Datu avots: Aprēķini, kas ir balstīti uz LVĢMC atbilstošo gadu pārskatu datiem

Vairāk kā 60% no ieņēmumiem sastāda maksājumi no valsts budžeta sabiedrībai deleģēto valsts pārvaldes uzdevumu izpildei.

Ņemot vērā uzņēmuma darbības specifiku, no gada pārskatiem nav iespējams secināt, vai brīvā naudas plūsma varētu nodrošināt investīcijas bīstamo atkritumu apsaimniekošanas sektorā.

2.12.2. Atkritumu poligona "Zebrene" saimnieciskās darbības raksturojums

Poligonā "Zebrene" tiek pieņemti apglabāšanai tikai bīstamie atkritumi, kas radušies Latvijā, jo normatīvais regulējums aizliedz ievest bīstamos atkritumus apglabāšanai no citām valstīm.

Vispārēja poligonu "Zebrene" raksturojoša informācija:

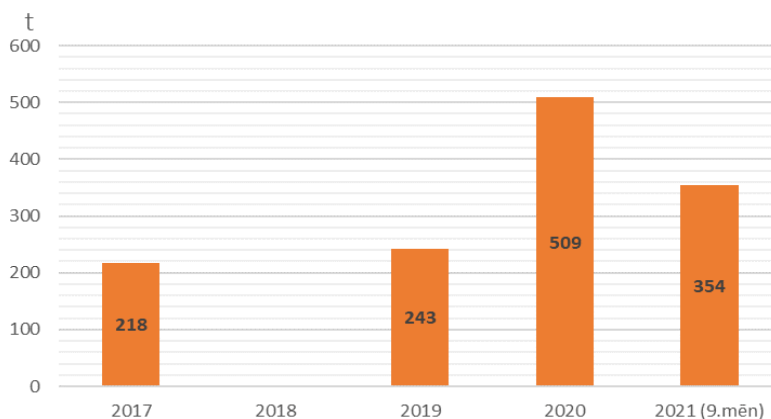
- | | |
|---|-----------------------------------|
| (1) adrese: | Zebrenes pagasts, Dobeles novads; |
| (2) zemes platība: | 7,2 ha; |
| (3) zemes īpašnieks: | Latvijas valsts; |
| (4) ekspluatācijas uzsākšanas gads: | 2011.gads 17.janvāris; |
| (5) atļauja piesārņojošas darbības veikšanai: | JE14IA0001. |

Ilustrācija 2-58 Poligona "Zebrene" atrašanās vieta un vizuāli konstatējama aizpildījums



Sākotnēji, kad projektēta poligona "Zebrene" teritorijas ietilpība, plānotais bīstamo atkritumu pieņemšanas apjoms bija paredzēts 9000 tonnām gadā. Faktiskais poligonā ik gadu noglabātais atkritumu apjoms ir vairāk kā 10 reizes mazāks un svārstās no 250 līdz 500 tonnas gadā (skat ilustrāciju 2-59).

Ilustrācija 2-59 Poligonā "Zebrene" apglabāto bīstamo atkritumu apjoms laika periodā no 2017 līdz 2022.gadam (9.mēn.)

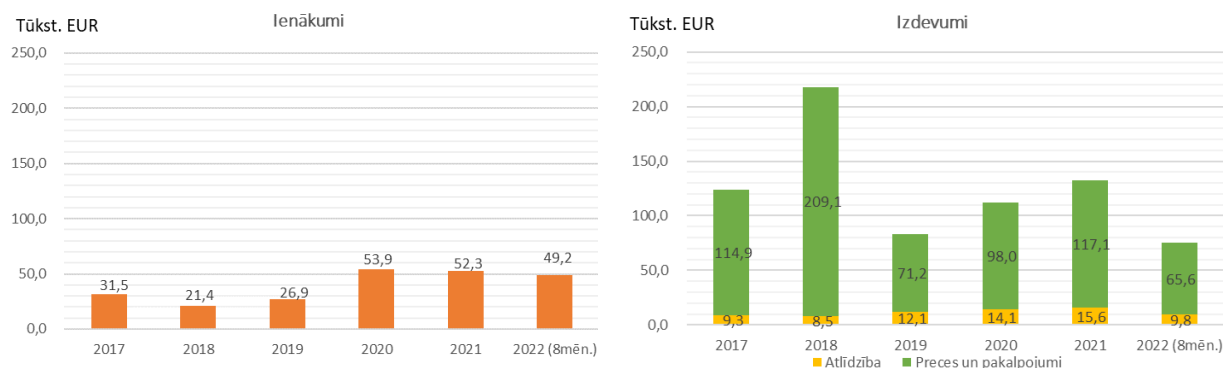


Datu avots: LVĢMC

Pārsvārā bīstamie atkritumi tiek saņemti no bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem, kuri pieņem atkritumus apstrādei no citiem uzņēmumiem un nogādā uz AP "Zebrene" apglabāšanai. Katru gadu nelielu atkritumu apjomu pēc klientu pieprasījuma uz AP "Zebrene" LVĢMC nogādā ar savu transportu.

Plānoto un faktiski apglabāto atkritumu būtiskās atšķirības rezultējas ar faktisko ieņēmumu kritiski zemu apjomu un nespēju nosegt pat ar poligona darbību tieši saistītās izmaksas, kas neietver amortizācijas atskaitījumus (skat. ilustrāciju 2-60).

Ilustrācija 2-60 AP "Zebrene" ieņēmumi un izmaksas (tūkst. EUR)



Datu avots: LVGMC

AP "Zebrene" ieņēmumus veido tikai maksa par atkritumu apglabāšanu, citu ieņēmumu no poligona darbības nav. Atkritumu apglabāšanas tarifu nosaka VARAM, balstoties uz LVGMC bīstamo atkritumu poligona bīstamo atkritumu apglabāšanas maksas aprēķinu, kas tiek sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 3. aprīļa noteikumiem Nr.235 „Kārtība, kādā nosaka maksu par bīstamo atkritumu apglabāšanu”. Visā līdzšinējā darbības periodā apglabāšanas tarifs ir noteikts, balstoties nevis uz faktiskajām poligona izmaksām un sagaidāmo apglabājamo atkritumu apjomu, bet gan tirgus analīzi.

Kopš AP "Zebrene" izveidošanas nozīmīgas investīcijas nav veiktas.

SVID analīze par AP "Zebrene" ir sagatavota, balstoties gan uz LVGMC sniegto informāciju, gan Izvērtējuma izstrādātāju pieredzi un zināšanās.

Tabula 2-49 AP "Zebrene" SVID analīze

| Nr. | Stiprās puses |
|-----|--|
| 1) | Poligonam ir atbilstoša infrastruktūra, uzskaites sistēmas un pielāgota teritorija atkritumu pieņemšanai un apglabāšanai |
| 2) | Poligonam ir atļauja piesārņojošo darbību veikšanai |
| 3) | Poligona apsaimniekotājs līdz šim ir spējis rast finansējumu poligona darbības zaudējumu finansēšanai |
| 4) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta – labs piebraucamais ceļš, atrodas attālināti no apdzīvotajām vietām |
| | Vājās puses |
| 1) | Ģeogrāfiskā atrašanās vieta – tālu no atkritumu rašanās vietām |
| 2) | Atkritumu pieņemšanas apjoms ir neadekvāti zems pret projektēto poligona ietilpību |
| 3) | Infiltrāta savākšanas sistēma ir slikti funkcionējoša |
| 4) | Poligona darbība tiek nodrošināta ar šķērssubsīdijām no citiem LVGMC darbības veidiem |
| 5) | Nav iespēja pretendēt uz ES finansējuma piesaisti bīstamo atkritumu poligona "Zebrene" apsaimniekošanas izdevumu segšanai. |
| | Iespējas |
| 1) | Poligona darbības diversifikācija un/vai pārprofilēšana |
| 2) | Poligona atsavināšana |
| 3) | Darbības izmaksu optimizācija |
| 4) | Iespēja piesaistīt ārējo finansējumu attīstībai |
| | Draudi |
| 1) | Objekta nesaimnieciska ekspluatācijas sekas - regulāri tiek radīti zaudējumi, kas tiek šķērssubsidēti no LVGMC citiem darbības veidiem |

| | |
|----|--|
| 2) | Nepietiekams finansējums poligona uzturēšanai, var negatīvi ietekmēt gan poligona darbību, gan palielināt vides piesārņojuma risku (piem., nepietiekama infiltrāta attīrīšana, u.c.) |
| 3) | Nesaimnieciska poligona izmantošana |

3 Analīzes kopsavilkums

Šī Izvērtējuma sadaļa ir sagatavota, apkopojot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu un to apsaimniekoto atkritumu poligonu finanšu analīzes secinājumus.

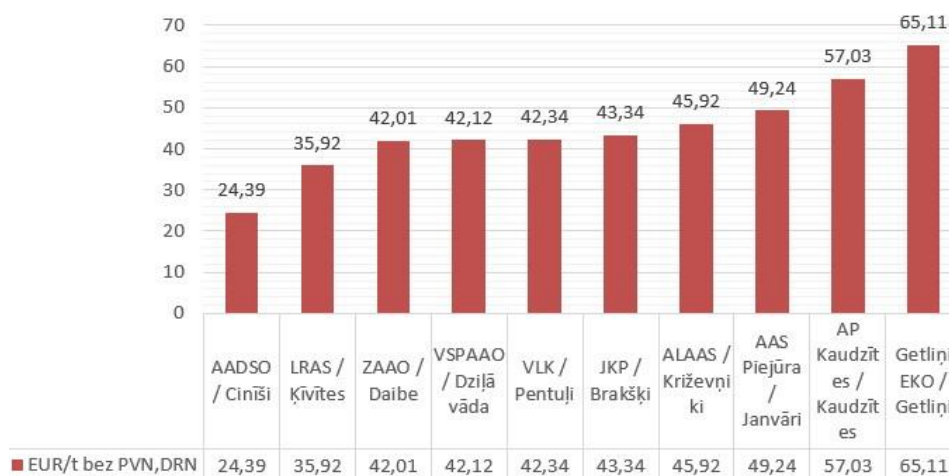
Atkritumu poligonu apsaimniekotāju finansiālā ilgtspēja:

- AP “Brakšķi”, “Ciniši”, “Daibe”, “Getliņi”, “Križevņiki”, “Ķīvītes”, “Pentuļi” apsaimniekotāji ir finansiāli stabili un ilgtspējīgi uzņēmumi;
- AP “Janvāri” un AP “Kaudzītes” apsaimniekotāju situācija pēdējos gados ir nedaudz uzlabojusies, tomēr kopumā to darbība neatbilst finansiālas ilgtspējīgas darbības principiem;
- AP “Dziļā vāda” apsaimniekotājam ir grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes, bez būtiskas kapitāla restrukturizācijas ilgtermiņā nebūs iespējams nodrošināt uzņēmuma tehnisko, funkcionālo un finansiālo ilgtspēju;
- AP “Zebrene” apsaimniekotāja finansiālā ilgtspēja, ņemot vērā tā darbības un finansēšanas raksturu, nav viennozīmīga nosakāma.

Atkritumu poligonu ilgtspējas rezumējums ir sagatavots kontekstā ar poligonu pakalpojumu maksu jeb tarifu, jo ekonomiski pamatota tarifa piemērošana ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem finansiālās ilgtspējas nodrošināšanai.

Atkritumu poligonu piemērotie aktuālie tarifi ir sniegti ilustrācijā 3-1.

Ilustrācija 3-1 Atkritumu poligonu piemērotie tarifi (EUR/t) bez PVN un bez DRN



Datu avots: SPRK

Tabulā 3-1 ir sniegts poligonu ilgtspējas rezumējums kontekstā ar spēkā esošo tarifu un sasaistē ar plānotām pakalpojuma tarifa izmaiņām.

Tabula 3-1 Atkritumu poligonu piemērotie tarifi un to sagaidāmās izmaiņas kontekstā ar AP finansiālo ilgtspēju

| Nr. | AP | Spēkā esošais tarifs (EUR/t bez DRN un PVN) | Vai ir iesniegts jauns tarifu projekts (datums / tarifs) | AP plāni nākotnei | Finansiālā ilgtspēja |
|-----|------------|---|--|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 5 | 6 | 7 |
| 1 | Brakšķi | 43,34 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 21.10.2021. Ņemot vērā energoresursu un citu izmaksu pieaugumu JKP plāno gatavot un iesniegt SPRK jaunu tarifu līdz 2023. gada 1. ceturksnim (ieskaitot). | AP "Brakšķi" rezultāti sākot no 2020. gada ir uzskatāmi par apmierinošiem un galvenie finanšu rādītāji atbilst tādiem, kas ir priekšnoteikums finansiālās ilgtspējas principu ievērošanai. |
| 2 | Ciniši | 24,39 | Nē | Ņemot vērā straujo izmaksu pieaugumu 2022. gadā, šobrīd veic darbu jauna tarifu projekta iesniegšanai SPRK. | AADSO darbība kopumā var tikt uzskatīta par finansiālo ilgtspēju nodrošinošu. AP "Ciniši" finanšu rādītāji būtu uzlabojami, nekavējoties pārskatot atkritumu apglabāšanas tarifu. |
| 3 | Daibe | 42,01 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 17.20.2020. | AP "Daibe" galvenie finanšu rādītāji (EBITDA, DSCR, ieņēmumu pārsniegums pār izdevumiem, veiktās un plānotās investīcijas AP attīstībai) pārliecinoši demonstrē AP "Daibe" finansiālās ilgtspējas principu ievērošanu. |
| 4 | Dzijā vāda | 42,12 | Nē | Plāno pieņemt lēmumu par tarifu pārskatīšanas nepieciešamību un/vai lietderību 2022. gada beigās vai 2023. gada sākumā. | Ņemot vērā AP "Dzijā vāda" finansiālo datu pieejamību un to kvalitāti, nevar izdarīt viennozīmīgus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju. Šī iemesla dēļ par prioritāru ir uzskatāms paša VSPA AO finansiālās ilgtspējas novērtējums. |
| 5 | Getliņi | 65,11 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 09.12.2021. Nepieciešamība pēc tarifa izmaiņām būs atkarīga no energoresursu un citu izmaksu svārstībā, bet potenciāli tarifa izmaiņas varētu tikt gatavotas 2024.gada otrajā pusē | Uzņēmuma darbības rezultāti (peļņa, brīvā naudas plūsma, DSCR, investīcijas) pilnībā apliecina finansiālās ilgtspējas principu ievērošanu. |
| 6 | Janvāri | 49,24 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 07.07.2022. | Ņemot vērā AP "Janvāri" finansiālo datu pieejamību un |

Vienpadsmit atkritumu poligonu finansiālās ilgtspējas izvērtējums. 1.daļa, 26.10.2022.

| Nr. | AP | Spēkā esošais tarifs (EUR/t bez DRN un PVN) | Vai ir iesniegts jauns tarifu projekts (datums / tarifs) | AP plāni nākotnei | Finansiālā ilgtspēja |
|-----|------------|---|--|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 5 | 6 | 7 |
| | | | | | to kvalitāti, nevar izdarīt viennozīmīgus secinājumus par AP finansiālo ilgtspēju. Šī iemesla dēļ par prioritāru ir uzskatāms paša AAS Piejūra finansiālās ilgtspējas novērtējums. |
| 7 | Kaudzītes | 57,03 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 16.12.2021. | Nemot vērā to, ka tarifs 2022. gadā ir palielināts par 50%, ir pamats uzskatīt, ka, neskatoties uz izmaksu kāpumu, 2022. gadā AP finansiālā ilgtspēja būs būtiski uzlabojusies. |
| 8 | Križevņiki | 45,92 | Nē | Esošais tarifs apstiprināts ar SPRK lēmumu 17.02.2022. ALAAS plāno celt tarifu 2023. gadā. Spēkā esošais tarifs neietver straujo izmaksu kāpumu, kas sākas 2021. gada nogalē. | Līdz 2021. gadam ir tikusi ievērota. 2022. finanšu gadu plāno pabeigt bez zaudējumiem, bet būtiskā izmaksu kāpuma dēļ 2022. gadā ir nepieciešama tarifu pārskatīšana. |
| 9 | Ķīvītes | 35,92 | Jā EUR 40,12 17.08.2022. | n/a | Kopumā vērtējot AP "Ķīvītes" darbība nodrošina tā finansiālo ilgtspēju. Pēdējos gados panāktie būtiskie uzlabojumi (DSCR, brīvā pamatdarbības naudas plūsma, likviditāte) rada priekšnoteikumus AP attīstībai nākotnē. |
| 10 | Pentuļi | 42,34 | Jā EUR 54,59 29.03.2021. | n/a | AP "Pentuļi" tiek nodrošināta darbības finansiālā ilgtspēja. |
| 11 | Zebrene | 200* | Jā EUR 460 01.01.2022. | Tarifu nosaka VARAM, balstoties uz LVGMC sniegto informāciju. 2022. gada 1. janvāra, LVGMC ir noteikt maksu par bīstamo atkritumu apglabāšanu AP "Zebrene" periodam no 2022. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. decembrim. | Ienākums no AP "Zebrene" pakalpojuma maksas nosedz tikai nelielu daļu no izmaksām. Poligona saimnieciskā darbība rada būtiskus zaudējumus, kas tiek dotēti no LVGMC citiem pakalpojumiem. AP "Zebrene" darbība absolūti neatbilst ilgtspējas kritērijiem. |

Datu avots: SPRK, APS

* Šī summa ietver DRN